

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Bayıl yenə sürüşdü, sakinlər təşviş içində

yazısı səh.15-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 17 may 2018-ci il Cümə axşamı № 107 (6996) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezident İlham Əliyev Naxçıvandan mühüm mesajlar verdi

Dövlət başçısı:
"Naxçıvanda yerləşdirilmiş müasir silahlar, o cümlədən uzaqmənzilli raketlər düşmənin istənilən hərbi hədəfini məhv edə bilər"

yazısı səh.3-də

Heydər Əsədovun villaları - "Milyonerlər məhəlləsi"ndən "Tarqovı"ya qədər...

yazısı səh.5-də

"Azərbaycanda uçuşların təhlükəsizliyi yüksək səviyyədə təmin olunur" - ABŞ-ın Federal Aviasiya Administrasiyası

yazısı səh.2-də

Jirinovski Böyük Azərbaycan xəritəsi yaydı - bu, nəyin mesajıdır?

yazısı səh.6-də

Qərb Əli Kərimlini dəftərindən sildimi...

yazısı səh.4-də

Türkiyə seçkiləri - kim nə qədər şanslıdır...

yazısı səh.6-də

Dələduzluqda suçlanan polkovnik brakonyerliklə də məşğul imiş...

yazısı səh.7-də

Azərbaycana meydan oxumaq istəyən Paşinyanı "Qarabağ klanı" yola sala bilər

yazısı səh.11-də

Ramazan ayının 1-ci günü

İftar 20.07. İmsak 03.29-dək (QMI)

1-ci günün duası: "İlahi, bu gün mənim orucumu həqiqi oruc tutanların orucundan və durub Sənə ibadət etməyimi həqiqi ibadət edənlərin ibadətindən hesab et. Və bugünkü gündə məni qəflətdə yatanların yuxusundan oyat. Günahlarımı bağışla, ey aləmlərin Allahı və günahkarları əfv Edən".

İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə təvəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günahlarımı bağışla".
ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN!

TRAMPIN QƏFİL TƏBRİKİ VƏ "ƏCƏL ZƏNGİ" - "İŞGALÇI QARABAĞI İTİRƏCƏK..."

Baş nazir dəyişikliyinə sonra Ermənistan uğrunda ABŞ-Rusiya rəqabəti daha amansız mərhələyə keçir; **Rusiya nəşri Qarabağla bağlı İrəvana pis müjdə verdi və Nikol Paşinyanı "ABŞ-ın əlaltısı" adlandırdı:** "Qərb ermənilərə böhran hazırlayır..."

musavat.com
Togrul İsmayil

yazısı səh.8-də

AŞ PA-dan skandal qərar - Səməd Seyidova sanksiya tətbiq edildi

Deputat: "Heç kim Azərbaycanı və onun üzvlərini AŞ-dan kənarlaşdırma bilməz, sanksiyalar nə söz deməyimizə və sənəd qəbuluna əngəl yarada bilər"

yazısı səh.5-də

Elmar Məmmədovun "danışqlara hazır" bəyanatı etiraz doğurdu

yazısı səh.10-də

Elman Nəsirov: "Korlanmış Türkiyə-İsrail münasibətlərinin yenidən bərpa edilməsində Azərbaycanın potensialı genişdir"

yazısı səh.9-də

Qubad İbadoğlu: "Hakimiyyət neft gəlirlərinə güvənən siyasətə qayıtmamalıdır"

yazısı səh.12-də

17 may 2018

“Nazir Ramil Usubov fəaliyyətini təqdir edən məqalələrə rəğbətə yanaşmır” - Ehsan Zahidov

Daxili İşlər Nazirliyi mətbuatı Ramil Usubovun özünü və xidməti fəaliyyətini təqdir edən məqalələrə son verməyə çağırır.

Nazirliyin mətbuat xidmətinin rəisi Ehsan Zahidov APA-ya bildirib ki, KİV-də Daxili İşlər Nazirliyinin rəhbərliyində təmsil olunan vəzifəli şəxslərin, xüsusən nazir Ramil Usubovun özünü və xidməti fəaliyyətini təqdir edən silsilə məqalələrə rast gəlinir: “Müəlliflərinə təşəkkür etməklə yanaşı, onu da nəzərlərinə çatdırmaq istərdim ki, belə yazılar şəxsən nazir Ramil Usubovun özü tərəfindən heç də rəğbətə qarşılanmır, əksinə, hər dəfə göstəriş verir ki, yazı müəllifinə və ya məqalənin dərc edildiyi KİV-in rəhbərinə onun etirazını çatdırım. Çünki bu xarakterli yazılar son vaxtlar o qədər çoxalıb ki, istər-istəməz oxucuda onların bir mərkəzdən məqsədli şəkildə təşkil olunduğu qənaəti yadır. Həminin təvəzökar və eyni zamanda əsaslı tənqidi sevin bir insan kimi tanıdığı Ramil Usubovun belə təriflərə ehtiyacı yoxdur. O, dövlət və xalq qarşısında öz vəzifə borcunu yerinə yetirir və onun da fəaliyyətinə qiymət verən cənab prezidentdir. Vətəndaş isə təşəkkürünü və ya iradını KİV-də ictimailəşdirməklə deyil, fərdi qaydada DİN-in ünvanına göndərə bilər. O ki qaldı hörmətli mətbuat nümayəndələrinə, onların da konkret olaraq nazir və ya başqa vəzifəli şəxs barədə deyil, yaxın zamanda öz 100 illik yubileyini qeyd edəcək Azərbaycan polisinin ümumi fəaliyyəti barədə yazmaları daha səmərəli və məqsədmüvafiq olardı”.

“Azərbaycanda uçuşların təhlükəsizliyi yüksək səviyyədə təmin olunur” - ABŞ-ın Federal Aviasiya Administrasiyası

ABŞ-ın Federal Aviasiya Administrasiyası (FAA) Azərbaycan Respublikası üçün uçuşların təhlükəsizliyinin təmin olunmasına nəzarət sahəsində “1-ci kateqoriya”-ni təsdiq edib.

Bu barədə “APA-Economics”ə Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi yanında Dövlət Mülki Aviasiya Agentliyindən məlumat verilib.

“2014-cü ildə respublikada uçuşların təhlükəsizliyinin təmin olunması sahəsində aparılmış qiymətləndirmə nəticəsində ilk dəfə təqdim olunan bu səviyyə Azərbaycan aviasirkətlərinin ABŞ-a birbaşa müntəzəm uçuşlara başlamalarına imkan verib. 2017 və 2018-ci illərdə Çikaqo Konvensiyasının beynəlxalq standartlarının tələblərinə uyğunluq qiymətləndirildikdən sonra ali “1-ci kateqoriya” Azərbaycan üçün qüvvədə saxlanılıb.

FAA tərəfindən “1-ci kateqoriya”-nın təsdiqi Azərbaycan Respublikası rəhbərliyinin uçuşların təhlükəsizliyinin təmin olunmasına və mülki aviasiya sahəsinin inkişafına göstərdiyi xüsusi diqqətin nəticəsidir”, - deyər məlumatda vurğulanıb.

Qubada itkin düşmüş alpinistlərin meyiti tapıldı

Ötən il dekabrın 27-dən Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) peşəkar xilasedicilərindən ibarət dəstələrin və Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşlarının iştirakı ilə aparılan və hal-hazırda davam edən axtarışlar nəticəsində dünən saat 18:00 radələrində axtarış işlərinin aparıldığı ərazidə təqribən 4 m dərinlikdə alpinistlərə aid çadırın yeri müəyyən edilib və ilk olaraq 1 kişi meyiti aşkar edilib. Daha sonra həmin ərazidən digər iki alpinistin də cəsədi aşkar edilib.

Qeyd edək ki, Gilavar” Hava və Ekstrim İdman Klubunun üzvləri Cəbrayılzadə Fəridə Zəbiyulla qızı, Hüseynov Babur Vaqif oğlu və Bünyatzadə Namin Nizami oğlu 2017-ci il dekabrın 23-də Quba rayonunun Xınalığ kəndindən Tufandağ istiqamətində yürüşə çıxaraq geri qayıtmayıblar.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin tərkibi dəyişdirilir

Azərbaycanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasındakı (AŞ PA) nümayəndə heyətinin tərkibində dəyişiklik olacaq.

Bu barədə modern.az-a Milli Məclisin deputatı, Azərbaycanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasındakı (AŞ PA) nümayəndə heyətinin üzvü Asim Mollazadə məlumat verib.

A.Mollazadə bildirib ki, nümayəndə heyətində hər zaman rotasiyalar, dəyişikliklər olub:

“Nümayəndə heyətinin tərkibinə daxil olan deputatlar vəzifəyə təyin edildiyinə görə onların yerinə parlamentdən yeni üzvlər seçiləcək. Nümayəndə heyətinin tərkibinin dəyişdirilməsi yaxın vaxtlarda baş tutacaq”.

Qeyd edək ki, hazırda Azərbaycanın AŞ PA-dakı 12 nəfərlik nümayəndə heyətinə aşağıdakı deputatlar daxildir:

Səməd Seyidov (sədr), Qənirə Paşayeva, Fazil Mustafa, Sabir Hacıyev, Sahibə Qafarova, Sevinc Fətəliyeva, Elxan Süleymanov, Rəfael Hüseynov, Rövşən Rzayev, Müslüm Məmmədov, Elşən Musayev, Vüsal Hüseynov daxildir.

Lakin ölkə başçısının imzaladığı sərəncamla deputatlar Rövşən Rzayev “Dövlətqarşın-kom”un sədri, Vüsal Hüseynov isə Dövlət Miqrasiya Xidmətinin rəisi təyin edildiyindən onlar AŞ PA-ya gedə bilmirlər.

Anar Məmmədovu Türkiyə şou-biznesi ilə nə bağlayır... Keçmiş nazirin oğlu atasının pullarını Türkiyə sənətçilərinə dağıdırmış

Son vaxtlar keçmiş nazir Ziya Məmmədovun oğlu Anar Məmmədovun adı Türkiyə şou-biznesi ilə birgə hallanmaqdadır. Əvvəlcə bir müddət gözəndən “itan” Anar Məmmədov İstanbulda məşhur müğənni Alishanın toyunda üzə çıxdı.

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın da iştirak etdiyi toyun görüntülərində A.Məmmədovun da fotoları yer almışdı. Sonradan məlum oldu ki, Alishanın xanımı aktrisa Busə Varolun xinasında geyindiyi qırmızı libas Ziya Məmmədovun gəlini və Heydər Əsədovun qızı Fəridə Məmmədovanın sahibi olduğu moda evinə məxsusdur. Türkiyə mətbuatında da Məmmədovlarla Alishanın çox yaxın münasibətləri olduğu haqda məlumatlar dərc edilib.

Ümumiyyətlə, Anar Məmmədov Türkiyə şou-biznesində də kifayət qədər tanınır. Belə ki, onun məşhur türk müğənnisi Hadisəyə çimərlik bağışlaması uzun müddət mediada müzakirə edilmişdi.

Xatırladaq ki, A.Məmmədovun Hadisə ilə münasibətləri hələ 2009-cu ildən başlayıb. Həmin il Türkiyə mətbuatında azərbaycanlı nazir övladlarından birinin Hadisəyə onunla “baş-başa görüşmək” təklifi etdiyi haqda məlumatlar yayılmışdı. Türkiyə mediasında bu, “əxlaqsız təklif” kimi dəyərləndirilirdi. Məlumat görə, Hadisə bundan qəzəblənib və Bakıda olarkən hoteldən bayıra çıxmayıb.

Türkiyə mətbuatının yazdığına görə, nazir oğlu ona “Bakıya konsert verməyə deyil, mənimlə baş-başa yemək yemək üçün gəldin. Səni gözləyirəm” məzmunlu mesaj göndərmiş. Buna etiraz edən Hadisəyə növbəti dəfə “İstəyirsə, ansamblla birlikdə gəlsin, amma Hadisə mənim yanımda oturacaq” mesajı göndərilib. Bu təklif də keçərli olmayıb. O dövrdə mətbuatda müğənniyə belə bir mesajı göndərən kimliyi də yazılmışdı və onun Anar Məmmədov olduğu bilinmişdi. Məlumat görə, Hadisənin Bakıdakı konsertdə səhnəyə 2 saat gec çıxmasına səbəb də məhz A.Məmmədovun məlum təklifi olub.

“Nar”ın dəstək olduğu “Microsoft Imagine Cup” müsabiqəsinin qalibləri bəlli oldu

Azərbaycanda startapların formalaşması və genişləndirilməsinə xüsusi önəm verən “Nar” operatorunun dəstəklədiyi “Microsoft Imagine Cup” innovasiya müsabiqəsinin milli turu yekunlaşıb. “Imagine Cup 2018” müsabiqəsinin milli turu çərçivəsində münisiflər heyəti unikal fikirlər, yenilikçi texnologiyalar, layihələri layiqincə təqdim etmə bacarığını qiymətləndirmiş, gənc ixtiraçılara “Made in Azerbaijan” məhsullarını yaratmaqda dəstək olub.

Milli Turda 9 ali təhsil müəssisəsi və “SABA Qrupları”ndan olan komandalar iştirak ediblər. Bu mərhələnin qalibləri mayın

15-də Bakıda təşkil olunan mükafatlandırma mərasimində münisiflər tərəfindən elan olunub. Üçüncü yeri “Ağıllı dibçək” layihəsinə görə “GardenX” komandası layiq görüldü. İkinci yeri həvəskar bələdçilər üçün mobil tətbiq hazırlayan “Guide Amigo” komandası tutub. Bu tətbiq vasitəsilə istənilən şəxs şəhərin müxtəlif məkanlarında özünə bələdçi tapa bilər. Müsabiqənin birinci yerinə isə “KubiRub” komandası layiq görüldü. Bu komanda “Rubik kubu” məşhur oyununun mobil versiyasını hazırlayıb. Ənənəvi rənglərdən fərqli olaraq bu virtual kubun tərəflərində müxtəlif şirkətlərin loqotip-

ləri yer alıb ki, hər hansı bir tərəfi yığan istifadəçi şirkətlərdən real bonuslar qazanacaq.

Yerli final mərhələsinin qalibi ABŞ-da keçiriləcək finalda iştirak etmək, layihə-

İllər sonra isə Anar Məmmədovun müğənni Hadisə üçün Bodrumda böyük bir çimərlik aldığı məlum oldu. Məlum olduğu kimi, həmin “La Play” adlanan çimərlik 2016-cı ildə tikilib və ilk sahibi A.Məmmədov olub. Göründüyü kimi, keçmiş nazirin oğlu atasının pullarını türk sənətçilərinə dağıdırmış...

Lakin bu günlərdə məlum olub ki, həmin çimərliyin sənədləşməsi tam başa çatmadığı üçün 2017-ci ildə Bodrum şəhər bələdiyyəsi ictimai yere əldə etmənin zəbt edilməsi iddiası ilə məhkəməyə müraciət edib. Məhkəmə prosesi zamanı müğənni Hadisədən obyektin sənədlərini təqdim etməsi tələb olunub. İş adamı Anar Məmmədovdan “La Play”-in sənədlərini ala bilməyən Hadisə son məhkəmə prosesində şokla üzvləşib. Bodrum şəhər məhkəməsi obyektin qanunsuz olması səbəbi ilə dağıdılması barədə qərar çıxarıb.

Bir faktı da qeyd edək ki, illər öncə Anar Məmmədovun adı məşhur türk müğənnisi İbrahim Tatlısesin adı ilə də birgə çəkilib. Belə ki, o, müğənninin Türkiyə telekanallarından birində fələstinli uşaqlar üçün həyata keçirdiyi xeyriyyə marafonuna telefonla qoşularaq, 50 min lirə ayırdığını bəyan etmişdi. Səsini eşidən kimi İbrahim Tatlıses kimi məşhur müğənni də onu tanıya bilmişdi.

□ Xəlidə GƏRAY, Musavat.com

“Ermənistandakı dəyişiklik Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində yeni imkanlar yaradır” - BBQ eksperti

Tbilisidə V Cənubi Qafqaz Təhlükəsizlik Forumunun “Cənubi Qafqazda təhlükəsizlik problemləri” mövzusunda keçirilən sessiyasında Dağlıq Qarabağ münaqişəsi geniş müzakirə olub.

APA-nın Gürcüstan bürosunun məlumatına görə, Beynəlxalq Böhran Qrupunun Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə proqram direktoru Maqdalena Qrono münaqişənin ciddi təhlükə olduğunu deyib. Ekspert bildirib ki, münaqişənin həllində diplomatik danışıqlarla yanaşı, münaqişə tərəflərinin bir-birinə yaxınlaşdırılması üçün digər danışıqlar formatından da istifadə oluna bilər: “Beynəlxalq ictimaiyyət Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesinə daha fəal cəlb olunmalıdır”.

Ermənistanda baş vermiş son dəyişikliklərə toxunub M.Qrono qeyd edib ki, yeni hökumət Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə danışıqlar üçün yeni imkanlar yaradır.

Sessiyada çıxış edən Ermənistanın Milli Müdafiə Araşdırma Universitetinin vitse-prezidenti Benyamın Poqşyan deyib ki, Ermənistanın yeni hökuməti Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı fərqli yanaşma nümayiş etdirmir: “Yeni hökumətin münaqişənin həlli ilə bağlı aparılan danışıqlarda mövqeyinin dəyişəcəyini istisna edərəm”.

Sonra çıxış edən Azərbaycan Diplomatiya Akademiyasının dosenti, professor Anar Vəliyev bildirib ki, Azərbaycan Ermənistan hökumətində baş vermiş dəyişikliklərə pozitiv yanaşır: “Yeni hökumət üçün əvvəlki hakimiyyətlə əlaqəsinin olmadığına görə münaqişənin həlli ilə bağlı danışıqları aparmaq asan olub”.

nin gələcək inkişafı üçün nəzərdə tutulan və müsabiqənin əsas mükafatı sayılan 100 min ABŞ dolları uğrunda mübarizəni davam etdirmək imkanı əldə edəcək. Bu turun qalibi və gümüş mükafatçısı mayın 19-da Minskə keçiriləcək MDB ölkələri üzrə regional finalda iştirak edəcək. Regional mərhələdə komandaların layihələrini azərbaycanlı mütəxəssislərin də yer aldığı beynəlxalq münisiflər heyəti qiymətləndirəcək.

Təhsil, elm və mədəniyyətin inkişafı “Nar” korporativ sosial məsuliyyət (KSM) strategiyasının başlıca prioritetlərindəndir. Mobil operatorun KSM strategiyası haqqında daha ətraflı məlumatı nar.az internet sahifəsindən əldə etmək mümkündür.

Gəlin birlikdə böyüək

Yerli final mərhələsinin qalibi ABŞ-da keçiriləcək finalda iştirak etmək, layihə-

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mayın 16-da Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfər edib. O, öncə ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edib.

Daha sonra dövlət başçısı Naxçıvan şəhər Təmizləyici Qurğular Kompleksinin açılışında iştirak edib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talbov dövlət başçısına kompleks barədə məlumat verib.

Bildirilib ki, kompleks giriş nəsos stansiyasından, hovuzlardan, inzibati, transformator, kompressor binalarından, suvarma üçün nəzərdə tutulan su hovuzundan ibarətdir. Burada, həmçinin iri tullantı tutucu, qum və yağ tutma, membran tipli təmizləyici, palçıqqrutma, havatəmizləyici qurğular quraşdırılıb. Ümumilikdə, bu qurğunun fəaliyyəti 121 min istifadəçini əhatə edir. İcrasına 2014-cü ildə başlanılan layihə ötən ilin oktyabrında tamamlandı.

Layihənin icrası nəticəsində 500 hektar torpağın suvarılması mümkün olacaq.

Prezident İlham Əliyev kompleksi işə salıb.

Bundan başqa, prezident İlham Əliyev Naxçıvan şəhər Qaraxanbəyli inzibati ərazi dairəsində 480 şagird yerlik 6 saylı tam orta məktəbin açılışında iştirak edib.

APA-nın məlumatına görə, dövlət başçısı məktəbin binasının rəsmi açılışını bildiren lenti kəsib.

Prezident İlham Əliyev məktəbdə yaradılan şəraitlə tanış olub. Dövlət başçısı məktəbin kollektivi və ictimaiyyətin nümayəndələri ilə görüşüb.

Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev mayın 16-da Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri çərçivəsində Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun "N" saylı hərbi hissəsindəki Təlim-Tədris Mərkəzində yaradılan şəraitlə də tanış olub.

Prezident qeyd edib ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin tərkib hissəsi olan Naxçıvan ordusu ən müasir silahlar,

Prezident İlham Əliyev Naxçıvandan mühüm mesajlar verdi

Dövlət başçısı: "Naxçıvanda yerləşdirilmiş müasir silahlar, o cümlədən uzaqmənzilli raketlər düşmənin istənilən hərbi hədəfini məhv edə bilər"

texnika ilə təchiz edilib: "Biz son illər ərzində Azərbaycan ordusunu böyük dərəcədə gücləndirə bildiyimiz. Alınan müasir texnikanın demək olar ki, bütün növləri, yaxud da ki, əksər növləri Naxçıvana göndərilir. Naxçıvanın yerləşməsinə, coğrafi relyefinə uyğun şəkildə bütün müasir texnikalar göndərilir. Bu gün Naxçıvan Ordusu böyük qüvvəyə malikdir və düşmənin istənilən təxribatının qarşısını ala bilər və eyni zamanda, uğurlu əks-hücum əməliyyatı keçirə bilər. Naxçıvanda yerləşdirilmiş müasir silahlar, o cümlədən uzaqmənzilli raketlər düşmənin istənilən hərbi hədəfini məhv edə bilər. Yeni, təhlükəsizlik məsələləri tam təmin olunub. Bu məsələ daim diqqət mərkəzindədir".

İ.Əliyev prezident kimi Naxçıvana sayca 14-cü dəfə səfər etdiyini bildirib: "Prezident kimi ilk dəfə Naxçıvana düz 14 il bundan əvvəl - 2004-cü ilin may ayında gəlmişdim. Bu 14 il ərzində Naxçıvanda gedən işləri daim diqqətdə saxlamışam və respublikanın uğurlu inkişafı üçün nə lazımdırsa biz onu da edirik".

Prezident qeyd edib ki, Naxçıvan strateji yerdə yerləşir, ölkəmizin təhlükəsizliyi, inkişafı üçün xüsusi rol oynayır.

"Naxçıvanın uğurlu inkişafı Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ulu Öndər sovet dövründə də daim Naxçıvana böyük diqqət göstərmiş və o vaxt respublikanın inkişafı üçün çox böyük işlər görülmüşdür. 1990-cı illərin əvvəllərində - Naxçıvan üçün ən ağır illərdə Ulu Öndər naxçıvanlılarla birlikdə burada çox ağır şəraitdə Naxçıvanı böyük belələrdən qurtara bilib. Biz hamımız o illəri yaxşı xatırlayırıq, bilirik ki, bizim mənfur düşmənlərimizin niyyəti, eyni zamanda, Naxçıvanı işğal etməkdən ibarət idi. Naxçıvana qarşı onlar silahlı hücumlar təşkil edirdilər. Ancaq naxçıvanlılar Ulu Öndərin ətrafında sıx birləşərək düşməne layiqli cavab verib onları yerinə oturtmuşlar. O illərdə Naxçıvan üçün və ümumiyyətlə Azərbaycan üçün həlledici məsələlər öz həllini tapıb. Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə Naxçıvan o ağır illərdən şərəflə çıxa bilib. Ölkəmizin müstəqilliyi işində Naxçıvanın çox böyük rolu olub. Məhz o illərdə Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bayrağını Naxçıvanda rəsmi bayraq kimi təsdiq etdi və Azərbaycan Ali Soveti qarşısında vəsatət qaldırılmışdı ki,

bu bayraq dövlət bayrağı kimi qəbul edilsin. Ancaq o vaxt Azərbaycan rəhbərliyi buna imkan vermədi. O vaxt Naxçıvan "Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası" adlanırdı və Ulu Öndərin təklifi ilə bu addan sovet, sosialist sözləri çıxarıldı. Bu, sovet dövründə baş verib. Sovet İttifaqının saxlanması da referendum Naxçıvanda keçirilmədi. Bütün bu işlər onu göstərirdi ki, Ulu Öndər həmişə müstəqillik arzuları ilə yaşayırdı. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin təmin edilməsində Ulu Öndərin və naxçıvanlıların çox böyük rolu var".

Daha sonra prezident Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun yeni binasının açılışında iştirak edib.

APA-nın məlumatına görə, dövlət başçısı binanın rəsmi açılışını bildiren lenti kəsib.

Bina ilə tanışlıqdan sonra prezident İlham Əliyev ali təhsil ocağının kollektivi və şəhər ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşüb.

Prezidenti İlham Əliyev görüş zamanı bildirib: "Azərbaycan hazırda Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizinin yaradılması ilə ciddi məşğuldur. Azərbaycan ərazisində bu layihə ilə bağlı bütün işlər

görülmüşdür. Biz bu layihənin tam başa çatması üçün böyük maliyyə vəsaiti ayırmışıq. Ümid edirəm ki, gələcək üç il ərzində bu layihə tam istifadəyə verilecək. Hər halda, planımız bundan ibarətdir. Belə olan halda Naxçıvan dəmir yolu ilə Azərbaycanın əsas hissəsi ilə birləşəcək və beləliklə, blokadadan, mühasirədən canını qurtaracaq".

"Naxçıvanın təhlükəsizliyi məsələləri ilə bağlı çox böyük işlər görülmüşdür" - deyərək, prezident söyləyib: "Siz burada düşmənlə üz-üzə yaşayırsınız, yaradırsınız. Əlbəttə ki, ilk növbədə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının uğurlu inkişafı ön təhlükəsizlik tədbirləri ön planda və prioritet məsələ olmalıdır. Biz bunu belə də qəbul edirik. Naxçıvanın hərbi potensialının gücləndirilməsində böyük işlər görülmüşdür".

"Dərman mafiyası" gömrük terminalındakı 3 rentgen aparatını bloklayıb - yeni təfərrüatlar

İstintaqa təsir edə biləcək iki şəxs hələ də azadlıqdadır

Dövlət Gömrük Komitəsi (DGK) yüksək vəzifəli ilə əlbir olan "dərman mafiyası"nın istintaqı davam edir. Aprelin 30-da DGK-nın yüksək vəzifəli şəxslərinin də içində olduğu "dərman mafiyası" işi olub. Üç gün sonra mayın 3-də isə DGK sədrinin müvafiq əmrinə əsasən, Hava Nəqliyyatında Baş Gömrük İdarəsinin rəisi Sadiq Abduev, Tibbi Xidmət İdarəsinin rəisi Fikrət Qədiməliyev və Hava Nəqliyyatında Baş Gömrük İdarəsinin 1-ci yük şöbəsinin rəisi Araz Məmmədov soruncama götürüldülər.

Hazırda araşdırmalar davam edir. Redaksiyamıza daxil olan məlumata görə, ölkə ərazisində dövriyyəyə qadağan olunan dərman vasitələri Bakı Hava Limanında 3 rentgen aparatından keçirilsə də, həmin aparatların yaddaşlarından görüntüləri ötürülməsi bloklandı. Bu yolla ölkəyə illərdir heç bir qeydiyyatsız-filansız dərman vasitəsi daxil olmayıb. Gələn məlumatlarda deyilir ki, Araz Məmmədovla Sadiq Abduev yaxın qohumdurlar. Onların hər ikisi bir general təbəfərdən himayə olunur. Bu səbəbdən də hazırda istintaqda DGK rəsmisi tək yalnız Fikrət Qədiməliyevin adı əsas fiqurant kimi çəkilir. Sadiq Abduev isə sanki heç komitədə yüksək post tutmayıb. Onun "dərman mafiyası" ilə əlaqələri də ol-

mayıb. Əslində isə "dərman mafiyası" adlı şəbəkə ilə DGK rəsmilərindən tək Fikrət Qədiməliyev işləməyib. Onun işi ölkəyə gələn dərmanların sənədlərinin dəyişdirilməsi olub. Sadiq Abduev və Araz Məmmədovun işi isə dərman vasitələrinin ölkə ərazisinə daxil olmasını təmin etməkdən ibarət olub. Amma bu gün Sadiq Abduev və Araz Məmmədov istintaqdan kənar gəzirlər. Aptek şəbəkələrində toplanan dərman vasitələrinin satışı ilə məşğul olanlar isə Fikrət Qədiməliyevi, Sadiq Abduevi və Araz Məmmədovu iri dərman alverçiləri kimi tanıyırmışlar.

Ötən sayımızda yazmışdıq ki, DTX "dərman mafiyası"na qarşı əməliyyatı gerçəkləşdirəndən sonra Sadiq Abduevin də adı is-

tintaqa cəlb edilən şəxslərin siyahısında olub. Sonradan isə işə Sadiq Abduevin general qohumu qarşılıq və onu istintaqların əlindən qurtara bilib. İndi məlum olur ki, Araz Məmmədovu da eyni həmin general istintaqçıların əlindən alıb. Onların əvəzinə isə istintaqa ölkəyə mal buraxmaq səlahiyyəti olmayan əməkdaşlar cəlb olunub-

lar. Onların səlahiyyət həddi Bakı Hava Limanındakı xüsusi mühafizə zonasına mal-materialların buraxılması üçün yetərli olmayıb. Belə əmrlər verilməsi Sadiq Abduevin səlahiyyətində olub ki, o da, onu aeroportdakı dəstəyə və qohumu Araz Məmmədovu da hazırda azadlıqda gəzirlər.

Fikrət Qədiməliyevə gəlincə

isə o, hazırda ev dustağıdır. Tibb generalının ev dustaqlığı isə onun xəstəliyi ilə əlaqələndirilib.

Bu həmin vaxt baş verib ki, sırası gömrükçülər istintaqa təzyiq etmək ehtimalı ilə həbsə alınıblar. Üstəlik, aeroportda 3 rentgen aparatının yaddaşını bloklayıb ölkəyə illərdir mal daşınmasını təmin edən gömrük rəisləri ortalıqda gözdəkləri bir vaxtda məhkəmə belə bir qərar verib. Halbuki istintaqa mane ola biləcək gücdə olan iki şəxs - Sadiq Abduev və Araz Məmmədov azadlıqdadırlar.

Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti əməkdaşlarının bu il aprelin 30-da keçirdikləri əməliyyat zamanı əcazlıq sahəsində bir sıra sahibkarlıq subyektlərinin daha çox gəlir əldə etmək üçün qeyri-legal fəaliyyətlə məşğul olmaları üzə çıxıb. Belə fəaliyyət vergidən yayınmaqla yanaşı əhalinin sağlamlığına ciddi təhlükə yaradır. Keçirilmiş birgə tədbirlər zamanı belə qanunsuz fəaliyyətlə məşğul olan müştəhəkil dəstə müəyyən edilərək işə olunub. Əməliyyat-istintaq tədbirləri nəticəsində Anar Məmmədova məxsus Yasamal rayonunda yerləşən "Zeytun" aptekinə baxış zamanı dövlət qeydiyyatından keçməyən, mənsəyi naməlum 75 adda müxtəlif dərman vasitələri aşkar edilərək götürülmüşdür. Davam edən araşdırmalarla Yasamal rayonu ərazisindəki "İrem", "Qlükoza", "Avas", "Fatimə", Nəsimi rayonu ərazisindəki "Zeytun", "Medical City", "Eliit", "Vahid", "Dokta Elite", Nərimanov rayonu ərazisindəki

□ E.HÜSEYNOV,
"Yeni Müsavat"

Qərb Əli Kərimlini dəftərindən sildimi?

Niyaməddin Orduxanlı:
"Amerika Əli Kərimliyə qeyri-ciddi şəxs kimi baxır"

Son illərdə nüfuzlu beynəlxalq qurumların AXCP sədri Əli Kərimliyə soyuq münasibəti açıq görünür. Mayın 9-da ABŞ Konqresində Azərbaycanla bağlı keçirilən dinləmələrə Ə.Kərimlinin (və ya onu təmsil edən bilən adamın) deyil, Avropada yaşayan Meydan.tv-nin qurucusu Emin Millinin dəvət alması AXCP liderinin adının üstündən xətt çəkilməsi kimi izah edilir.

BAXCP sədrinin müavini Niyaməddin Orduxanlı məsələyə cür şərh verdi: "ABŞ Konqresi dinləmələrə Azərbaycan müxalifətindən heç bir siyasi təşkilatı və ya partiya sədrini dəvət etməyib. Bilirsiniz ki, bu günə kimi Konqresin Azərbaycanla bağlı dinləmələri olub və əsasən də tədbirə AXCP dəvət olunurdu. Keçən dəfə dinləmələrə Əli Kərimli dəvət olunmuşdu. O da həmin dinləmələrə İngiltərədə yaşayan tələbə oğlu Türkel Kərimlini göndərmişdi. Türkel Kərimli də dinləmələrdə atasının dəvəti ilə gəldiyini və orada yalnız atası Əli Kərimlini təmsil etdiyini bildirmişdi. Məncə, Amerika artıq Əli Kərimliyə qeyri-ciddi şəxs kimi baxır. Bunun bir sıra səbəbləri var. Əli Kərimlinin təmsil olunduğu Milli Şurada böyük əksəriyyət İranın təsirində olan şəxslərdir. Əli Kərimli prezident seçkiləri ərəfəsində Bakı şəhərində mitinqlər keçirdi. Həmin mitinqlərdə iştirak edənlərin 80%-i İran rejiminin təsirində olan şəxslər idi. Onun mitinqi sanki İranda keçirilən bir mitinqə oxşayırdı. Məncə, ABŞ-ın Əli Kərimlidən imtina etməsinin əsas səbəblərindən biri budur. Dinləmələr zamanı ABŞ nümayəndəsi Odrı Alştadt Kərimlini Azərbaycan müxalifətinin "marginal şəxsi" və ya "qocası" adlandırıb. Hamı bilir ki, ABŞ Konqresində məruzə edən şəxslər təsadüfi fikirlər səsləndirmir. Əli Kərimli də bunu çox yaxşı bilir. Ona görə də bir neçə gündür bütün imkanları ilə Emin Millini facebook sosial şəbəkəsində trolları ilə təhqir etdirir".

N.Orduxanlı AXCP sədrinin İranla əlaqələrindən də danışdı: "Amerika çox yaxşı bilir ki, hazırda Əli Kərimli İran molla rejimi ilə əməkdaşlıq edir. Amerika çox yaxşı bilir ki, Əli Kərimli siyasi baxımdan çox qorxaq və etibarsız biridir. 2013-cü ildə Azərbaycanda keçirilən prezident seçkilərində Rusiyanın layihəsi olan Milli Şurada Əli Kərimli baş rolda yer almışdı. Açıq şəkildə Rusiyanın namizədi olan Rüstəm İbrahimbəyovu dəstəkləyirdi. Hətta Milli Şura Rusiya prezidenti Vladimir Putinə şanlı məktub da yazmışdı. Putini "böyük demokrat" adlandırmışdı. Heç də təsadüfi deyil ki, Konqresdə Alştadt Əli Kərimlini Azərbaycanda resursları olmayan biri kimi təqdim etdi və Kərimlinin irəliləməsinə heç bir şansın olmadığını səsləndirdi. ABŞ çox yaxşı bilir ki, Əli Kərimli indiki hakimiyyətlə çox yaxın əməkdaşlıq edib və xəyanətə görə qovulub. Əli Kərimli ona böyük etimada göstərən Əbülfəz Elçibəyden tutmuş tələbə yoldaşlarına, dostlarına, hətta onun üçün sinəsini güllə qabağına vermiş şəxslərə xəyanət edib. Bu adamın mahiyyəti budur. Onlar çox yaxşı bilir ki, Azərbaycan cəmiyyətində Kərimlinin reputasiyası çox aşağıdır. Bu günlərdə Əli Kərimli ABŞ şokunu yaşamaqdadır. Fikir verin, bütün ətrafında olan şəxsləri səfərbər edib ki, Emin Millini təhqir etsin, aşağılasın, onu hörmətsiz biri kimi təqdim etsinlər. Kərimli çox yaxşı bilir ki, Avropadakı mühacirlərə olan münasibət bunu ikinci plana atır. Və əsas narahatçılığı, qorxusu budur. Düşünür ki, ABŞ yenə də bununla əməkdaşlıq etməlidir və radikal müxalifət deyiləndə yalnız və yalnız Əli Kərimli nəzərdə tutulmalıdır. Bütün günü facebookda canlı efirlərə qoşulur və daha çox hakimiyyətə qarşı radikal olduğunu nümayiş etdirir. İnanmıram ki, qısa zamanda Əli Kərimli "Emin Mill sillasından" ayrılınsın. Hətta görün vəziyyət necədir ki, bütün ömrünü Əli Kərimlinin müdafiəsinə həsr edən, qohumluq əlaqələri də olan Xədicə İsmayıl Əli Kərimlini deyil, Emin Milli dəstəkləyir. Xədicə İsmayıl status yazaraq Əli Kərimlini, Cəmil Həsənlini Emin Millidən üzr istəməyə çağırış edir. Əslində hamı bilir ki, Xədicə İsmayıl ABŞ-ın agentura şəbəkəsində olan şəxslərdən biridir. Xədicə İsmayıl da Emin Millini müdafiə etməklə ABŞ-ın Əli Kərimliyə münasibətini nümayiş etdirir. Xədicə İsmayılın ona qarşı çıxması tam əminlik yaradır ki, ABŞ Kərimlidən imtina edib".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Son bir həftədə Avropa və Azərbaycandakı müxalifət arasında başlayan virtual "müharibə" davam edir. Yada salağ ki, savaş Avropada yaşayan Meydan.tv-nin qurucusu Emin Milli ilə AXCP lideri Əli Kərimli arasında başlasa da, artıq başqa istiqamətlərə yönəlib. Kərimlinin müdafiəsinə qalxan Milli Şura sədri Cəmil Həsənli ilə hazırda Meydan.tv əməkdaşları arasında "qızgın döyüşlər" gedir.

Tarixçi professor Meydan.tv-ni qərəzli olmaqda suçlamasına ən sərt reaksiya meydan.tv-nin əməkdaşı **Orxan Məmməddən gəlib:** "Milli Şura üzvləri tək cəmiyyətə deyil, son 6 ayda Meydan.tv-də yayımlanan 30-dan çox veriliş və reportajda söz sahibi olublar. Şəxsən Əli Kərimli ilə həmin müddət ərzində Meydan.tv-də saatlarla canlı yayımda danışmışam, heç bir senzurasız. İndi Cəmil Həsənli Emin Milliyə əsəbindən yazıb ki, son vaxtlar Meydan.tv-də Milli Şuraya məhdudiyət qoyulur. Bunu demək ən azı sizin üçün ayıb olmalıdır, Cəmil bəy. Axı bu boyda komandanın haqqını tapdalamaq olmaz. Direktorumuzu nə qədər tənqid edirsiniz edin, buna 2-3 gündür heç qarışmırıq da. Amma Meydan.tv-nin komandasına edilən haqsızlığa göz yuma bilmərəm".

Bu cavabdan sonra Milli Şura sədri bir-birinin ardınca jurnalistə yönəlik statuslar paylaşaraq, onun üzr istəməsinə tələb edib. Bu statuslardan ən çox diqqətçəkəni təqdim edirik: "Telejurnalist Sevinc Osmanqızına rəhbərlik tərəfindən bildirilib ki, Milli Şura və Xalq Cəbhəsinə bu media qurumunda moratorium, yəni qadağa qoyulub, əlavə edilib ki, bu, bizim media siyasətidir və onu pozmaq olmaz. Əli Kərimli ilə apardığı bir videomüsahibəyə görə jurnalistə irad bildirilib və ona moratoriumu pozmaq barədə xəbərdarlıq edilib. Bəzi dostlar unudurlar ki, Meydan.tv-ni onların öz vəsaitləri hesabına aldıkları qrant vəsaitləri hesabına fəaliyyət göstərir. Həmin təşkilatlar qarşısında media qurumunun ayrı-seçkilik etməmək, tərəfsiz, qərəzsiz, obyektiv media siyasəti yeritmək barədə öhdəlikləri var. Son vaxtlar belə məqamlarda bizə necə davranmağı tez-tez xatırlatmağa çalışan məşhur media təmsilçilərindən, tərəfsiz qələm sahiblərindən soruşuram: belə faktlar açıldıqdan sonra diskriminasiyadan uzaq, tərəfsizliyə, qərəzsizliyə, obyektivliyə iddia edin bir mə-

Meydan.tv ilə Cəmil Həsənlinin virtual savaşı pik həddə

Milli Şura sədri telelayihəyə ayrılan qrantları yada saldı, jurnalistlərdən sərt cavablar aldı

Sevinc Osmanqızı

Cəmil Həsənli

buat orqanı necə hərəkət etməlidir?!"

C.Həsənlinin bu statusuna ən tutarlı cavabı Meydan.tv-nin əməkdaşı Sevinc Vaqifqızı verib: "Cəmil bəy, mən də bunları yazmaq istəməzdim, amma siz bu yazınızla məcbur etdiniz. Özünüzdən müsahibə alıb Sevinc Osmanqızına göndərmisiniz. Bu da elə təqdim olunub ki, guya Sevinc Osmanqızı sizdən müsahibə alıb. Müsahibə ilə bağlı şübhələr yarananda Sevinc xanım etiraf edib ki, siz ona hazır müsahibə göndərmisiniz. Bundan sonra belə halların baş verməməsi üçün ona xəbərdarlıq edilib. Siz yəqin bilirsiniz ki, bizim işimiz sual verməkdir, öz-özündən müsahibə alıb göndərən adamları yayımlamaq deyil. Bu hərəkəti də heç sizə yaraşdırmamışdım. Fikirləşirəm ki, kifayət qədər savadlı və hazırca vab şəxssiniz və suallar qarşısında heç də aciz qalmadınız. Biz hökumət mediası deyilikse, o demək deyil ki, sizin media olmalıyıq, sizin təbliğatınızı aparmalıyıq. Evinizdə oturub hər gün sizdən müsahibə, şərh alınmasını gözləyə bilməzsiniz. Hərəkətiniz varsa, sizi rahat edib efiyə qoşacağıq, yox, xoxdursa, sizin və təməşanın vaxtını almayacağıq".

Qeyd edək ki, qrant ittihamı tək C.Həsənli tərəfindən E.Millinin ünvanına səslənməyib. S.Osmanqızı Milli Şura sədri və qurumun Koordinasiya Şurasının üzvü Gültəkin Hacıbəyli ilə etdiyi canlı yayımı facebook səhifəsində bu sözlərlə paylaşmış: "Emin Millini da-

nışdıran qrantlardırmı?"

Meydan.tv-nin əməkdaşları özləri belə qrantların haradan gəldiyini bilmirlər. Bu, rəhbərlik tərəfindən onlardan gizli saxlanılır. Halbuki sponsorla mətbuat qurumu arasında redaktor siyasətinə müdaxilə olmayacağına dair şərt müqavilədə öz əksini tapmalıdır. Mənbəyi gizli saxlanan qrantlarla müstəqil mətbuat orqanı qurmaq olarmı?"

Ana Vətən Partiyasının sədri, deputat Fəzail Ağamalı müxalifət daxilində hazırda mövqə döyüşlərini getdiyini söylədi: "Daha çox qrant almaq, davamlı olaraq belə layihələrin içərisində olmaq məsələsidir. Artıq pərdələr açılır, arena da bütün oyunçuların mahiyyəti görünür. Dəfələrlə bunu söyləmişik ki, Azərbaycanın radikal müxalifəti daha çox radikal mövqedə dayanmaq, barışmaz münasibət ifadə etmək, hakimiyyətə qarşı kəskin mövqə sərgiləmək, bu və ya digər məsələlərlə bağlı mitinqlər keçirməklə beynəlxalq qurumlardan qrantlar almaq və bu layihələrin içərisində möhkəmlənməkdir. Bir sözlə, ölkə daxilində fəaliyyət göstərən, xaricdə siyasi mühacir adı ilə yaşayanlar bizneslərini bu yolla qururlar. Vaxtilə bu işlə Leyla Yunus və Xədicə İsmayıl məşğul olurdu. İndi isə Avropada yaşayanlar, eləcə də Azərbaycan daxilində AXCP sədri Əli Kərimli və Milli Şura rəhbəri Cəmil Həsənli qrant almaq uğrunda savaşırlar. Bunun müxalifətçiliyə heç bir aidiyyəti yoxdur. Niyət bu statusdan istifadə edib öz biznesini

qurmaq, imkanlarını yüksək səviyyədə təmin etməkdir. Bir misal çəkəcəm. 25 ildir deputatam. Övladlarımın xaricə getmək arzuları olsa da, bunu reallaşdırma bilməmişəm. Çünki buna maliyyə imkanlarım olmayıb. Nəvəm yaxınlarda baxmayaraq ki, xarici dövlətlərdə oxumaq imkanları qazanmışdı, lakin biz araşdırdıq və bəlli oldu ki, ailə büdcəmiz onu oxutmağa imkan vermir. Ona görə də onu nisbətən az maliyyə tələb edən Türkiyədəki universitetə yönəlttik. Bunları deməkdə məqsədim odur ki, radikal müxalifətin övladları Avropanın bahalı, sayılıb-seçilən universitetlərində oxuyurlar, orada özlərinə həyat qururlar. Eyni zamanda özlərini siyasi mühacir adlandıranlar Avropada həyatlarını yüksək səviyyədə qurmaqdadırlar. Bunların arxasında Azərbaycanı sevməyən qüvvələrin bəd niyyətləri dayanır. Bu niyyətlərin reallaşması üçün Azərbaycandakı antitilli qüvvələrdən istifadə edirlər. Necə deyirlər, pulunu verir, rəsmi sifariş verir ki oyna, əgər oynamasan rəqsinin pulunu verməyəcəm. Bu da o deməkdir ki, dediklərimi etməsən qrant ala bilməyəcəksən. Emin Milli bunları gənclərin prosesə qoşulması kimi izah edir. Əli Kərimli artıq bu cür dinləmələrə dəvət almır, yəni oğlu iştirak etmir. Azərbaycana qarşı qara piar kampaniyasında iştirak etməklə aldıkları qrantları artırmış olurdular. İndi bu imkanların onların əlindən çıxdığını görürlər. Harada Azərbaycana qarşı dinləmələr, müzakirələr varsa, mütləq orada bunlar yer alırlar. Onlara qarşı xalqımızın münasibəti çox mənfidir. Bu, onların təşkil etdikləri mitinqlərdə özünü açıq şəkildə göstərir. Milli Şuranın keçirdiyi mitinqlərə heç min nəfər də gəlmir. Artıq onlar ofis partiyalarına çevriliblər".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) Prosedur qaydaları, immunitetlər və institusional məsələlər komitəsi korrupsiyada adı hallanan AŞ PA üzvlərinə qarşı sanksiyalar tətbiq edib. Sanksiyalar Pedro Aqramunta 10 il, digər üzvlər Sezar Florin Predda, Səməd Seyidov və Cordi Xuclaya qarşı 2 il ərzində qüvvədə olacaq. Qurumun mayın 16-da yaydığı rəsmi məlumatda adı sadalanan bu dörd deputatın davranış kodeksini ciddi şəkildə pozduğu, onların müvəqqəti olaraq assambleyanın mandatından məhrum edildiyi bildirilir. Onlar təyin olunma və ya məruzəçi kimi çıxış etmək, bir sıra əsas vəzifələrə qoşulmaq və ya seçkiləri müşahidə etmək kimi səlahiyyətlərindən məhrum ediliblər.

dan, meydandan imtina edəcəyik".

S.Seyidov bildirib ki, AŞ PA-da sanksiyaya məruz qalan şəxslər Ermənistanın işğalına münasibətdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tam dəstəkləyən şəxslərdir: "Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa olunması istiqamətində fəaliyyət göstərən insanlar daim qurumda sanksiyaya məruz qalıb.

yoxdur, başdan-ayağa qərəzlidir. AŞ PA-da Ermənistanla qarşı fərqli münasibət var. Ermənistanla keçmiş hakim rejimlə bağlı daim müsbət fikir ifadə edirdilər. Halbuki həmin rejim öz vətəndaşlarını küçədən gülləbaran etmişdi. Belə bir korupsioner, qəddar rejimli Ermənistanla bağlı məruzələrdə AŞ PA-da həmişə müsbət fikir ifadə olunur. Amma nə oldu?

AŞ PA-dan skandal qərar - Səməd Seyidova sanksiya tətbiq edildi

Deputat: "Bu o demək deyil ki, biz bu meydanı tərk edəcəyik"

Sadalanan dörd AŞ PA üzvü bu müddət ərzində seçki müşahidəçisi kimi iştirak edər, heç bir komitənin, ya alt komitənin sədri ya sədr müavini ola, AŞ PA-nın prezidenti olmaq üçün seçkilərdə namizədliyinə irəli sürə bilməyəcək. Onlar həmçinin, assambleyanı və ya öz komitələrini təmsil etmək, Avropa Şurasının icra orqanına-Nazirlər Komitəsinə suallar vermək hüququndan da məhrum ediliblər.

S.Seyidov Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəridir.

Mayın 16-da günün sonuna yaxın Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəri, deputat Səməd Seyidov AŞ PA tərəfindən ona sanksiya tətbiq edilməsi ilə bağlı mətbuat konfransı keçirib. Konfransda çıxış edən S.Seyidov qeyd edib ki, bu məsələ ilə bağlı onu 3 saat istintaqa çəkiblər: "Dedilər, siz, sadəcə, etiraf edin ki, burada qeyri-qanuni işlərə məşğul olmusunuz. Təbii ki, belə şey olmayıb. Azərbaycan öz doğru qanuni yolu ilə gedib. Mənim nümayəndə heyətimdən çıxarılmışla bağlı yayılanlar yanlışdır. Mən bu sanksiyaları yerinə yetirməyə məcburam. Ancaq orada təmsilçiliklə bağlı kimin olmasını partiyamız müəyyən edəcək. Bu məsələ müzakirə əsasında məlum olacaq. Bu mən, yaxud başqaları da ola bilər".

S.Seyidov deyib ki, Azərbaycan Avropa Şurasının müxtəlif strukturları ilə konstruktiv əməkdaşlıq edir və bundan sonra da davam edəcək: "Ancaq dünənki qərar növbəti ikili standartlarla dolu yanaşmadır. Dünən həmin komitədə bir neçə üzv və mən sanksiyalarla üzləmişik. Bu birinci dəfə deyil. Bu sanksiyaların tətbiqinə yazılı məktubumda qiymət verməmişəm. Məktubda da qeyd etmişəm ki, bunun heç bir əsası yoxdur və Azərbaycanla qarşı olan qərəzli münasibətdir".

S.Seyidov vurğulayıb ki, bu sanksiya nümayəndə heyətinə heç bir mənfi təsir göstərməyəcək. Bu, Avropa Şurasının özünə mənfi təsir göstərəcək: "Heç

"Heç kim Azərbaycanı və onun üzvlərini Avropa Şurasından kənarlaşdırma bilməz, sanksiyalar nə söz deməyimizə, nə də sənəd qəbuluna əngəl yarada bilər"

kimi məhkəmə olmadan, hüquqi prosedur olmadan ittiham etmək olmaz. Bizim fikrimiz özünü doğrultdu, həmin komitənin böyük hesabatı Azərbaycana qarşı yönəlmişdi. AŞ PA-nın fəaliyyəti şəffaf deyil. Azərbaycanla bağlı qəbul olunmuş qərarların əksəriyyəti mənfidir. Guya beş il bundan öncə kimsə kimsə deyib ki, monitoring komitəsinin rəyi Səməd Seyidova əvvəlcədən bellidir. Dünən qəbul olunmuş sənəd düzgün qiymətləndirilməlidir. Heç kim Azərbaycanı və onun üzvlərini Avropa Şurasından kənarlaşdırma bilməz. Sanksiyalar nə söz deməyimizə, nə də sənəd qəbuluna əngəl yarada bilər. Bu, hansısa seçki prosesində müşahidəçi qismində iştirak etməyə və hansısa ölkə ilə bağlı rəylə çıxış etməyə imkan vermir.

Avropa Şurası dəyişməlidir. Bu cür Avropa Şurası ola bilməz, bu qurum krizis yaşayır. Lakin Avropa Şurası hazırkı vəziyyətdədirsə, bu o demək deyil ki, biz bu meydanı tərk edəcəyik. Bizim bayrağımız ulu öndərimiz tərəfindən Avropa Şurasının binası qarşısında yüksəldilib. Orada olmaq bizim üçün bir meydanıdır, imkandır. Heç kim düşünməsin ki, biz bu imkan-

Ən əsası da bir neçə komitədə, bir neçə iclasda Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonların azad olunması ilə bağlı məsələlər qaldıran insanlar bu gün sanksiyaya məruz qalıb.

Əsas hədəf hansısa şəxs deyil. Nümayəndə heyətimizin rəhbəri bu gün bir şəxsdir, sabah başqa şəxs ola bilər. Əsas məsələ Azərbaycanın milli maraqlarıdır. Biz buna müdaxiləyə imkan verməyəcəyik. Azərbaycanın AŞ PA-da fəaliyyətini daha da yüksək formada təşkil edəcəyik. Bu sanksiya Azərbaycana deyil, AŞ PA-nın öz nüfuzuna mənfi təsir göstərəcək. Biz növbəti sessiyada iki nəfərlə də olsa, təmsil olunacağıq, boş qalan yerlərə də şəxslər seçiləcək.

Azərbaycan nümayəndə heyətini heç kim Avropa Şurası Parlament Assambleyasından uzaqlaşdırma bilməz. Çünki qurumda nümayəndə heyəti Azərbaycan özü müəyyən edir.

Bir daha deyirəm ki, sanksiya qərarı Azərbaycana qarşı ikili standartların təzahürüdür. Dəfələrlə o qurumda Azərbaycanla qarşı ikili standartların şahidi olmuşuq. Ona görə də sanksiya qərarının heç bir əsası

Ermənilər özləri həmin rejimi tarixin zibilliyinə atdı. Əlbəttə, AŞ PA içində sağlam qüvvələr var, amma bəzi şəxslər qərəzli çıxış edirlər. Onlar Azərbaycanı AŞ PA-dan uzaqlaşdırmaq istəyirlər. Bu sanksiya da buna xidmət edir. Bu hadisənin baş verməsi heç də təsadüfi deyil. Burada erməni əli olmaqla yanaşı, Azərbaycanın Avropa istiqamətindən yayındırmaq istəyən qüvvələrin əli var. Onlar Azərbaycanı Avropadan uzaqlaşdırıb zəif duruma salmaq istəyirlər".

Məsələ ilə bağlı Milli Məclisin deputatı, Azərbaycanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasındakı nümayəndə heyətinin üzvü Asim Mollazadə modern.az-a açıqlama verib.

Nümayəndə heyətinin üzvü bildirib ki, bu qərarı ədalətsiz və Azərbaycana qarşı qərəzli mövqe kimi qiymətləndirir: "Əslində məsələni araşdırsaq görərik ki, korrupsiya faktı başqa ölkə tərəfdən, başqa məsələlərlə bağlı olub. Mən bunu Azərbaycana qarşı aparılan informasiya müharibəsinin tərkib hissəsi hesab edirəm. Səməd Seyidovla bağlı qərara gəldikdə isə bu, onun 2 il müddətində məruzəçi və müşahidə missiyalarını məhdudlaşdıran qərardır. Bu da ədalətsiz qərardır".

Deputat bildirib ki, AŞ PA-nın qərarının nümayəndə heyətinin rəhbərliyinə heç bir aidiyyəti yoxdur: "Yeni Səməd Seyidov yenə də Azərbaycanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasındakı nümayəndə heyətinin rəhbəri vəzifəsini icra edəcək".

Müxalifət düşərgəsindən isə hadisəyə fərqli münasibət ifadə olunub. VIP sədri Əli Əliyev hadisəyə münasibət bildirib: "Səməd Seyidovun sanksiyaya məruz qoyulması, nəhayət ki, beynəlxalq ictimaiyyətin iqtidarın siyasi davranışına verdiyi rəsmi qiymətdir. Beləliklə, rəsmən sübuta yetirildi ki, Azərbaycanı təmsil edən nümayəndə heyətinin rəhbəri korupsionerdir, onun Avropa məkanına yaya biləcəyi ziyanlı verdişindən qorunmağın yolu izolyasiya, karantindir. Xub. Bunu bildik, zətən də bildirdik. Səməd Seyidov bu halda fərd deyil. Deməli, onun təmsil etdiyi nümayəndə heyətinə vurulan damğadır bu qərar. Nümayəndə heyəti də bütövlükdə Azərbaycan

Heydər Əsədovun villaları-"Milyonerlər məhəlləsi"ndən "Tarqovi"ya qədər...

Sabiq nazirin KTN-dəki fəaliyyətini araşdıran olacaqmı?

Heydər Əsədov

Sabiq nəqliyyat nazirinin qudası, keçmiş kənd təsərrüfatı naziri Heydər Əsədovun Bakıda milyon manatlarla qiyməti olan 2 villası üzə çıxıb. Unikal.org-un məlumatına görə, paytaxtın Binəqədi rayonu "Vorovski" qəsəbəsində olan villalardan biri 5 mərtəbəlidir, tikintisi 6 milyon manata başa gəlib. Həmin villa 20 sot torpaq sahəsinin içərisində tikilib. Digər 3 mərtəbəli villa isə 2 milyon manata tikilib. Azərbaycanda nazirlərin, komitə sədrələrinin və digər yüksək vəzifəliyə aylıq maaşları ilə həyat tərzləri arasındakı fərqi hər kəs bilir.

Özəlliklə neft milyonlarının ölkəyə axdığı ötən illər ərzində Azərbaycanın nazirləri arəb şeyxlərinin həyat tərzini yaşamağa başlayıb. Belə şəxslərdən biri də eks kənd təsərrüfatı naziri Heydər Əsədov olub. Bundan əvvəl Hesablama Palatasının sədri olmuş Heydər Əsədov digər komanda üzvlərindən fərqli olaraq, öz sahəsinin peşəkari kimi tanınırdı.

Ziya Məmmədovla quda olandan sonra nazir təyinatı alan Heydər Əsədovun da adı korrupsiya qalmaqlarında hallanmağa başladı. Heydər Əsədovun Bakının "Milyonerlər məhəlləsi" adlanan məkanında da, Bakının Səbəyəl rayonundakı məşhur "Torqovi" küçəsində də böyük evləri var. Əlbəttə ki, həmin evlər, mənzillər Heydər Əsədov nazir postu tutarkən alınıb. Azərbaycanda kənd təsərrüfatının real durumu ilə dövlət büdcəsindən bu sahəyə ayrılan milyardlarla manatın arasında böyük bir qeyri-bərabərlik, uyğunsuzluq var. Dövlət büdcəsindən Heydər Əsədovun rəhbərlik etdiyi nazirliyin nəzdindəki təkcə "Aqrolizinq"ə son bir neçə ildə hər il 400 milyon manat ayrılıb. Bu, Heydər Əsədova tabe olan bir quruma hər il ayrılan məbləğdir və bu pullar onun əlindən keçib, onun dərkənarına əsasən xərclənib. Belə bir halda Heydər Əsədovun Bakının dörd bir tərəfindəki prestijli məhəllələrdə 5-6 milyon dəyərindəki villalarına xərclənən məbləğlərin mənbəyini axtarmaq üçün müstəntiq olmaq lazım deyil ki?

Yeter ki, Baş Prokuror yanında Korupsiya İdarəsində stajor olan bir hüquqşünasa müvafiq araşdırma aparması tövsiyə olunsun. Qalan məsələlər texniki xarakter daşıyacaq. Məsələn, həmin hüquqşünas mətbuatda yayılan villaların fotolarını qabağına qoyub kənd təsərrüfatının ayrı-ayrı istiqamətlərindəki durumu əks edən fotolarla müqayisə etsə və yaranan suallara cavab axtarmağa başlasa, düz Heydər Əsədovun özüne uzanan ittihamlar avtomatik formalaşacaq. Üstəlik, bu ən kəşə və sadə yoldur...

□ E.HÜSEYNOV, "Yeni Müsavat"

Respublikası Parlamentini təmsil etdiyindən, korrupsiyaya hakimiyyət qollarından biri bulaşmış kimi görünür".

Müstəqil siyasi ekspert Şahin Cəfərli isə bildirib ki, Səməd Seyidova qarşı tətbiq olunan sanksiyalardan çox, faktın özü önəmlidir: "Kimsə sanksiyalarla sət, kimsə əhəmiyyətsiz və qeyri-ciddi hesab edə bilər. Amma fakt budur ki, Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbərinə beynəlxalq təşkilat tərəfindən məlum ittihamlarla sanksiya tətbiq olunub. Bu, ölkə üçün ayıblı və utandırıcı haldir.

Bu faktın beynəlxalq səviyyədə təsirlərini biz bəlkə də Bakıdan baxmaqla görməyəcəyik. Amma Azərbaycan təmsilçilərinin beynəlxalq təşkilatlarda dili qısa olacaq. Məsələn, erməni-

lərin bizim nümayəndələrin çıxışlarına hansı reaksiyaları verəcəklərini yəqin ki, təxmin edə bilərsiniz...

İndiki Milli Məclis buraxılmaldır. Seçki islahatı heyətə keçirilərkən heç olmasa, qismən demokratik seçki yolu ilə səviyyəli, xalqdan mandat almış parlament formalaşdırılmalıdır. Bunun edilməməsi, yaxud köhnə, ənənəvi üsullarla yeni seçki təməlinin səhnələşdirilməsi ölkə üçün ağır nəticələrə səbəb ola bilər".

BAXCP sədrinin müavini Niyaməddin Orduxanlı isə bildirib ki, yəhudi lobbisi ona görə güclüdür ki, çoxlu pul xərcləyir. Dövlət maraqları üçün pul xərcləmək ayıb deyil. Bunu edən tərəfə sanksiya tətbiq etmək isə qərəzdir.

□ Etibar SEYİDAĞA,

Türkiyə seçkiləri - kim nə qədər şanslıdır...

Akşenerin şansları yüksək qiymətləndirilir, amma şərtlər iqtidar partiyasının xeyrinə dəyişir

Türkiyədə keçiriləcək növbədənəkar prezident seçkisinin əsas namizədlərindən biri ötən il qurulmuş İYİ Partiyasının lideri Meral Akşenerdir. Türkiyədə daha əvvəl daxili işlər naziri, parlamentin vitse-spikeri postunu tutmuş M.Akşener iki il əvvəl MHP-dən ayrılıb və İYİ Partiyaya adlı yeni siyasi təşkilat yaradıb.

Bu baxımdan hazırda növbədənəkar seçkilərdə həm yeni sima olaraq, həm də yeni təşkilat olaraq fərqli ad Meral Akşenerdir. Çünki digər namizədlər və təşkilatlar uzun illərdir siyasətdə iştirak edən və necə deyirlər, cəmiyyət üçün aşağı-yuxarı ölçüləri belli olanlardır. Bu mənada indi nəzərlər M.Akşenerin üzərindədir.

Məsələ ondadır ki, digər namizədlərin səsleri aşağı-yuxarı bəllidir. Məsələn, Məhərrəm İncənin namizədliyini irəli sürmüş CHP son 10 ildə demək olar ki, dəyişməyən 25 faiz həndəvərdə elektoratu olan bir partiyadır. Hazırda həbsdə olan Səlahəddin Dəmirtaşın namizədliyini irəli sürmüş HDP isə son 2 seçkidə 10-11 faizlik nəticə ilə yadda qalıb. Səadət və Vətən partiyalarının isə səsleri stabil olaraq 2 faiz civarında olub. İYİ Partiya isə yenidir və sosial sorğu təşkilatla-

rı Meral Akşenerin partiyası ilə bağlı fərqli proqnozlar verirlər. Bir mənada seçkinin taleyini dəyişə biləcək namizəd M.Akşenerdir.

Məsələn, ORC araşdırma şirkətinin bu ilin fevralında hazırladığı sorğunun nəticələrinə əsasən sorğuda iştirak edənlərin 48.2 faizi AKP, 24.6 faizi CHP, 11.2 faizi MHP, 7.9 faizi HDP, 5.7 faizi isə İYİ Partiyasını seçib.

Yenə ORC araşdırma şirkətinin mart ayında keçirdiyi sorğunun nəticələrinə əsasən müxalifət partiyalarının seçki ittifaqı olarsa İYİ Partiya 67.8 faiz səs qazana bilər.

SONAR araşdırma şirkəti isə keçirdiyi sosioloji sorğunun nəticələrinə əsasən parlament və prezident seçkiləri birgə olaraq təqdirdə səslerin 34.43 fa-

izini AKP, 6.27 faizini MHP, 9.53 faizini HDP, 12.57 faizini isə İYİ Partiya ala bilər. Bu anket sorğusu növbədənəkar seçki qərarından əvvəl aparılıb. Yenə də SONAR-ın araşdırmasına görə, prezident seçkilərində Ərdoğan 38.9, CHP təmsilçisi (Məhərrəm İncə) 18.9, faiz, Meral Akşener isə 15.3 faiz səs ala bilər.

Ən son olaraq Piar Araşdırma Mərkəzinin apreldə, yeni növbədənəkar seçki kampaniyası başladıqdan sonra keçirdiyi sosioloji sorğunun nəticələri əvvəlki dövrlə müqayisədə fərqli olub. Belə ki, iddialara görə, seçkilər ikinci tura qalsaydı, bu zaman Meral Akşenerin qalib olma şansı var. Piar Mərkəzinin 25 vilyayətdə 2460 respondent arasında keçirdiyi sorğunun nəticələrinə əsasən AKP və MHP-nin birgə qurduğu "Cumhur İttifaqı"

koalisiyası 44,24 faiz səs alıb. Maraqlıdır ki, eyni şirkətin bir müddət əvvəl keçirdiyi "Cumhur İttifaqı"nın səsi 47,80 faiz olub. Bu isə o deməkdir ki, seçkilərin elanından sonra hakim koalisiyada 2,5 faizlik azalma var.

Son anketə əsasən növbədənəkar seçkilər olarsa, "Cumhur İttifaqı" 32.3, CHP 17.1 faiz, HDP 8.8 faiz, İYİ Partiya 12.8 faiz, Səadət Partiyası 1.8 faiz, tərəddüd edənlər isə 11 faiz təşkil edib. 16 faiz isə seçkilərə qatılmayacağını bəyan edib. Şirkətin təxminlərinə görə, tərəddüd edənlərin böyük hissəsi sonradan iqtidar koalisiyasına səs verəcək və bununla da "Cumhur İttifaqı"nın səsi 44.24 faiz, CHP-nin səsi 23.42 faiz, HDP 12.05 faiz, İYİ Partiya 17.53 faiz, Səadət Partiyasının səsi isə 2.49 faiz olub.

Bloklara görə səslerin bölüşdürülməsi fərqli olmayıb. AKP-MHP 44 faiz, CHP-HDP ittifaqı 32.20, İYİ Partiya-Səadət Partiyası ittifaqı isə 23.29 faiz dəstək alıb.

Yenə də eyni mərkəzin araşdırmasına görə, seçkilərə CHP-İYİ Partiya-Səadət Partiyası-Demokrat Partiyası birgə ittifaqda gedərsə, 40.20 faiz səs ala bilər. Qeyd edək ki, hazırda müxalifət partiyaları məhz bu formatda seçkilərə gedir.

Qeyd edək ki, bütün bunlar hələlik sosioloji sorğuların əldə etdiyi nəticələndir. Göründüyü kimi, hökumətə və müxalifətə yaxın seçki araşdırmaları mərkəzlərinin nəticələri arasında da fərq var. Digər tərəfdən, Türkiyə kimi dinamik siyasi prosesləri olan və qaynar bir bölgədə yerləşən ölkədə seçki şəraitinin və seçicilərin baxışlarında dəyişiklik olması ehtimalı yüksəkdir. Məsələn, son olaraq Fələstində baş verən faciəvi hadisələr və Türkiyə hakimiyyətinin İsraildəki səfirini geri çağırması, eləcə də prezident Ərdoğanın İsrailə qarşı sərt açıqlamaları şübhəsiz ki, iqtidarı səsə təsir edəcək. Təbii ki, müxaliflər buna qarşı ciddi seçki gedişləri edə bilməsələr ciddi səs itkiləri ilə üzləşə bilərlər.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Jirinovski Böyük Azərbaycan xəritəsi yaydı

Fərəc Quliyev: "Jirinovski əslində heç də deyildiyi kimi qeyri-ciddi siyasətçi deyil, o, kifayət qədər məlumatlı, Şərqi yaxşı bilən siyasətçidir"

Rusiya Liberal Demokrat Partiyasının sədri Vladimir Jirinovski İranın ABŞ və İsrail arasında necə bölünəcəyi ilə bağlı məlumat yayıb. Axar.az xəbər verir ki, Jirinovski bununla bağlı öz twitter sahifəsində xəritə yerləşdirib. O, bu xəritəni 20 il öncə hazırladığını deyib. Qeyd edək ki, xəritədə İranın bir neçə yerə bölünməsi əks olunub. Jirinovskinin xəritəsinə əsasən, bu dəyişikliklərdən sonra Bütöv Azərbaycan, ayrıca kürd dövləti, fars dövləti, Bellucistan və Böyük Türkmənistan yaranır.

Vladimir Jirinovski

Jirinovski həmçinin Türkiyənin bəzi ərazilərinin Ermənistanla verəcəyini xəritəsində əks etdirib.

Onu qeyd edək ki, Jirinovskinin yerləşdirdiyi xəritədə Güney Azərbaycanın bir sıra əraziləri kürdlərə, bir sıra əraziləri isə ermənilərə verilib. Xəritədə müstəqil Azərbaycana birləşdirilən ərazilər əsasən Güney Azərbaycanın Xəzərə yaxın bölgələridir.

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, deputat Fərəc Quliyev "Yeni Müsavat"a şərhində bildirdi ki, İranın da daxil olduğu bu bölgə dünyanın qəlbli adlanan zonadır. Dünyanın siyasi xəritələrinin dəyişməsi bu bölgə ilə bağlı olan qərarlara bağlı olur. Azərbaycan da həmin zonada ən fəal nöqtədə yerləşir. Bunun üstün cəhətləri olduğu kimi, təbii ki, mənfi tərəfləri də var: "Böyük güclər bu ərazilərə nəzarət etmək, buraları təsiri altında saxlamaq haqqında düşünürlər. Ona görə də bizim də vəziyyətimiz bəzi məqamlarda o qədər ürəkcağan olmur. Əlbəttə, İranla bağlı gedən proseslər də böyük güclərin planlarını həyata keçirmək istəyindən xəbər verir. Lakin biz həmişə bildirmişik ki, günün birində millətin iradəsi qalib gələcək. Böyük güclər yeni siyasi şəkillənmələr aparanda təbii ki, yerli əhalinin münasibətini, isteklərini mütləq nəzərdən keçirirlər. O cümlədən Güney Azərbaycan türklərinin uzun müddətdir apardıqları mübarizə və dəfələrlə nail olduqları müstəqilliyə nail ola bilmələri kimi məqamlar təbii ki, dünya gücləri tərəfindən nəzərə alınmalıdır. Vladimir Jirinovski də bunu bilir. Jirinovski əslində heç də deyildiyi kimi qeyri-ciddi siyasətçi deyil. O, kifayət qədər məlumatlı, Şərqi yaxşı bilən siyasətçidir. Bəzi məqamlarda fərqli davranış nümayiş elətdirir, amma hər halda, Rusiyanın danışan dili kimi çıxış edir".

Deputat qeyd etdi ki, V.Jirinovskinin yaydığı xəritə əslində yeni deyil: "Uzun illər əvvəl ABŞ-da Pentaqonla bağlı olan "Şahinlər qrupu" belə bir xəritənin əsasında təkliflərə çıxış etmişdilər. İndi ABŞ-da iş başında olan rejim məhz həmin "Şahinlər qrupu"na bağlıdır və İsrailə bir yerdə İranın yeni şəkilləndirilməsi ilə bağlı qəti bir davranış nümayiş etdirirlər. Qarşıda bu istiqamətdə ciddi addımlar atacaqlar. Yeni Jirinovskinin nümayiş etdirdiyi xəritə bir planın şəkilləndirilmiş forması sayıla bilər. Günün birində Azərbaycan birləşəcək və Bütöv Azərbaycan olacaq. Bu, dünyanın özü üçün də əhəmiyyətli bir məsələdir".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Lukaşenko Paşinyanı başından elədi

Azərbaycana silah satışı davam edəcək

Mayın 16-da Azərbaycanın müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov ölkəmizdə səfərdə olan Belarus Respublikası Dövlət Hərbi-Sənaye Komitəsinin sədri general-mayor Oleq Dviqalyovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Musavat.com Müdafiə Nazirliyinin saytına istinadən xəbər verir ki, görüşdə iki ölkə arasında hərbi və hərbi-texniki sahədə birgə fəaliyyətin nəticələrindən məmnunluq ifadə edilərək bu sahədə əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsinin vacibliyi vurğulanıb. Nümayəndə heyətləri Belarus hərbi-sənaye kompleksini müəssisələrinin istehsal etdiyi bütün qoşun növləri üçün nəzərdə tutulmuş müxtəlif təyinatlı hərbi məhsulların Azərbaycan ordusunun silahlanması qəbul edilməsini müsbət qiymətləndiriblər. Tərəflər hərbi-texniki əməkdaşlıq məsələlərinin geniş spektrini müzakirə edərək Azərbaycan ordusunun döyüş qabiliyyətinin daha

da yüksəldilməsinə yönəlmiş yeni böyük layihələrin həyata keçirilməsi istiqamətlərini müəyyənləşdiriblər.

Diqqətçəkicidir ki, Azərbaycan Müdafiə Nazirliyində görüş Belarus prezidenti Aleksandr Lukaşenko ilə Ermənistanın yeni baş naziri Nikol Paşinyan arasında mayın 14-də Soçidə Avrasiya İqtisadi Birliyinin toplantısı çərçivəsində reallaşan ilk görüşdən cəmi bir neçə gün sonra baş tutub. Həmin görüş zamanı Paşinyan Lukaşenkoya Belarusun Azərbaycan silahlı qoşunlarına silah satmasından şikayətlənmiş, eyni zamanda bununla bağlı Ermənistanı narahat edən bütün sualları səsələnmişdi. Paşinyanın sözlərinə görə, Lukaşenko suallara "normal"

cavablar verib.

Göründüyü kimi, Belarus erməni baş nazirini başından edib və onun xahiş-minnətinə rəğmən, Azərbaycanla hərbi-texniki əməkdaşlığı zəiflətmək və ya dayandırmaq niyyətində deyil. Əksinə, Azərbaycana əsas silah satıcılarından biri olaraq qalmaq niyyətindədir.

Musavat.com xatırladır ki, Rusiyanın "Kommersant" nəşri az öncə yazmışdı ki, 2018-ci ildə Belarus kontrakt çərçivəsində ilk partiya - 10 ədəd "Polonez" mü-

asir reaktiv yaylım atəş sistemi (RSZO) tədarük edəcək və ehtimalı sifarişçi kimi Azərbaycanın adını çəkmişdi. "Azərbaycanın müdafiə naziri artıq Belarusda olub və sistemlərlə tanışlıq həyata keçirib. Mənbələrimiz deyir ki, belə bir kontrakt Ermənistanla neqativ qarşılanacaq", - deyə nəşr qeyd etmişdi.

Əlavə edək ki, "Polonez" Rusiyanın Ermənistanda yerləşdirdiyi "İsgəndər" uzaq mənzilli raket sistemlərinin analoqu sayılır.

□ **Musavat.com**

Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin keçmiş sədri Ramiz Həsənov xarici işlər nazirinin müavini vəzifəsinə təyin edilmişdir.

Xatırladaq ki, Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi 20 aprel 2018-ci ildə Azərbaycan Prezidentinin fərmanı ilə ləğv edilmişdir.

Məlumat üçün bildirik ki, bu təyinatdakı Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi başçısının 5 müavini var idi: Araz Əzimov, Xələf Xələfov, Mahmud Məmmədquliyev, Hafiz Paşayev və Nadir Hüseynov.

Qeyd edək ki, R.Həsənov komitə sədri təyinatından əvvəl Azərbaycanın Gürcüstandakı səfirliyinə başçılıq edib. Yeni onun diplomatiya, xarici siyasət sahəsində təcrübəsi var.

Maraqlıdır ki, bundan əvvəl də vəzifəsindən azad edilən bir sıra məmurlar müxtəlif strukturlarda müavin, yaxud hansısa ölkələrdə səfir postuna təyin olunublar. Məsələn, keçmiş kənd təsərrüfatı naziri İsmət Abbasov nazir vəzifəsindən azad olunaraq baş nazirin müavini təyin olunmuşdu. Yaxud keçmiş əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Əli Nağıyev Özbəkistana səfir göndərilmişdi və sair.

Budəfəki prezident seçkilərindən sonra 3 nazir və daha 3 nazirə bərabər tutulan məmurlar vəzifəsini itirdi. Nazirlər arasında vəzifəsindən könüllü uzaqlaşdığına dair məlumat yayılan yeganə olaraq sabiq ekologiya və təbii sərvətlər naziri Hüseynqulu Bağırov oldu. O, yerinə təyin olunan nazirin kollektiv və təqdimatı mərasimində qatılmaqla vəzifədən özü getdiyini, üzvü olduğu hakimiyyət komandasından vurulmaqla uzaqlaşdırılmadığını isbatlamış oldu. Bu baxımdan, H.Bağırovun öz istəyinə uyğun vəzifə ilə təmin olunması heç də təəccüb doğurmaz.

Seçkilərdən sonra vəzifəsindən məhrum olanların bəziləri isə ciddi tənqid atəsinə tuş gəldilər. Bu baxımdan, ən kəskin fikirlər Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin, bir də Dövlət Miqrasiya Xidmətinin rəhbərlərinin ünvanına səsləndirildi. Belə ki, hər iki şəxsin xələfini kollektivə Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyev təqdim etdi. Və təqdimat mərasimlərində hər iki sahədə ciddi problemlərin olduğu, korrupsiya, vəsaitlərin təyinatından yayındırılması hallarına yol verildiyini bildirdi. Bu amil göstərir ki, Nazim İbrahimov və Firudin Nəbiyevin yenidən bu hökumətdə hansısa vəzifə almaq şansları demək olar ki, yoxdur.

Qaçqın və Məcburi Köçkünlərlə İş üzrə Dövlət Komitəsinin sabiq sədri Əli Həsənov bu vəzifədən alınsa da, baş nazirin müavini postunu saxlaya bilib. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin sabiq başçısı Hacibala Abutalıbov da yenidən əvvəlki postuna - baş nazirin müavini vəzifəsinə qayıtarlıb.

Eks nazir və komitə sədrilərindən kimlər yeni təyinat ala bilərlər...

Ramiz Həsənov nazir müavini postuna təyin edildi; vurulan sabiqlər üçün isə bu variant real deyil

Heydər Əsədov

Səlim Müslümov

Firudin Nəbiyev

Fondunda Hesablama Palatası tərəfindən aparılan yoxlamalar zamanı ciddi qanun pozuntuları aşkarlanıb. Hazırda bu yoxlamalar davam etdirilir.

Xatırladaq ki, bir müddət öncə özəl mənbələrdən "Yeni Müsavat"a daxil olan məlumatda Sosial Müdafiə Fondunda 2-2,5 milyard manata yaxın vəsait itkisinin aşkarlandığı bildirilmişdi. Hesablama Palatasının açıqladığı pozuntular göstərir ki, bu məlumat realıqdır. Bütün bunlar isə deməyə əsas verir ki, S.Müslümovun hətta təskinlik üçün olsa belə, yenidən hansısa vəzifəyə gətirilməsi çətin məsələdir.

Yenidən vəzifə təyinatı qeyri-mümkün görünən daha bir sabiq məmur Kənd Təsərrüfatı

lumatların yayılması, kənd təsərrüfatı istehsalçılarının qurumdan narazılığının gətirdikə artması kimi amillər H.Əsədovun ölkə iqtisadiyyatının əsas prioritetlərindən biri olan aqrar sektora layiqincə rəhbərlik edə bilmədiyini göstərir.

Qeyd etmək yerinə düşər ki, Azərbaycanla bəzən cəmiyyət üçün xeyli gözlənilməz olan kadr təyinatları baş verir: vəzifəsindən alınan birisi başqa bir yüksək posta gətirilir. Bu baxımdan, hətta indi işdən çıxarılan məmurların bir qədər sonra hansısa vəzifəyə təyinat alması mümkündür. Bir şərtlə ki, həmin şəxs vəzifəsindən vurulmadan getmiş olsun...

□ **TURQUET,**
"Yeni Müsavat"

Dələduzluqda suçlanan polkovnik brakonyerliklə də məşğul imiş...

Ələt portunun sabiq rəisi balıq biznesi adı ilə tanışının 185 min dollarını mənimsəyib

Sabiq polkovnikin məhkəməsi başlayıb. Dələduzluqda təqsirləndirilən Daxili İşlər Nazirliyinin Su Nəqliyyatında Polis İdarəsinin Ələt portunun sabiq rəisi, polis polkovniki Fərhad Məmmədyanov hakim qarşısına çıxarılıb.

Onun cinayət işi üzrə məhkəmə iclası Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində baş tutub.

Hakim Samir Əliyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə dövlət ittihamçısı çıxış edib.

Prokuror F.Məmmədyanovun Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci (dələduzluq; külli miqdarda törədildikdə) maddəsi ilə təqsirli bilinib 7 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib.

Zərərçəkmişin vəkili proku-

rorun çıxışı ilə razı olduqlarını bildirib: "Zərərdən cəmi 30 min ödənilib. 20 min ödəniş ediləcəyi təqdirdə şikayətimizi geri götürə bilərik".

Təqsirləndirilən şəxsin və-

kili müdafiə çıxışı üçün vaxt istəyib. Məhkəmə prosesi mayın 18-də davam etdiriləcək.

İttihamla görə, Fərhad Məmmədyanov tanışı Eldar Hənifeyevi iş görmək adı ilə alda-

dıb. Ona balıq satışı işi görməyi və yaxşı qazanc əldə etməyi təklif edib.

Bu məqsədlə Eldar Hənifeyevdən 185 min dollar alıb. Hər ay da qazanc kimi Eldar Hənifeyevə 6 ay 5 min dollar verərək onun etibarını qazanıb.

E.Hənifeyev daha sonra pulunu ala bilməyib və şikayətçi olub.

Məhkəmədə ittihamla münasibət bildiren Fərhad Məmmədyanov ittihamla özünü təqsirli bilmədiyini söyləyib.

Qeyd edək ki, F.Məmmədyanov Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən tutulub.

Onun barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib və 1 saylı İstintaq Təcridxanasına (Kürdaxanı) göndərilib. Fərhad Məmmədyanov iş qurmaq adı ilə vətəndaşa qarşı dələduzluqda ittiham edilir.

Ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci (dələduzluq; külli miqdarda törədildikdə) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb.

□ **İ.MURADOV,**
Musavat.com

Böyük savaşın astanasında

Xalid KAZIMLI

Ən azı üç ildir ki, yer üzündə yeni dünya müharibəsinin getdiyindən yazırıq. Gerçəkdən də elədir, dünyada bu sayaq geniş arealda aparılan hərbi əməliyyatlar, bu miqyasda diplomatik savaşlar, iqtisadi qarşıdurmalar, çoxşaxəli sanksiyalar yalnız II dünya müharibəsi dövründə olub.

Təsəvvür edin, bir ölkədə bir hadisə baş verir, 10-dan çox ölkə öz daxili işi imiş ki, ona müdaxilə edir. Həm də bu müdaxilə təkə nota, ultimatum və bəyanatlarla məhdudlaşmır. Olay yerinə əsgər, ağır silahlar, döyüş sursatı, maddi yardımlar, hər şey göndərilir.

Təkə Suriyada gedən hərbi əməliyyatlara qatılan ölkələrin sırasına baxaq: ABŞ, Rusiya, Türkiyə, İran, Səudiyyə Ərəbistanı, İsrail... Onlardan başqa bu ölkədə döyüşən tərəflərə müxtəlif şəkili yardım edən dövlətlər də var.

Eyni zamanda Suriyada döyüşən tərəflərdən biri olan İŞİD zaman-zaman Türkiyə, Fransa, ABŞ, Almaniya, Belçika, İngiltərə kimi ölkələrə terror hücumları təşkil edir.

Bir Suriya deyil, bənzər proseslər İraqda, Əfqanıstanda da gedir. Yəməni və Liviya da müharibə poliqlonlarından biridir.

Türkiyə öz ərazisindəki kiçik müharibəni sıxışdıraraq xaricə transfer edə bilib, amma təhlükə hələ də bu ölkənin sərhədlərinin bir addımlığındadır.

İran potensial savaş meydanıdır, ABŞ oraya da çomaq uzatmaq niyyətindədir. Livan zəif sülhün ən kövrək olduğu dövlətdir. Misirin bir gözü döyüşən tərəflərdədir, hər an müdaxilə edə bilər.

Bir sözlə, ilk dövlətlərin əmələ gəldiyi, ilk şəhərlərin tikildiyi gündən bəri keçən min illər ərzində daima dava-dalaş, qırğın-qiyamət, zorakılıq, işğal-ilhaq yuvası olmuş, yüz dəfələrlə əldən-ələ keçmiş Yaxın Şərq regionunda hələ də qan su yerinə axır.

Bu, dünyanın yenidən bölüşdürülməsi savaş deyil, Avropa bölüşdürülüb, qurtarıb, yeni, kiçik dövlətlər əmələ gəlib və hamı bununla barışib. Daha balaca knyazlıqları, cırtan dövlətləri öz dövlətinin tərkibinə qatmaq, zəif dövlətlərə qarşı ərazi iddiası irəli sürən yoxdur.

Bu, Yaxın Şərqin yenidən bölüşdürülməsi prosesidir. Artıq superdövlətlərin heç biri öz əl niyyətini gizlətmir, hamısı hansı dövlətin parçalanmasını, yerində hansı dövlətlərin yaranmasını istediklərini açıq şəkildə büruzə verirlər.

Parçalanması planlaşdırılan dövlətlərin başında Suriya- dır. İraq da o sıradadır. Türkiyə və İran isə dağıdılması planlaşdırılan, amma parçalanmanın aktiv fazasının başlanmadığı dövlətlərdir.

Əslində, bir neçə il öncə Türkiyəyə qarşı separatçı hərbi əməliyyatlar aktiv fazaya keçirilmiş, hətta ölkənin cənub-şərqində bir neçə əyalət və ayrı-ayrı rayonlar, demək olar ki, Türkiyə dövlətinin nəzarətindən çıxarılmışdı və burada elan edilməmiş qondarma bir dövlət qurulmuşdu.

Ancaq Türkiyə rəhbərliyi ocağın böyüyüb tonqala və meşə yangınına çevrilməsinin qarşısını aldı. "Kürdüstan" dövləti qurmaq, daha sonra onu İraqdakı "Kürdüstan"la birləşdirmək istəyən PKK-çıların xarici dəstəyi kifayət qədər çox idi.

PKK-çılar Türkiyə ordusuna ciddi müqavimət göstərsəydilər, daha dəqiqi, göstərə bilsəydilər və onu atəşkəsə məcbur etsəydilər, "nə müharibə, nə sülh" rejimi də bir müddət çəkəcəkdə, daha sonra Avropa dövlətləri Türkiyənin yeni rəhbərliyini "Kürdüstan"ın dövlət müstəqilliyini tanımağa vadar edəcək, özləri də yeni dövlət tanıyaqçılardır.

Bu plan ertələndi, amma qaldırılıb rəfə qoyuldu mu? Elə görünür. Bölgəyə yeni-yeni silah növləri gətirilir, yeni-yeni ordular formalaşdırılır, yeni-yeni müttəfiqlik bəsitləri qurulur.

Kim kimi haradan, necə, nə vaxt vuracaq - belli deyil.

Belli olan ortalığın son dərəcə gərgin olmasıdır. Köhnə müttəfiqliklər sarsılır, yeniləri əmələ gəlir. Bir zamanlar İsrail və ABŞ-la, eləcə də Almaniya ilə ciddi müttəfiqlik münasibətində olan, İran və Rusiya ilə bir çox parametrlər üzrə rəqabətdə olan Türkiyə artıq ikincilərlə yaxınlaşıb, birincilərlə isə qarşı duran sənərlərə girib.

Bizə gəlincə, biz - üç Qafqaz dövləti (Azərbaycan, Gürcüstan və Ermənistan) regionun 3 böyük dövlətinin (Rusiya, Türkiyə və İran) arasındayıq, o dövlətlərdən biri və ya ikisi böyük müharibəyə qatılıbsa, Qafqaz da ayaq altı qala bilər. Ən qorxulusu da elə budur. Onsuz da öz müharibəmiz özümüzdə bəsdir.

Müəllimlərin kütləvi intiharı

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Elm öyrən, imtəhan ver,
Öz fəzlini nişan ver;
Qədrin bil elmü fəzlin,
Elmin yolunda can ver.
Ey gözüm, ey canım!
Get məktəbə, cavanım!"

(Sabir)

Son günlər müəllimlərin, məktəb direktorlarının, valideynlərin və ən pisi isə Təhsil Nazirliyi, Bakı Şəhər Təhsil İdarəsi, rayon təhsil şöbələri əməkdaşlarının intihar xəbərləri gəlməkdədir. Bu, bir-iki, təsadüfi hal olsa bəlkə diqqətimizi cəlb etməzdi. Ancaq kütləvi hal almaqdadır. Ən çox da müəllimlər və nazirlik işçiləri canlarına qıyırlar. Mayın 13-də, o nəhs gündə 4 müəllim və 6 nazirlik işçisi intihar etmişdir. Bunlardan 3 nəfəri müvafiq olaraq qəsdən xarab edilərək botulizm virusları ilə zənginləşdirilmiş sirkə turşusu içmiş, 2 nəfər İpək yolunun bir hissəsi olan körpüdən atılmış, 4 nəfər dənizdə batmış, 1 nəfər isə qarnına qələm soxaraq yapon üslubunda xarakiri etmişdir. Təhsil ictimaiyyətimizə dərin hüznə başsağlığı veririk.

Valideynlər də bir yerdə dayanmırlar. Ancaq valideynlərin özünəqəsd üsulları müəyyən dərəcədə elmi üslubdan uzaqdır. Əlbəttə, savadsız adamlardır, nə deyəsən... Məsələn, 16 mayda intihar edən valideynlərin 40 faizi özünü yandırmış, 30 faizi asmış, 60 faizi isə qatar altına atılmışdır. Elə bu faizləri toplayanda 130 alınması da savadsızlığın bir nümunəsidir.

Təhsil Nazirliyi və rayon təhsil şöbələrinin əməkdaşları isə həddən artıq Bolonya üslubunda, kurikulumu əsasən, metodiki, pedaqogiki, melodiki üsullarla ölməyə üstünlük verirlər. Örnək üçün, dünən nazirliyin repetitorların qeydiyyatı və 8 mart şöbəsinin əməkdaşı Telcahan Gülcəmalova zəhərli maddəni yuxu dərmanına qatararaq özünü yandıraraq nazirliyin binasının damından marşrut avtobusunun qabağına atılaraq və havada ikən damarlarını doğrayaraq başına kulok keçirərək özünü boğmaq üsuluyla intihar etmiş, bununla da mümkün 10 intihar balından 9-unu yığaraq müsabiqənin qalibi olmuşdur! Rəhmətliyi səmimi qəlbden təbrik edirik, ona gələcək həyat və yaradıcılığında uğurlar arzulayırıq.

Bəs bu kütləvi qırğının səbəbi nədir? Nə üçün respublikamızın bu təhsil ictimaiyyəti öz cavan canlarına, bəziləri isə pensiyaya çıxmağa az qalmış yaşlı canlarına qıyırlar? Axi ölkəmizin işıqlı gələcəyinə lap az qalmışdır, inşallah, 50 ildən sonra biz Qaradağın Sahil qəsəbəsindən o yanda dənizin qırağına sərbəst gedə biləcəyik, Lökbatandakı Musa bulağında zəfərlər qeyd edəcəyik, Kürdəmirin Şilyan kəndində qalanacaq Novruz tonqallarının çatırtısı isə artıq qulağımıza yetməkdədir! Sosioloji araşdırmalar, jurnalistlərimizin gərgin əməyi (bir neçə müxbiri xüsusi olaraq bu məqsədlə Pişik Günəlin qaraderobundan çıxarıb araşdırmaya cəlb etmişik) sayəsində kütləvi intiharların səbəbi tapılmışdır! Sən demə, balinalar plankton qıtlığı üzündən sahile atılıb intihar edirlər... Üzr istəyirəm, bu ayrı araşdırmanın cümləsi idi, səhv düşdü. Təhsil sektorunda qırğına abituriyentlərin qəbul imtahanlarında az bal toplaması səbəb imiş! Sən demə uşaqların 50 faizinin "iki" almasına dözməyən nazirlik nümayəndələri, müəllimlər, valideynlər ölməyə üstünlük verirlər.

Doğrudan da, Allah kəssin belə yaşamağı... O boyda əziyyət çək, dərs öyrət, məktəb qayır, polisə ayrılandıqdan artıq təhsilə pul qoy, xaricdəki villanın təmirindən, avropalı deputatın boğazından, nə bilim, Putinin gəmisinin borusundan kəsib uşaq hazırlaşdır, axırda da bu uşaqlar yaxşı qiymət ala bilməsin. Halbuki onların hər biri AMİ-ni qurtarıb sabah camaatın sağ ayağı yerinə qulağını kəsə bilərdi. Narxozu qurtarıb tamojnada milli namusumuza sataşan ərəbi soyardı. BDU-nu bitirib taksi sürərdi, APU-nu qurtarıb çoban işləyirdi, canım sənə desin, ASDFGHU-nun magistraturasını dibi-nə qədər oxuyub 3-ün kruqunda laqonda işləyirdi.

Sonda abituriyentlərdən xahiş edərim bir daha düşünsünlər, müəllimlərin, valideynlərin canına qıymasınlar, növbəti qəbul imtahanlarında hamısı yaxşı bal toplasınlar. Təhsil millətin gələcəyidir!

Mayın 14-də Soçidə Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə Ermənistanın yeni baş naziri Nikol Paşinyan ilk dəfə bir araya gəldilər. Maraqlıdır ki, bundan cəmi bir gün sonra ABŞ prezidenti Donald Tramp N.Paşinyanı baş nazir seçilməsi münasibətilə təbrik edib.

Ağ Ev başçısının təbrik məktubunda "ikiterəfli maraqlı kəsb edən müxtəlif sahələr, o sırada ticarət əlaqələri, demokratiya, regional təhlükəsizlik məsələlərdə birgə fəaliyyətin güclənəcəyinə ümid ifadə edilir, eyni zamanda korrupsiya ilə mübarizə və Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin dinc həllinin bu səylərə kömək ola biləcəyini vurğulanır.

Erməni KİV-i isə Trampın məktubu ilə bağlı diqqəti ən əvvəl bu faktın unikallığına cəlb edib. "ABŞ prezidenti səviyyəsində Ermənistanın başçısı az qala, ilk dəfə təbrik edilir. Hər necə olmasa, ötən 2 onillikdə belə təbrik olmayıb. Maksimum Dövlət Departamenti səviyyəsində gəlib. Beləcə, Paşinyan bu gündək onun sələflərinə qismət olmayan bir şeyi - xalqın dəstəyini və dünyadakı yeganə fövqəldövlətin təbrikini alıb".

"Yeni Müsavat" xəbər verir ki, bu barədə İragir.am nəşrindəki məqalədə deyilir.

Lakin sevinməyə əslində əsas yoxdur. Əksinə, indiyədək görünməmiş bu "nadir" təbrik "işğalçı Ermənistan üçün yeni və daha fəlakətli dönmənin - Ermənistan uğrunda ABŞ-Rusiya rəqabətinin açıq müstəviyə keçmək üzrə olmasının xəbərcisi də ola bilər. Bir növ "əcəl zəngi" yeni...

*****

Yada sallaq ki, Paşinyanı baş nazir postunda ilk təbrik edən V.Putin olub - hərçənd, hətta Soçi görüşündən, yeni erməni baş nazirin vədləri və sədaqət andından sonra da Rusiyada Paşinyana dərin etibar yaranmayıb. Rusiya KİV-də hələ də davam edən şərhlərdən aydın olan qənaət belədir ki, onu Ermənistanın Saakaşvilisi olmaq istəyən gizli qərbçi kimi qəbul etməkdə davam edirlər.

Bu xüsusda Trampın N.Paşinyana təbrikinin Soçi görüşündən dərhal sonraya təsadüf etməsi təsadüfə az oxşayır. Bunu haradasa Amerikanın Rusiyaya "Paşinyanı heç də özününkü bilmə, o bizim uşaqdır" şəklində incə çatdırış saymaq mümkündür. Hər necə olmasa, işğalçı ölkədəki məlum küçə hərəkatının əsas sponsorunun Amerika olduğuna artıq az adam şübhə edir.

Trampın qəfil təbriki və "əcəl zəngi" - "işğalçı Qarabağı itirəcək..."

Baş nazir dəyişikliyindən sonra Ermənistan uğrunda ABŞ-Rusiya rəqabəti daha amansız mərhələyə keçir; **Rusiya nəşri Qarabağla bağlı İrəvana pis müjdə verdi və Nikol Paşinyanı "ABŞ-ın əlaltısı" adlandırdı: "Qərb ermənilərə böhran hazırlayır..."**

Bunu Paşinyanın kadr təyinatlarından da görmək olar. O, artıq açar vəzifələrə (*baş nazirin müavini, xarici işlər, müdafiə, ədliyyə nazirləri və s.*) qərbyönlü kadrları getirib. Hətta iqtisadi məsləhətlər almaq üçün ABŞ-dan mütəxəssis - Daron Acemoğlunu dəvət edib. Bütövlükdə Serj Sərkisyanın köhnə hökumətindəki qarabağlıları "amerikalılarla" əvəzləyib. "Amerikanlaşma" hələ bitməyib və Moskvada vaxtın ki, bunun fərqindədirlər.

*****

"Nikol Paşinyan baş nazir olandan sonra öz publik çıxışlarında rusofobiyanı nəzakətlə əvəzlədi, söz verdi ki, Rusiya ilə əməkdaşlığı gücləndirəcək. Ancaq Amerikanın əlaltısı bunu necə edəcək? Falçıya getməyə gərək yox - Ermənistan mütləq Qərb təsiri altına keçəcək və Rusiya ilə münasibətləri korlayacaq. Bəs Moskvanın dəstəyi olmadan bu balaca Qafqaz respublikasını nə gözləyir? Yaxşı heç nə".

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu barədə Rusiyada nəşr olunan "Ekspress qazeta" (təsisçisi "Komsomolskaya Pravda" nəşriyyatı yazıb.

Məqalədə daha sonra deyilir: "Amerikalılar Ermənistanı uğurlu şəkildə və çox sürətlə növbəti "maydan" həyata keçirdilər. Cəmiyyətdə süni şəkildə etiraz ovqatını gücləndirdilər, İrəvanda etiraz aksiyaları təşkil elədilər və yekunda baş nazir Serj Sərkisyanın istefasına nail oldular. Bəli, Paşinyan indi ritorikani dəyişib və yalan danışmağa başlayıb. Guya Rusiya ilə normal əlaqələr qurmağa hazırlaşır. İnanmayın".

Daha sonra müəllif Nikol Paşinyanın müxalifətdəki mövqeyinə və bəyanatlarına diqqət yönəldərək yazır: "Axi bu, həmin Paşinyandır ki, daha hökumətdən kremlyönlü kursu dəyişməyi tələb edir, parlamentdə Ermənistanın Avrasiya İqtisadi Birliyindən çıxması prosesini işə salmağa çağırırdı... Təəssüf ki, Ermənistanın yaradılmasında Rusiyanın nələrlə elədiyini, hansı fəallığı göstərdiyini indi az adam xatırlayır (bu yerdə müəllif XIX əsrdə İran və Türkiyə ermənilərinin kütləvi şəkilə türk torpaqları olan İrəvan quberniyasına və Qarabağa köçürülməsini yada salır - red.) Ermənistan indi zindan və çəkil arasında olan bir durumda - əbədi düşmənləri

Türkiyə və Azərbaycanın arasındadır. Əgər Rusiya regiondan getsə, ola bilsin, Ermənistan Yer üzündən silinməsin, Qərb imkan verməz, amma Dağlıq Qarabağı o itirəcək".

Məqalənin sonunda ermənilərə başqa bir xəbərdarlıq yer alıb: "Cənubi Qafqazda müharibəni qızıdırmaq üçün Qərb ermənilərə siyasi böhran hazırlayıb. Axi ABŞ-ın versiyasına görə, Rusiya konfliktde ermənilərə dəstək verəcək, azərbaycanlılar isə Türkiyədən kömək istəyəcək. Nəticə etibarilə "Türk axını" və Suriya məsələsində Ankara-Moskva əməkdaşlığını unutmaq lazım gələcək".

*****

Yeni nəşr əsasında bununla ermənilərə mesaj vermək istəyir ki, Amerikanın vədlərinə, ssenarilərinə uymayın, müharibə variantında Rusiya ermənilərə görə Türkiyə və Azərbaycanla münasibətləri korlamaya da bilər və işğalçı Azərbaycanla baş-baş qoyar - ələlxüsus müharibə Azərbaycanın BMT tərəfindən tanınmış sərhədləri daxilində gedəcəksə...

□ Siyasət şöbəsi, "Yeni Müsavat"

ABŞ-in İsraildəki səfirliyini Qüdsə köçürməsindən sonra İsrail əsgərlərinin fələstinlilərin qətləməsi həyata keçirməsi bölgədə vəziyyəti gərginləşdirib. Regionun böyük dövləti olan Türkiyənin yaranmış vəziyyətdə fələstinliləri müdafiə etməsi İsrail-Türkiyə münasibətlərinin də sürətlə gərginləşməsi ilə müşayiət olunmaqdadır. Artıq Türkiyə İsraildəki səfirini geri çağırıb. Türkiyə həmçinin İsrailin Ankaradakı səfirini ölkədən çıxarıb. İsrailin Ankaradakı səfiri Eitan Naeh dünən Türkiyəni tərk edib.

Türkiyə-İsrail münasibətləri düşmənliliyə doğru

Elman Nəsirov: "Korlanmış Türkiyə-İsrail münasibətlərinin yenidən bərpa edilməsində Azərbaycanın potensialı genişdir"

İsrailin İstanbuldakı baş konsulu Yosef Levi Sfari də Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyinə çağırılıb.

Baş konsuldan bir müddətinə öz ölkəsinə qayıtmaq tələb edilib.

Baş konsulun ölkədən çıxarılmasının əsas səbəbi kimi Qəzza zolağında baş vermiş gərginlik və fələstinlilərin İsrail əsgərləri tərəfindən qətl edilməsi göstərilib.

Siyasi mənbələrə görə, Türkiyənin bu addımı Qüdsdəki baş konsul Gürçan Türkoğlunun İsrail Xarici İşlər Nazirliyinə çağırılaraq Türkiyəyə qayıtmağı tələb olunması ilə bağlı olub.

İsrail Türkiyəyə idxalı dayandırılıb.

Türkiyə-İsrail münasibətlərinin hansı həddə qədər gərginləşə biləcəyi barədə deputat, politoloq Elman Nəsirov "Yeni Müsavat"a şərhində bildirdi ki, Yaxın Şərqlə bağlı münaqişə üzrə olan barıt çəliyinə bənzəyir. Yaxın Şərqlə deyərək assosiasiya olaraq ilk növbədə İsrail-Fələstin münaqişəsi yada düşür. 60 ildən çoxdur ki, bu münaqişə davam edir. Bir neçə dəfə intibah müşahidə edilib, lakin nəticə hasil olmayıb. İstənilən vaxt həmin o barıt çəliyi partlaya bilər. Son günlər yaşanan hadisələr də bunu təsdiqləyir: "Həqiqətən də ABŞ-ın öz səfirliyini Qüdsə köçürməsi ətrafında yaranmış gərginlik artıq münaqişənin yenidən hərbi fazaya keçməsinə labüd edib. Yaranmış gərginlikdə diqqəti ən çox cəlb

eləyən məqam Türkiyə ilə İsrail arasında vəziyyətin dramatikləşməsi ilə bağlıdır. Türkiyə ilə İsrail arasında bir neçə il öncə də son dərəcə gərgin vəziyyət yaranmışdı. Gərginlik hətta səfirlərin geri çağırılması, bütün iqtisadi, diplomatik münasibətlərin kəsilməsinə qədər gərginləşmişdi. Sonradan müəyyən yumşalma başladı. Bu yerdə mən bir faktı vurğulamaq istəyirəm ki, keçən əsrin 40-cı illərinin sonunda İsrailin müstəqilliyi elan edilərkən müsəlman dövlətləri içərisində İsrailin müstəqilliyini tanıyan ilk dövlət məhz Türkiyə olmuşdu. Uzun illər boyunca Türkiyə ilə İsrail arasında münasibətlər strateji xarakter kəsb edib. Lakin təxminən 10 ilə yaxındır ki, bu iki dövlət arasında münasibətlər daha çox zıqzıqvari xarakter kəsb edir. Ən çox da Fələstin-İsrail münaqişəsi kontekstində bu iki dövlət arasında vəziyyət gərginləşir. Son hadisələr fonunda isə vəziyyə

yət kifayət qədər mürəkkəbləşib. Tərəflər bir-birini ittiham edirlər, münasibətlər pozulur. Bu prosesin hansı məntiqi sonluğa gətirib çıxara biləcəyinə gəlincə, burada iki variant üzərində düşünmək olar. Birinci variant kimi artıq tərəflərin bir-birinə düşmən kimi yanaşmağa başlamasıdır. Məsələn, İsrail-İran münasibətləri kimi. Bu, ən qorxulu ssenaridir. Çünki Türkiyə ilə İsrail bir-birinə düşmən gözü ilə baxdıqda bu münasibətə uyğun da addımlar atıla bilər. Bu addımlar isə çox böyük təhlükələr vəd edə bilər. Bu, arzulanan ssenaridir".

E.Nəsirovun fikrincə, ikinci variant isə əvvəllər baş vermiş ssenarilərin təkrarıdır: "Yəni tərəflər bir-birinə ittiham edirlər, amma bir-birinə qarşı sərt real addımların atılmasında məhdudiyətlər tətbiq edilir, bir-birinə qarşı sanksiyalar tətbiq etmirlər, bəzi qüvvələr də yer qoyurlar. Hesab edirəm ki, bu yolun se-

çilməsi gözləniləndir və arzu ediləndir. Türkiyə ilə İsraili birləşdirən bir amil var. O da ABŞ-ın Türkiyə ABŞ-la strateji müttəfiqdir, hər ikisi NATO ölkəsidir. İsrail isə Yaxın Şərqlə ABŞ-ın müttəfiqidir. ABŞ Yaxın Şərqlə öz maraqlarının təminatı məsələlərində məhz İsrailə stavka edir. Bu reallıq fonunda Türkiyə ilə İsrailin münasibətlərinin kritik həddə çatması və körpülərin yandırılması az ehtimal olunan variantlardan biridir. Hesab edirəm ki, Türkiyə və İsrailin xüsusilə hərbi təhlükəsizlik qurumları çox sıx əməkdaşlıq edirlər. Belə olan təqdirdə düşünürəm ki, münasibətlərin tam kəsilməsi və düşmənçilik səviyyəsinə gəlib çıxması ən az ehtimal olunan variantlardandır".

Yaranmış vəziyyətdə Azərbaycan necə davranmasına gəldikdə, E.Nəsirov qeyd etdi ki, Azərbaycanla Türkiyə arasında münasibətlər strateji müttəfiqlik xarakteri daşıyır. İsrailə Azərbaycan arasında münasibətlər inkişaf tempinə malikdir: "Hər kəsə bellidir ki, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev müstəqil siyasət həyata keçirir. Bizim İsrailə olan münasibətlərimiz qətiyyətlə bu ölkə ilə soyuq münasibətlərdə olan ölkələrə qarşı deyil. Bizim Türkiyə ilə də, İsrailə də xüsusi münasibətlərimizin olması nəticədə etibarilə bu iki dövlət arasında gərginliyin aradan qaldırılması işinə kifayət qədər yararlı ola bilər. Azərbaycanın bu sahədə çox gözəl təcrübəsi var. Heç kəsə sirt deyil ki, bir neçə il əvvəl Türkiyə ilə Rusiya arasında kritik həddə gəlib çatmış münasibətlərin bərpasında Azərbaycan prezidentinin müstəsna xidmətləri var. Azərbaycan müstəqil xarici siyasətinə dünyada böyük etimad göstərilir. Korlanmış Türkiyə-İsrail münasibətlərinin yenidən bərpa edilməsində Azərbaycanın potensialı genişdir".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Tramp sözünün üstündə necə durdu?..

Hüseyinbala SƏLİMOV

ABŞ İsraildəki səfirliyini Yerusəlimə köçürdü, özü də vaxtından da bir az əvvəl. Həm böyük təntənə-şadyanılıq oldu, həm də qan töküldü - belə ki, səfirliyin açılış mərasiminə dəvət almış dövlətlərdən 30-dan çoxu tədbirə qatıldı. Fələstinlilər isə böyük etiraz aksiyası keçirdi, ölümlərin, yaralananların sayı o qədər çox oldu ki, bəlkə də son on ildə etirazlarda bu qədər itki olmamışdı.

Diplomatik müstəvidə də çox böyük bir gərginlik yaşanır. Hətta Türkiyənin öz səfirliyini ABŞ-dan və İsraildən geri çağırması haqqında xəbərlər də səsləndi.

Biz bir məsələni təəssüf ki, aydınlaşdırma bilmədik. Bu da səfirliyin harada, hansı ünvanda yerləşməsi məsələsidir. Səfirliyin açılmasından bir az əvvəl ABŞ belə bir bəyanat yaydı ki, biz Yerusəlimin sərhədlərini müəyyən etmək fikrinə deyilik...

Bəs bunu niyə diqqətə çəkirik? Məsələ bundadır ki, hələ D.Tramp səfirliyin Yerusəlimə köçürüləcəyi haqda qərar verərkən siyasi təhlilçilər diqqəti belə bir detala yönəlmişdi: Dünya birliyi, xüsusən də müsəlman ölkələri tərəfindən təzyiq görəndə D.Tramp son anda qayıdacaq ki, səfirliyi biz Yerusəlimin yəhudi hissəsinə köçürmüşük...

Ona görə də bizim üçün səfirliyin ünvanı çox maraqlı idi, amma çox təəssüf, onu müəyyən edə bilmədik. Bir daha yada salmaq ki, beynəlxalq siyasi və diplomatik leksikonda Şərqi və Qərbi Yerusəlim var.

Lap əvvəl Şərqi Yerusəlim Fələstin ərazisi kimi nəzərdə tutulmuşdu. Amma İsrail həmin ərazini də işğal edərək Yerusəlimi özünün bölünməz paytaxtı elan etdi.

Vəziyyətin qəlizliyi bilirsinizmi nədədir? Müqəddəs yerlərin demək olar ki, əksəriyyəti, o cümlədən də məşhur el-Əqsa məscidi Şərqi Yerusəlimdədir və bəlkə də şəhər uğrunda savaşı gücləndirən əsas amil də elə budur.

Bəs vəziyyət necə inkişaf edəcək? Artıq bildirilib ki, daha iki ölkə - Qvatemala və Paraqvay da ABŞ-ın ardınca səfirliyini İsrailə köçürməyi planlaşdırır.

Güman, Avropa ölkələrinin çoxu hələ ki bunu etməyəcək və səbəbi də budur ki, avropalıların da Yerusəlimə iddiaları var: onlar "peyğəmbərlər şəhəri"ni nə fələstinlilərə, nə də ki, yəhudilərə güzəşt etmək istəməzlər və D.Trampın qərarına BMT-də Avropa ölkələrinin böyük təkpi göstərməsi də elə bununla bağlı idi. Düşünmək lazım deyil ki, onlar bunu ərəblərə və yaxud da müsəlmanlara böyük simpatiyaları üzündən etmişdilər...

Müsəlman ölkələrindən ən sərt etiraz edən Türkiyə oldu. Bilirsiniz, bu, həm təqdirləyicidir, həm də bir az risklidir. Xüsusən də bir detala diqqət çəkmək istərdik: təəssüf, Türkiyə hökuməti sanki ABŞ - la münasibətləri bir az da soyutmaq üçün daim fürsət arayır.

İnanın ki, buna lüzum yoxdur. Mən bilmirəm, bəlkə də ABŞ-la Türkiyənin yollarının ayrılması labüddür. Amma bunu sürətləndirməyə ehtiyac yoxdur.

Bunları ABŞ siyasətinin müdafiəsi kimi qəbul etməyin: bəli, Şimali Koreya bir qədər fərqli siyasət yürütməyə başlayandan "boş vakansiya" yaranır, amma istəməzdik ki, bu "vakansiya"yı Ankara tutmuş olsun, ən azı ona görə ki, belə missiya üçün İran rejimi var - qoy, ürəkləri istəyən qədər söysünlər ABŞ-ı...

Ümumi halda regionda çox qəliz vəziyyət yaranıb. Etiraf edirik ki, bunun böyük hissəsini ABŞ-ın aktivinə yazmaq lazım gəlir. Məsələn, hələ də aydın deyil ki, ABŞ-ın Suriyadakı son raketfəşanlılığı nəyə lazım idi? Bu, tək ona işarə idi ki, burada ABŞ - sız heç nə həll oluna bilməz və yaxud da ABŞ-ın buradan getmək fikri yoxdur?..

Görünür, bunların hər ikisi vardı. Həm də Suriya da İranda astandadır. Səhər - axşam "İran!İran!" - deyən Vaşinqton üçün heç bundan yaxşı hərbi dislokasiya yeri olarmı?

Qərəz, görünən budur ki, amerikalı strateqlər də dinc dayanmır. Yaxın Şərqlə yana - Qafqaz da qaynayır. Məsələn, erməni inqilabının geosiyasi təmayülü ilə bağlı diskussiyalar səngimir. N.Paşinyan özünü V.Putinə təqdim edə bildi, onu əmin etdi ki, Rusiya ilə sıx münasibətlər bundan sonra da qorunacaq.

Amma o da var ki, N.Paşinyan erməni əsilli amerikalını, Türkiyədə doğulmuş istisadçı D.Əcəmoğlunu özünün iqtisadiyyat üzrə məsləhətçisi təyin etmək istəyir. Bundan bir -iki gün əvvəl isə Paşinyan başqa adamı yox, Ermənistanın NATO -dakı keçmiş təmsilçisini müdafiə naziri təyin etdi.

Qərəz, duyulanı budur ki, ABŞ Rusiyanın hər tərəfdən sıxışdırmaq istəyir. Amma həqiqətən məqsəd budursa, Qüdsdə səfirliyin açılmasını başqa vaxta saxlamaq daha düzgün olmazdı?..

Müsəlmanlar Qüds sınağından niyə üzəg çıxma bilmədi?

Kənan RÖVŞƏNOĞLU

ABŞ-ın İsraildəki səfirliyini Qüdsə köçürməsi və buna etiraz edən 60-dan çox fələstinlinin qətlə yetirilməsi dünyada böyük təpkiyə səbəb oldu. Hətta İsrailin özündə yəhudilər hökumətin dinc insanların yürüşünə silahlı müdaxiləsinə etiraz etdi, ABŞ-da kongresmenlər Trampın və İsrail hökumətinin addımlarını pisləyən bəyanat yaydılar.

Ancaq təbii ki, ən böyük gözlənti müsəlman ölkələrindən idi. Çünki Qüds müsəlmanların ilk qibləsi, yeni ibadət edərək üzlerini tutduqları şəhər olub. Həzrət Məhəmməd (s.ə.s) bu şəhərdən "meraca" gedib. "Əl-Əqsa" Quranda mübarək məkan adlandırılıb, müsəlman aləmi üçün Məkkə və Mədinədən üçüncü müqəddəs məkandır. Məscidin adı Məhəmməd Peyğəmbərin (s.ə.s) sağlığında Məkkəyə ən uzaq yerdə olması səbəbindən "Məscid əl-Əqsa" adlandırılıb.

Müsəlman ölkələri uzun illər Qüds məsələsini "qırmızı xətt" elan ediblər və buna görə bir çoxu İsrailə əlaqələr qurmayıb. Hətta indinin özündə də bir sıra ölkələrin İsrailə diplomatik əlaqələri mövcud deyil, hətta İran, Səudiyyə Ərəbistanı, Pakistan kimi ölkələr İsraili dövlət kimi tanımır. Məhz Qüds şəhərinə görə bu şəhərin 1967-ci ildə İsrail ordusu tərəfindən işğalından sonra müsəlman ölkələri neft embarqosu elan ediblər və dünyada enerji böhranına səbəb olublar.

Ancaq konkret olaraq sonuncu hadisə bu günə qədər olanların, necə deyirlər, yekunu idi. İsrail Qüds şəhərini paytaxt kimi rəsmiləşdirirdi. ABŞ artıq bu şəhəri İsrailin paytaxtı olaraq tanıyaraq səfirliyini Qüdsə köçürdü. Eyni zamanda yaxın zamanlarda digər bir neçə ölkənin də səfirliyini Qüdsə köçürəcəyi ehtimal olunur. Baş nazir Netanyahu isə deyib ki, gələn il "Eurovision" mahnı yarışması Qüdsdə keçiriləcək. Yəni artıq necə deyirlər, "cin şüşədən çıxıb".

İsrail və ABŞ-ın Qüdsə bağlı qərarına və Qəzzada törədilən qətləmə müsəlman ölkələrinin reaksiyası çox sönük oldu. Yalnız Türkiyə İsraildəki səfirini geri çağırdı. Pakistan və daha bir neçə ölkə isə baş verənləri qınadılar. Misir, Səudiyyə Ərəbistanı və Bəhreyn kimi ölkələr isə nəinki proseslərə seyrçi qalmadılar, əksinə, İsrailin addımlarını "özünü-müddafie" adı ilə dəstəklədilər. Misirin kəşfiyyat naziri isə Hamas siyasi büro sədri İsmayıl Haniyədən aksiyaları dayandırmağı tələb edib.

Bu hadisələr bir daha müsəlman aləmi, ümmət kimi bir anlayışın olmadığını sübut edir. Yeri gəlmişkən, son hadisələrdə səsi çıxmayan İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı ötən əsrin 60-cı illərində məhz Fələstin məsələsi ilə bağlı yaradılıb və ötən 50 ildə heç bir ciddi addım ata bilməyib. İndi də hər hansı birgə addım ata bilməyiblər. Əlbəttə, ərəblərin və ya müsəlman ölkələrinin birləşib İsrailə savaşa başladığı tarixlər çox keçmişdə qalıb. İndi İsrailə raket atmağa cəsarət edə biləcək qüvvə Qəzzada Hamas, İslami Cihad, Livanda Hizbullah və Suriyadakı İran tərəfdarı silahlı qruplardır. Ancaq müsəlman ölkələri ən azı birgə hərəkət edərək İsrailə və ABŞ-a qarşı ortaq mövqə müəyyən edə, ən azından insani faciənin qarşısını ala, məsələnin BMT müstəvisində həllinə nail ola bilərdi. Ötən ilin dekabrında BMT-də keçirilən səsvermədə dünya ölkələri Fələstinin yanında dayandılar. Ancaq indi əvvəldən bilindiyi halda müsəlmanlar 15 mayda hər hansı hazırlıq görmədilər və faktiki olaraq gedişatla barışdılar.

Bunun isə əsas səbəbi müsəlman aləmində baş verən müharibələr, və bölünmələrdir. Yaxın Şərqdə davam edən müharibələr, geostrateji maraqlar müsəlman ölkələri arasında dərin uçurumlar yaradıb. Suriya məsələsinə görə, açıq olmasa da, İran və Türkiyə arasında, eləcə də İran və Səudiyyə, o cümlədən digər müsəlman ölkələri arasında düşmənçilik var. Yəməni münafiqsinə görə Səudiyyə və BƏƏ İranla faktiki olaraq düşməndir. Ötən il baş verən Qəter böhranı Liviya və Misirdə aralarında fikir ayrılığı yaranan Türkiyə və Qəter ittifaqı ilə Səudiyyə Ərəbistanı, BƏƏ, Misir, Küveyt, Bəhreyn kimi ölkələr arasında az qala savaşa səbəb olacaq həddə düşmənçilik var. Hazırda da bu böhranlar davam edir.

Belə bir vəziyyətdə müsəlman ölkələrinin "köhnə problem" olan Qüds üçün bir araya gəlməsi real deyil, necə ki, olmadı. Əksinə, Səudiyyə Ərəbistanı, Misir kimi ölkələr İran və Türkiyə kimi ölkələrə qarşı İsrailə yaxınlaşmaq xəttini tutdular. Hazırda mürəkkəb vəziyyətdə müsəlman ölkələrinin hətta formal da olsa qərar almaq üçün bir araya gəlməsi mümkün olmadı. Ehtimal ki, bundan sonra da daha təsirli qərarların alınması mümkün olmayacaq. Təbii ki, ərəb-müsəlman cəmiyyətində köklü dəyişikliklər olmasa.

Məlum olduğu kimi, xarici işlər naziri Elmar Məmmədov 15 may tarixində Parisdə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələri və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kaspişkilə görüşüb. Bu danışıqlar zamanı XİN rəhbərinin səsləndirdiyi fikirlər birmənalı qarşılanmayıb, hətta etirazlar doğurub.

Azərbaycan və Ermənistan arasında seçki prosesinin başa çatdığı nəzərə alaraq, danışıqların intensiv şəkildə davam etdirilməsinin vacibliyi qeyd olunub. Nazir Elmar Məmmədov Azərbaycanın münafiqsinin tezliklə həll edilməsi üçün intensiv danışıqlara hazırlığını bir daha ifadə edib. Məlumata görə, görüş əsnasında danışıqlar prosesinin irəliləməsi üçün ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələri tərəfindən həyata keçiriləcək tədbirlər, həmçinin regiondakı vəziyyət ətrafı müzakirə olunub.

"Azərbaycan münafiqsinin tezliklə həlli üçün mahiyyətli və predmetli danışıqlara hazırdır" mövqeyinə təpki göstərən bir neçə gün əvvəl Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın qanunsuz olaraq Qarabağa gəlməsini və oradan Azərbaycanı təhdid edən bəyanatlar verməsini önə çəkib.

Xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Paşinyanın Azərbaycanı təhdid edən bəyanatlarından cəmi bir neçə gün sonra nazir səviyyəsində danışıqlara hazır olduğumuzu bəyan etmək düzgün mövqə deyildi: "Ermənistan doğrudan da sülhə nail olmaq istəyirsə, Azərbaycan qanunlarına hörmətlə yanaşmalıdır. Bu, sülhə ən qısa yoldur. Ancaq Paşinyan Azərbaycan qanunlarını kobud şəkildə pozub, ölkəmizin ərazi bütövlüyünə qarşı bəyanatlar verib. Buna sət reaksiya verməli idi. Ermənistanın baş nazirinin Qarabağa qeyri-qanuni gəlməsinə Azərbaycan xalqı çox sət reaksiya verdi. Ölkə əhalisi deyir ki, Paşinyanın vertolyotu vurulmalı idi. Çünki xarici ölkənin vətəndaşı beynəlxalq qanunları kobud şəkildə tapdayıb, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü pozub, təbii ki, onun vertolyotunu vurmaq lazımdır. Ancaq bunun qarşılığında "danışıqlara hazırıq" bəyanatını vermək qəbulolunmazdır".

T.Zülfüqarov Qarabağa qanunsuz uçuşların adı hal etməsi üçün konkret təklif də irəli sürdü: "Əvvəlcədən bəyan etmək lazımdır ki, biz oranı uçuşa bağlı zona elan edirik. Bütün dünyaya yaymaq lazımdır ki, filan koordinatlar üzrə hava məkanı uçuşlara qapalı zonadır. Əks təqdirdə, hərbi, yaxud sivil təyyarələrin hamısı koordinatlara uyğun olaraq vurulacaq. Hər bir ölkənin belə bir addım atmaq hüququ var. Paşinyanı da xəbərdar etmək lazımdır ki, Qarabağa uçuşan, vuraçağıq! Yeni uçuş, peşman da olma!"

Sabiq nazir bir daha E.Məmmədovun danışıqlarla bağlı mövqeyinə qayıtdı: "Biz blogger Lapşini məhz hə-

Nazirin "danışıqlara hazırıq" bəyanatı etiraz doğurdu

Tofiq Zülfüqarov: "Biz blogger Lapşini məhz həmin cinayətə görə - Qarabağa qanunsuz səfər etməsinə görə tutmamışıdıqmi?"

Elxan Şahinoğlu: "Sülh Azərbaycan torpaqlarının boşaldılması halında mümkündür"

min cinayətə görə - Qarabağa qanunsuz səfər etməsinə görə tutmamışıdıqmi? Onda niyə Qarabağa qanunsuz səfər edən Paşinyanla danışıqlara hazır olduğumuzu bəyan edirik? Bu bəyanat nəyə lazım idi, kim gözləyirdi bunu? İstənilən halda, məntiqli uyğun olmayan addımdır".

T.Zülfüqarov XİN rəhbərinin bununla təlimata uyğun davrandığı barədə fikirləri bölüşmədi və öz təcrübəsindən danışdı: "Mən mərhum Heydər Əliyevlə işlədiyim dövrdə şahidi olmuşam ki, dövlət başçısı əsas təklifləri mütəxəssislərdən alırdı. Yaxud hansısa ideyalar irəli sürülürdü və tətbiq olunurdu. Heç olmasa sən nazir kimi təklif ver! Nazir bu gün ictimaiyyətin rəyini nəzərə almalıdır, ona uyğun davranmalı, ortaya mövqə qoymalıdır. Amma bizdə ictimaiyyətin səsi heç eşidilmir. Ermənilər ictimai rəyə istinad edirlər. Paşinyanın bu bəyanatları çox kəskin əks-səda doğurub, buna uyğun addım atılmalı olduğu halda, tamam başqa mövqə tutuldu. Paşinyanın səfirinə uyğun olaraq bəyan etmək lazımdır ki, hələlik atəşkəsi pozmurub. Amma bizim ərazi bütövlüyümüzə qəsd bağışlamayacağıq".

Sabiq nazir həmsədrələri son görüşdən və onların yaydığı bəyanatdan gözləntisini bu şəkildə ifadə etdi: "Heç nə gözləmirəm".

"Xarici işlər naziri Elmar Məmmədovun anlamaqda çətinlik çəkirəm. Ermənistanın baş naziri qanunsuz olaraq işğal altındakı torpaqlara gəlir, Azərbaycanın ünvanına aşağılayıcı fikirlər söyləyir, Məmmədov isə Parisdə həmsədrə görüşdə sülh prosesinin irəli aparılmasından danışıq"

Bu fikirləri isə politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a söylədi. Ekspertin sözlərinə görə, indi bu bəyanatın

yeri deyildi: "Məmmədov deməli ki, Ermənistan rəsmiləri Qarabağ qanunsuz gəlmələri, işğal altındakı torpaqlarda qeyri-qanuni infrastruktur çalışmaları aparmaqla və tənqibçi açıqlamaları ilə sülhün əldə olunmasını mümkün hala gətirirlər, bu da cəbhə bölgəsindəki vəziyyəti gərginləşdirir. Bunun əvəzinə Məmmədov sülhdən danışıq. Sülh Azərbaycan torpaqlarının boşaldılması halında mümkündür. Ermənistanda bir-birini dəyişən hakimiyyətlər isə torpaqları boşaltmaq istəmir. Belə görünür ki, Məmmədov sət bəyanat vermək iqtidarında deyil. Onun yumşaq açıqlamaları danışıqlarda bizim mövqeyimizi zəiflədir".

Qeyd edək ki, Paşinyan Soçi toplantısında daha uzağa gedərək, Belarus prezidenti Lukaşenko ilə görüşü zamanı Azərbaycana silah satılması məsələsinə də qaldırıb. Erməni baş nazirin sözlərinə görə, Belarus prezidentinin bu məsələyə reaksiyası "normal" olub. Həmçinin Rusiya prezidenti ilə görüşdə də Azərbaycana silah satışının dayandırılması iddiasını səsləndirib. Göründüyü kimi, Paşinyan işğala son qoymaqdan, Azərbaycana silah sanksiyasının tətbiqinə çalışır. Belə olan halda, onunla danışıqların mənası qalmır.

Bir neçə gün əvvəl Ermənistanın baş naziri Dağlıq Qarabağ münafiqsinə üzrə danışıqlarda yalnız İrəvanın adından danışıqlara hazır olduğunu bildirmişdi ki, bu bəyanat hətta onun öz ölkəsində təpkiyə səbəb olub. Onun sözlərinə görə, Dağlıq Qarabağ tənqiblənməsi üzrə danışıqların mövcud formatı məsələni həll edə bilməz, çünki münafiqsinin əsas tərəflərindən biri danışıqlarda iştirak etmir. Nikol Paşinyanın sözlərinə görə, əgər tərəflər problemi həqiqətən

həll etmək niyyətindədirlər, nəzərə almalıdırlar ki, "məsələnin həllinin başlıca komponenti danışıqların düzgün formatda aparılmasıdır". Azərbaycan bildirir ki, Qarabağ münafiqsinə üzrə danışıqlar formatının dəyişdirilməsi qeyri-məqbuldur. "Mənim Qarabağ tənqiblənməsinə dair bəyanatlarımda çox ciddi yeniliklər vardır, ən ciddi ondadır ki, mən Azərbaycan prezidenti ilə Ermənistan Respublikası adından danışıqlar aparmağa hazırəm, "Artsax" Respublikası (tanın-

mamış DQR-red.) adından isə danışıqları respublika prezidenti simasında Artsax hakimiyyəti aparmalıdır", - Ermənistanın yeni baş naziri deyib. Hazırda danışıqlar masası üzərində olan qarşılıqlı güzəştlər məsələsinə gəldikdə, Nikol Paşinyanın sözlərinə görə, bu barədə söhbət "yalnız o zaman gedə bilər, nə zaman ki, erməni tərəflərinə Azərbaycandan Bakının Artsax xalqının öz müqəddəratını həll etmək hüququnu tanımağa hazır olduğu haqqında konkret siqnal verilir".

N.Paşinyanın Dağlıq Qarabağa səfəri zamanı verdiyi açıqlamalar Bakıda tənqidlə qarşılanmışdı. Azərbaycan XİN onun danışıqlar prosesi haqqında verdiyi "ziddiyyətli açıqlamaları"nın təəssüf doğurduğunu bildirmişdi. "Ermənistanın yeni baş naziri ilk addım kimi Ermənistan əhalisinin çoxdan ehtiyac duyduğu iqtisadi-sosial islahatlara başlamaq əvəzinə Dağlıq Qarabağ məzəsuruna müraciət edərək siyasi aqitasiyaya üstünlük verir", - Azərbaycan XİN-in mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev bildirmişdi. Bəyanatda ümid edilirdi ki, Ermənistanın yeni siyasi rəhbərliyi səflərinin "səhvlərini təkrar etməyəcək", və qonşu dövlətlərlə sülh şəraitində yaşamaq üçün "sivil münasibətlər qurmağa çalışacaq".

Lakin görünən budur ki, Paşinyan səflərinin səhvlərindən nəticə çıxartmaq istəmir və Bakının Ermənistanla danışıqlara hazırlığını bəyan etməsi işğalçı ölkəni bir az da şirikləndirə bilər...

Ekspertlərin XİN rəhbərinin fikirlərinə tənqidi münasibətə nazirlikdən münasibət öyrənmək cəhdimiz isə nəticə vermədi.

□ Cavid TURAN,
"Yeni Müsavat"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münafiqəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Ermənistanda küçə hərəkatı dalğasında hakimiyyətə gəlmiş baş nazir Nikol Paşinyanı yaxşı perspektiv gözləmədiyi barədə ehtimalların gerçəkləşməsi üçün deyəsən, çox gözləmək lazım gəlməyəcək. Hər halda Paşinyanın baş nazirliyinin ilk on günlüyündə İrəvanda davamlı aksiyaların keçirilməsi bundan xəbər verir.

Aprel-may aylarında gərginliklərin mərkəzinə çevrilən Ermənistan paytaxtında etirazlar lokal da olsa, davam edir. Mayın 15-də fabrik işçiləri ayağa qalxmışdısa, mayın 16-da İrəvanda "Nairit" zavodunun keçmiş və indiki işçiləri Ermənistan baş nazirinin iqamətgahı önündə etirazlara başlayıblar. Etirazçılar zavodun yenidən işə salınmasını və ötən 4 aydan qalan maaşlarının ödənilməsini tələb edib. "Biz istəyirik ki, hökumət ağır vəziyyətdən xəbərdar olsun", - zavodun keçmiş direktoru Karen İsrəelyan deyib. Aksiya iştirakçıları bildirib ki, yanvarın 1-də əmək müqavilələrinin vaxtı bitməyə qədər işdən qovulmaq barədə əmr yoxdur. Onlar bu müddət ərzində işləyib, "Nairit"-in təhlükəsizliyini təmin ediblər. Amma 4 ayda bir dəfə də maaş almayıblar. Baş nazirin nümayəndələri 3 nəfər aksiya iştirakçısını hökumət iqamətgahına dəvət edib. Onları kimin qəbul edəcəyi ilə bağlı məlumat verilməyib. Axar.az xəbər verir ki, paralel surətdə İrəvanda daha geniş kütləvi aksiya keçirilir. Yolları bloklayan, meriya binasına girən aksiyaçılar merin istefasını, hazırda məhkəməsi gedən "Sasna Çrer" silahlı qruplaşması üzvlərinin azad olunmasını tələb edirlər.

Xatırladaq ki, sözügedən qruplaşma 2016-cı ilin aprel döyüşlərindən sonra polis alayına silahlı hücum etdiyi üçün cəzalandırılıb. Bu aksiyalar lokal karakter daşsa da, onların hansısa gizli mərkəz tərəfindən idarə edildiyi barədə təxminlər var. Erməni və rus ekspertləri də vaxtaşırı bildirirlər ki, Paşinyan Kremlin Ermənistandakı planlarını pozduğu üçün gec-tez cəzasını alacaq. O, deputat olduğu dövrdə qatı Rusiya əleyhdarı kimi çıxış edib və Ermənistanın Rusiya asılılığından xilas edilməsi istiqamətində səy göstərmişdi. Sözsüz ki, Kremlkilər bunu da unutmayıb. Odur ki, N.Paşinyanın ilk Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə görüşünün onu xilas etməyəcəyini

söyləmək olar. Əksər müşahidəçilərə görə, Paşinyan bu görüş zamanı forpost ölkənin hökumət başçısı olaraq, sadəcə, ağasından təlimatlar və xəbərdarlıqlar alıb. Hətta onun Putinə Azərbaycan silah satışı ilə bağlı xatırlatmasına da ciddi önəm verilmədiyi bəllidir.

Bu arada rusiyalı politoloq Sergey Markovun Soçi görüşündən sonra İrəvan-Moskva əlaqələrində mümkün dəyişiklikləri şərh edərək səsləndirdiyi fikirlər diqqət çəkir. "Hamı üçün maraqlıdır ki, Paşinyan əsl inqilabçıdır, yoxsa özünü inqilabçılığa vuran sistemli siyasətçi? Deyildiyi kimi, o, qərbyönlüdür, yoxsa əksər Ermənistan əhalisi kimi tamamilə rusiyayönlü? Hər halda, o, birinci səfərini məhz Rusiyaya etdi. Ancaq Viktor Yuşçenko (Ukraynanın sabiq prezidenti, "narncı inqilab"ın lideri - red.) və Mixail Saakaşvili (Gürcüstanın eks-prezidenti, "qızılqul inqilabı"nın lideri - red.) də ilk səfərlərini məhz Rusiyaya etmişdilər. O vaxt Ukraynada da, Gürcüstanda da əhəlinin böyük hissəsi rusiyameylli idi. Əsliyə gələn o üzəndə Yuşçenko və Saakaşvil dərhal Rusiyaya uçdular ki, xalqı sakitləşdirsinlər: yeni Moskva ilə münasibətlər pisləşməyəcək". Göründüyü kimi, Markov Paşinyana gürcü və ukraynalı "məxməri inqilab" liderlərinin taleyini xatırladı. İrəvanda yaşayanlar da bu xəbərdarlıqların boşuna olmadığını deməyə əsas yaradır.

"Sputnik Ermənistan" yazıb ki, onlarla etirazçı İrəvan meriyasının binasına daxil olub. Binaya daxil olan etirazçılar mer Taron Markaryanın istefasını tələb ediblər. Meriyaya daxil olan etirazçılara aktivist Vaçə Qeribyan rəhbərlik edib. Meriya ilə bərabər, İrəvanda bir sıra əsas küçələr də etirazçılar tərəfindən bağlanıb. Küçələri bağlayan etirazçılar "Sasna Çrer" qrupunun həbsdəki üzvlərinin azadlığa buraxılmasını istəyiblər. Aksiyalara qrupun həbsdəki üzvlərinin qohumları da qoşulub. Onlar həbsdə olan qrup üzvlərinin azadlığa çıxmayacağı

Qarabağ

lar. Bu, o deməkdir ki, Paşinyan Qarabağ məsələsində Sərkisyanın heç nə ilə fərqlənməyəcək. Odur ki, müdafiə nazirimiz Zakir Həsənov sətər açıqlamalarına davam etməlidir".

Ermənistan alim Qafar Çaxmaqlı isə qeyd etdi ki, Nikol Paşinyan hakimiyyətə gələn kimi verdiyi bəyanatların onun siyasətdə nəsi olduğunu isbatlayan cəhətlərdir: "Bundan sonrakı vaxtlarda onun nəsiyyəti daha çox üzə çıxacaq. Dağlıq Qarabağdakı separatçı qurumun danışıqlar prosesinə cəlb edilməsini istəyən bu adamın xəbəri yoxdur ki, illər öncə artıq beynəlxalq qurumlar tərəfindən münafiqə tərəfləri müəyyən edilib. Bu, Azərbaycan və Ermənistanı. Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı və erməni icması danışıqlar prosesinin hansısa mərhələsində bu prosesə qoşula bilərlər. İndiki halda qondarma qurumun tərəf ki-

Azərbaycana meydan oxumaq istəyən Paşinyanı "Qarabağ klanı" yola sala bilər

İrəvanda siyasi hərəket yenidən artır; **ekspert:** "Paşinyan ya öncəki "qaydalara" uyğun siyasət aparmalıdır, ya da qısa zamanda postunu təhvil verməlidir..."

təqdirdə 16:00-dan etibarən etirazların coğrafiyasını genişləndirəcəklərini açıqlayıblar. Paşinyanın başladığı inqilab da əvvəlcə ictimai radionun binasına basqından başlamışdı.

Bu mənada Ermənistan paytaxtında hər an "fors-major" hadisələrin baş verməsi və bu dalğanın Paşinyanı da öz ağışına alması mümkündür. Fakt budur ki, Ermənistan parlamentində hələ də Serj Sərkisyanın rəhbərlik etdiyi Respublikaçı partiyanın üzvləri əksəriyyət təşkil edir və yeni seçkilərin vaxtı bəlli deyil. "Qarabağ klanı" Rusiyanın da dəstəyini alıb, aralıq müddətdə yeni hökuməti devirmək üçün hərəketə keçə bilər.

Siyasət meydanında piyada olan Paşinyan da S.Sərkisyanın təcrübəsindən yararlanmağa cəhd göstərib. Belə ki, səfərləri kimi ilk olaraq Qarabağ gəlib sərt ritorika ilə çıxış edən N.Paşinyan indi də təbliğatda müharibə amilini önə çıxarıb ictimai rəyi daxilindəki proseslərdən yayınmağa, hakimiyyətdə möhkəmlənməyə çalışır. Elə iki gün əvvəl Ermənistan silahlı qüvvələrinin Baş qərargahının rəisi Movses Akopyanın Qarabağ gələrək Ermənistan silahlı qüvvələrinin hərbi birləşmələri ilə Dağlıq Qarabağdakı işğalçı erməni qüvvələri arasındakı "anlaşmaya" uyğun şəkildə operativ-taktiki təlimlərə rəhbərlik etməsi də eyni ssenarinin tərkib hissəsidir. Bu təlimlərin Ermənistanda Nikol Paşinyanın rəhbərliyi ilə formalaşdırılan yeni hökumətin işə başlamasından bir neçə gün sonra təsadüf etməsi də diqqət çəkir. Erməni

mənbələri iddia edir ki, təlimlərdə bir sıra yeni silahlar da tətbiq edilib.

Bundan əvvəl Azərbaycanın müdafiə naziri ordunun yüksək vəzifəli şəxsləri ilə müşavirə keçirmişdi və təmas xəttində düşmənin hər hansı mümkün təxribatlarının qarşısını alınması üçün tapşırıqlar verilməmişdi. Müdafiə naziri Zakir Həsənov Ermənistanın yeni hakimiyyətinin Qarabağ dair populyar bəyanatlarına cavab olaraq xəbərdarlıq etmişdi ki, Azərbaycan ordusu irimiyasılı döyüş əməliyyatlarına başlamağa tam hazırdır. İndi işğalçı qüvvələrin Azərbaycan ərazilərində Ermənistandan da əlavə hərbi hissələr cəlb olunmaqla keçirdiyi təlimlər də yəqin ki, cavabsız qalmayacaq. Ancaq maraqlısı Ermənistanın məqsədlili şəkildə Azərbaycanı savaşa çəkmək cəhdləridir.

"Azərbaycan gözləyir, əgər Ermənistanın müdafiə sisteminə boşluq olacaqsa, onda təhlükə arta bilər". Publika.az xəbər verir ki, bu barədə erməni politoloq Aleksandr İskəndərçyan deyib. Onun sözlərinə görə, təmas xəttində gərginliyin olması təhlükəsi həmişə var. "1994-cü ildən sonra bu, həmişə aktual olub. Təmas xəttinə texnikanın yerləşdirilməsi, qüvvələrin yerdəyişməsi kimi addımlar isə hərbiçilərin adi, normal işidir", - deyərək bildirib.

Birmənalı şəkildə demək olmaz ki, hazırkı məqamda Paşinyana aprel döyüşləri kimi bir əməliyyat hava və su kimi lazımdır. Bu savaşın nəticəsinin çox ağır olacağını Paşinyan da bilməmiş deyil. Lakin o da mümkündür ki, Qarabağdakı

gərginliyi elə orduda kifayət qədər dayaqları olan S.Sərkisyan, həmçinin elə istefaya getdiyi gündən yeni hökuməti tənqid edən sabiq müdafiə naziri V.Sərkisyan körükləməyə çalışsın. S.Sərkisyan hakimiyyəti uğrunda erməniləri qurban verməyə öyrəncəli adamdır, bunu ötən illərin təcrübəsi sübut edir.

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Ermənistanın baş naziri hələ gələcək fəaliyyətinin konturlarını müəyyənləşdirməyə çalışır: "Paşinyanın daxili və xarici siyasətdə manevr imkanları məhduddur. Serj Sərkisyan hakimiyyətdən getməyə məcbur oldu Paşinyana zərbə endirməyə məqam axtarıb. Paşinyanın daxili və xarici siyasətdə kiçik səhvi ona baha başa gələcək. Çünki qarşısında böyük güc var. Digər tərəfdən, ötən illərin təcrübəsi sübut edir. Əgər Paşinyan həmin qırmızı çizgiləri aşsa, bu, onun hakimiyyətinin itirilməsinə səbəb olacaq. Ona görə də Paşinyan hər dəfə Qərbdə baxdıqda arxasında Kremlin nəfəsini hiss edəcək və bu hiss onu bütün hakimiyyəti boyu izləyəcək".

E.Şahinoğlu bu ərəfədə Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərində hərbi təlimlərin başlanmasını səbəbsiz saymır: "Dağlıq Qarabağda başlanılan təlimlər Azərbaycanı məsajandır ki, guya müdafiə qabiliyyətləri yüksəkdir. Dağlıq Qarabağda hərbi təlimlər Paşinyanın əmri ilə keçirilir. Çünki Qarabağ separatçıları Ermənistanın baş nazirini xəbərdar etmədən bu təlimlərə başlamazdılar.

mi ortaya atılması təxribatdan başqa bir şey deyil və bu, qəbul edilə bilməz. Bundan öncəki danışıqlar prosesində də bu məsələ Ermənistan tərəfindən dəfələrlə ortaya atılmışdı, amma bunun özü danışıqlar prosesini uzatmaq məqsədi güdüyüdü, onu Minsk Qrupuna həmsədrliyi də qeyd etmişdilər. "DQR" deyilən bu qurumun Ermənistan tərəfindən tanınması isə mümkün deyil. Kaş ki, Ermənistan onu tanıyırdı. O zaman bizim əlimizə yaxşı bir fürsət düşə bilər".

Q.Çaxmaqlının fikrincə, Rusiyanın bu məsələdə "qırmızı çizgiləri" var, onu pozan adam cəzalanacaq: "Ermənistanda baş verən bu inqilabi proseslər lazımdır, onun istədiyi məcraya düşməsə, Rusiya müdaxilə edəcək. Müdaxilənin də müxtəlif variantları var. Bu, ola bilər ki, cəbhə xəttində məhəllə savaşa da çevrilsin. Amma inanmıram ki, bəzi politoloqların iddia etdiyi kimi, Rusiya Azərbaycanın tərəfinə keçsin. Rusiyanın tərəfi bəllidir, Ermənistanın onun strateji müttəfiqidir. Hərbi bazası bu ölkədə yerləşir, hərbi baxımdan Ermənistan Rusiya üçün əvəzsiz ölkədir. Bununla belə, etirazlar dalğası üzərində başa gələn bu adam meydanı verdiyi sözlərini tutmağa çalışsa, böhran daha da dərinləşə bilər. Bu da bizim maraqlarımız baxımından məqbuldur. Mən o fikirdəyəm ki, Paşinyan hakimiyyəti ya öncəki "qaydalara" uyğun siyasət aparmalıdır, ya da qısa zamanda postunu təhvil verməlidir. Düşünürəm ki, xarici faktorlar bu məsələdə təyinedici rol oynayacaq".

Dünya neft bazarında qiymətlərin yüksəlməsi Azərbaycana da təsirsiz ötüşmür. Belə ki, Azərbaycan neftinin qiyməti də son günlərdə yüksəlməkdədir. Hazırda "AzeriLight" markalı neftin 1 barelinin dəyəri 0,67 dollar və ya 0,85 artaraq 79,28 dollara çatıb.

Qiymətlərin yüksək olması Azərbaycanda neft hasilatının artmasını şərtləndirib. Belə ki, Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, bu ilin yanvar-aprel aylarında ölkədə 12 817,1 min ton xam neft (qaz kondensatı daxil olmaqla) istehsal olunub. Bu, 2017-ci ilin yanvar-aprel ayının göstəricilərinə nisbətən 1,4 faiz çoxdur.

Energetika Nazirliyinin açıqladığı məlumata görə isə aprel ayı ərzində ölkə üzrə gündəlik neft hasilatı 785,7 min barel olub. Bunun 755,7 min barelini xam neft, 30 min barelini kondensat təşkil edib. Gündəlik 623,6 min barel xam neft, 30 min barel kondensat, 21,7 min barel isə neft məhsulları ixrac edilib.

Gündəlik neft hasilatı cari ilin yanvar ayında 814,6 min barel, fevral ayında 806 min barel, mart ayında isə 794 min barel olub. 2017-ci il ərzində ölkəmizdə orta gündəlik neft hasilatı 781,9 min barel təşkil edib.

Xatırladaq ki, Rusiyanın neft nəhəngi olan "LUKoil" şirkətinin prezidenti Vahid Ələkbərov neft qiymətlərinin 70 dollara yaxınlaşdığı dövrdə onun daha artıq yüksəlməsi-

nin zərərli olacağını bildirmişdi. İndi isə neft 80 dollara yaxınlaşmaqdadır. Bu cür yüksək qiymətlər Azərbaycan üçün də zərərli nəticələrə səbəb ola bilərmi? Neftin qiymətinin yüksəlməsi ölkəmiz üçün hansı müsbət və mənfi nəticələr vəd edir?

Sualları cavablandıran iqtisadçı-alim, ADR hərəkatının rəhbəri Qubad İbadoğlu deyir ki, qiymətlərin yüksəlməsi Azərbaycan kimi orta və aşağı səviyyəli neft ixracatçıları üçün daha effektivdir, nəinki böyük hasilatçılar üçün: "Böyük ixracatçıların gəlirlərinin birdən-birə daha çox artması onların yerləşdirilməsi, idarə olunması ilə bağlı müəyyən problemlər yaradır. Azərbaycan üçün düşünürəm ki, indiki qiymət səviyyəsi məqbuldur. Çünki yüksək maliyyə resurslarına çıxış imkanları yaradır, xarici ticarət balansında müsbət saldonu artırır, tədiyə balansının pozitiv qalığı yaranır ki, bu da manatın məzənnəsinin tənzimlənməsi sahəsində əlavə imkanlar formalaşdırır".

Neft qiymətlərinin artması bəzi arzuolunmaz hallara da səbəb olur: "Əsas gəlirləri-

Neftin qiymətinin

artması nə vəd edir...

Qubad İbadoğlu: "Hakimiyyət neft gəlirlərinə güvənən siyasətə qayıtmamalıdır"

mizdə, dövlət büdcəsində neftin, neft gəlirlərinin payı çoxalır. Dövlət Neft Fondundan büdcəyə transfert sabit məbləğ olsa da, qiymət fərqi dolağı büdcəyə ayırmalar, Dövlət Neft Şirkətinin büdcəyə ödəmələri artır. Digər tərəf-

dən, xarici neft şirkətlərinin mənfəət vergisi ödənişləri çoxalır ki, bütün bunlar da büdcədə neft gəlirlərinin xüsusi çəkisinin artmasına gətirib çıxarır. Bundan əlavə, neftin qiymətinin belə artması, ölkəyə əlavə valyuta vəsaitlərinin gəl-

məsi dövlət-hakimiyyət orqanlarında iqtisadiyyatın şaxələnməsi, qeyri-neft sektorunun inkişafına yönəlik islahatların sürətləndirilməsi baxımından arxayınçılıq yaradır. Üçüncü təsir ondan ibarətdir ki, neftin qiymətinin artması idxalı stimullaşdırır. Bu ilin dörd ayının yekunları göstərir ki, əvvəlki illərə nisbətən idxal xeyli artıb. Ölkədə manatın məzənnəsi sabit saxlanılır. Əsas ticarət tərəfdaşlarımız olan qonşu ölkələr olan Rusiya və Türkiyədə milli valyutalar dəyərdən düşür, ixrac stimullaşır. Nəticədə, Azərbaycanda idxal inflyasiyasının qiymətlərə təsiri güclənir".

Neft qiymətlərinin artması Azərbaycanda qeyri-neft iqtisadiyyatının inkişafına yönəlmiş islahatların tamamilə ar-

xa plana keçməsinə gətirib çıxara bilərmi?

Q.İbadoğlu hesab edir ki, bu, mümkün deyil: "Düşüncümürəm ki, islahatlar tam arxa plana keçirilsin. Lakin arxayınçılığın yaranması, neftə güvənən siyasətin bərpası mümkündür. Halbuki neft gəlirlərinin artması islahatlar üçün əlverişli maliyyə resursunun yaranması deməkdir. Hakimiyyət islahatlara gedərək bu resursdan səmərəli şəkildə yararlanmaqla bilər. Nəhayət, hesab edirəm ki, hakimiyyət fərqi deyildir ki, neft qiymətləri həmişə belə yüksək qalmaya bilər. Bu baxımdan, qeyri-neft iqtisadiyyatını inkişaf etdirməyə məcburdurlar ki, növbəti dəfə iqtisadi durğunluq və geriləmə ilə üzlaşmasınlar".

□ **Dünya SAKIT, "Yeni Müsavat"**

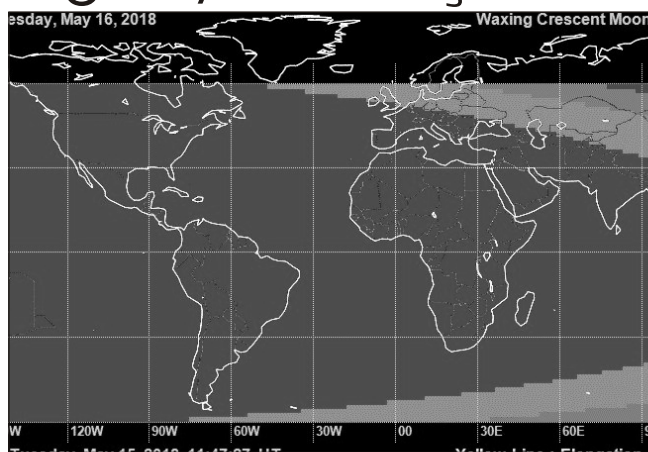
Ramazan təqvimindəki fərqi səbəbi

Məzhəb ayrılığı, siyasi baxışlar dini mövzuya da təsir edir

Xəbər verdiyimiz kimi, Azərbaycanda Ramazan ayının, yəni orucluğun birinci günü mayın 17-nə təsadüf edəcək. Bununla bağlı mayın 15-də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Qazılar Şurası toplantı keçirərək fətva verib.

QMİ-nin fətvasında qeyd olunur ki, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasının 2018-ci il üzrə hesablamalarına görə, Ramazan ayının 1-i Ayın ölkə ərazimizin üfünqünə uyğun görünməsinə əsasən Miladi tarixlə may ayının 17-nə təsadüf edəcək. Mayın 16-sı axşam niyyət gecəsi olacaq.

Ancaq bu il də Ramazan təqvimi ilə bağlı ixtilaflardan qaçmaq mümkün olmayıb. Məlum olub ki, bu il qonşu Türkiyədə Ramazan ayı mayın 16-da başlayıb. İranda isə mayın 17-si Ramazanın ilk günü elan edilib. Bu səbəbdən də azərbaycanlıların bir qismi QMİ-yə deyil, Türkiyənin dini qurumlarının elan etdiyi təqvimə əsasən oruc tutmağa başlayıb. Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin üzvü, **deputat Fazil Mustafa** mayın 16-da oruc tutub. Deputat mo-

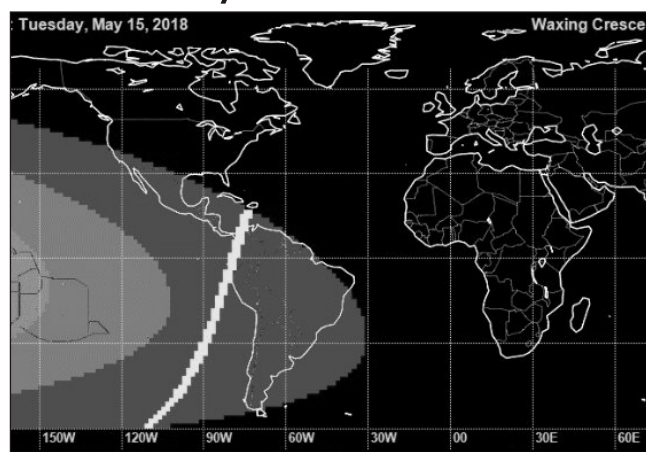

dern.az saytına deyib ki, insan hürdür, istədiyi seçimi edər, öz idarəsi çərçivəsində qərar qəbul edə bilər.

Sitat: "Kim istəyir bu gün oruc tutsun, kim istəyir sabah. Hesab edirəm ki, Azərbaycanda irançı zehniyyətə sahib olmayan insanların böyük əksəriyyəti bu gün oruc tutur. Biz daha çox türk istiqamətində düşünen insanlar olduğumuzla, o cümlədən qidalanma ilə əlaqəli Türkiyə proqramlarını izlədiyimizə görə bu məsələdə onlarla paralel hərəkət edirik. Bildiyiniz kimi, Azərbaycanda dini maarifçilik istiqamətində heç bir ciddi iş aparılmır. Televiziyalarımız daha çox dini cəhəlin, na-

danlığın, xurafatın yayılması, başı ziyarətgahlara sürtməyin, gedib orada qurban kəsməyin, imamzadələrin təbliği və s. istiqamətdə fəaliyyət göstərirlər. Bütün bunlar İslam dini ilə uzlaşmayan məsələlərdir. Bu, Azərbaycana aid bir İslamdır və gerçək dinlə ciddi əlaqəsi yoxdur".

Ancaq məsələ ondadır ki, QMİ Ramazan təqvimini Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasının hesablamasına əsasən tərtib etdiyini bəyan edib. Lakin görünən odur ki, bu açıqlama heç də hamı tərəfindən inandırıcı qəbul olunmur. Məsələ ondadır ki, bu mövzu demək olar, hər il yeni

şəkildə təkrarlanır. Məzhəb ayrılığı, siyasi baxışlar dini mövzuya da təsir edir və nəticədə bu cür kəskin fikirlərlə ifadə olunan vəziyyət yaranır. Əslində isə bu mövzunun ölkə və ya siyasi qərarlarla ciddi əlaqəsi yoxdur.

Məsələn, Türkiyədə əsas dini qurum hesab olunan Diyanət Başkanlığı Ramazan ayı və digər İslam dini ilə əlaqəli hicri günlərlə bağlı təqvimi Qəndilli Rəsədxanasının məlumatlarına əsasən hazırlayır. Türkiyədə Qəndilli rəsədxanası, Azərbaycanda isə Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasının məlumatına əsasən.

Qeyd edək ki, yeni başlayan ayın müəyyən olunması

şəriət qanunlarında müəyyən olunan ayı təyin etmə qaydaları ilə izah olunur. Bir sıra islam məzhəbləri, xüsusən də şiə-cəfəri məzhəbi Qəməri təqvimlə yeni ayın daxil olmasını müəyyən etmək üçün yeni doğan ayın (hilal) görünməsi şərtini irəli sürür. Yeni cəfəri məzhəbinə, eləcə də Səudiyyə Ərəbistanı kimi ölkələrdə Quranda bildirildiyi qaydada insan özü və ya şəriətdə müəyyən edildiyi kimi etibar etdiyi şəxslər və ya bütövlükdə yaşadığı şəhər ayı gördüyü təqdirdə yeni ayı başlanması sübuta yetirilmiş hesab olunur.

Ancaq eyni zamanda bir sıra müsəlman ölkələrində ar-

tıq müasir texnoloji yeniliklərdən istifadə etməklə ayın başlanmasını müəyyən edirlər. Bu zaman gözle görmək şərti qüvvədən düşür. Bu mövzuda mübahisələr uzun illərdir davam edir və təəssüf ki, müsəlman dünyası ortaq Ramazan təqvimi və ya ən azı uyğun coğrafi bölgələr üçün təqvimlər hazırlamaqla bağlı razılaşma əldə edə bilmirlər. Burada xüsusi bir məqamı da qeyd etmək lazımdır ki, coğrafi qurşaqlara görə Ramazan ayının yer planetinin bir nöqtəsində başqa bir nöqtəsinə nisbətən bir gün fərqli olması mümkündür. Məsələn, qərbi yarımkürəsi ilə şərq yarımkürəsi arasında təqvim fərqi mümkün olsa da, Azərbaycan və Türkiyə kimi qonşu ölkələrdə təqvim fərqlərinin ortaya çıxması daha çox dini görüşlərdəki fərqlərlə izah olunur. Bunu fotolardan da görmək mümkündür.

Məsələ ondadır ki, həm Ramazan ayının başlaması, həm də aylıq ibadət vaxtları ilə bağlı dini təqvimlərin hazırlanmasında bu pərəkəndəliyi hələlik nə Azərbaycanda, nə də ümumilikdə müsəlman ölkələrində aradan qaldırmaq mümkün olmayıb. Doğrudur, müsəlman ölkələrində bununla bağlı müəyyən çağırışlar və görüşlər keçirilib. Ancaq ortada olan yanaşma fərqləri bu cür texniki məsələləri aradan qaldırmağa imkan vermir.

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU, "Yeni Müsavat"**

Qərbin 4 ildir sanksiyalar tətbiq etdiyi Rusiyadan çəkiniyi yönündə iddialar var. Son olaraq, alman professor Manfred Hildermayer Rusiya prezidenti Vladimir Putinin növbəti 6 illik prezidentlik müddətini dəyərləndirərkən bu barədə danışdı. Alman professor Qərbin Rusiya ilə açıq qarşıdurmadan yayınacağı iddiasındadır.

Əslində bu cür fikirlər tez-tez səslənir. Çünki şimal qonşumuz son 4 ildə Amerika qarşısında inanılmaz direniş göstərir. Hətta bəzi məqamlarda Qərbə meydan oxuyur, bir sıra ərazilərdə baş verən münaqişələrdə üstünlük belə qazanır.

Politoloq Əhəd Məmmədli də Qərbin Rusiyadan çəkiniyi düşünür: "Qərb Rusiyaya total şəkildə, məqsədyönlü hücumlar etmir. Çünki Qərb indi monolit bir güc birliyi deyil. Amerikanın maraqları ilə Avropa Birliyinin, Avropa Birliyi ilə Böyük Britaniyanın, Amerika ilə Böyük Britaniyanın maraqları toqquşur. Üstəlik, Amerikanın özündə elitələr arasında daxili qarşıdurmalar gedir, prezident, Konqresə qarşı və s. Bütün bu mənzərə də Rusiyaya sərf edir. Neftin qiymətinin qalxması Rusiya tipli neft rejimlərini yenidən gücləndirir. ABŞ hələ də Rusiyaya qarşı ən yüksək səviyyədə sanksiyalar tətbiq etməyə risk etmir. Əlavə də Putinin güclü lider olduğunu da qeyd etməliyik. Kəşfiyyətçi kimi Putin rus xalqının içini gözəl bilir və buna da uyğun fəaliyyət göstərir. Rusa tox, amma qismən balaca Rusiyadansa, ac, amma böyük imperialist Rusiya lazımdır. Putin də xalqının istədiyini məharətlə yerinə yetirir. Qərb təbii ki, Rusiyadan çəkinir. Çünki Rusiya dünyanın ikinci nüvə dəriyasıdır. Əmin olun ki, rusların atom bombası olmasaydı, onları da çoxdan qardaşları serblərin vəziyyətinə salardı. Onunla razı deyiləm ki, Rusiya dağılsa, dünya və regiona fəlakətlər gətirə bilər. SSRİ haqqında da eyni sözlər deyilirdi. SSRİ dağıldı və heç bir fəlakət olmadı. Rusiya da dağılsa heç bir fəlakət olmayacaq. Əksinə, sabitlik yarana-

Qərb Rusiyadan qorxurmu? - iki rəy

İqtisadçılar yeni avtomobil zavodunun perspektivi ilə bağlı müxtəlif fikirlər səsləndirdilər

Əhəd Məmmədli: "Putinin güclü lider olduğunu..."
Elşən Mustafayev: "Sanksiyalar Rusiyaya çox böyük zərbələr vurub"

caq. Görünür, hələ ki bu cür sabitlik heç kəsə lazım deyil. Yuxarıda qeyd etdiyim nüanslar Qərbi Rusiya qarşısında zəif edir. Kim sizə deyir ki, Qərb Rusiyanın dağılmasını istəyir? Belə ki, Qərb Rusiyaya lazımdır? Putini Qərb, Qərb də Putini yaxşı tanıyır. Və bunlar ikisi də bir-birlərinin hara qədər gedə biləcəklərini yaxşı bilirlər. Ona görə hələlik bir-birlərinə pas ötürürlər. Arada da, Fələstin, Ukrayna kimi ölkələri bir-birlərinə qurban verirlər. Fələstin ABŞ-in, Ukrayna isə Rusiyanın qurbanına çevrilib. Və bu cür misallar çox göstərə bilərik".

Beynəlxalq əlaqələr üzrə ekspert Elşən Mustafayev sanksiyaların Rusiyaya böyük zərbə vurduğunu qeyd etdi: "Rusiyaya qarşı tətbiq edilən sanksiyalar bu gün üçün mümkün olan yeganə variantdır. Nəticələrin bütün tərəflər üçün ağır olacağını nəzərə alsaq, münasibətlərin qaynar fazaya keçməsinə heç kim maraqlı deyil. Amma eyni zamanda Qərb maksimum dərəcədə, müharibəsinə bu qarşıdurmada qalib olmağa çalışır. Sanksiyaların Rusiyaya təsir etməməsinə, yaxud az təsir etməsinə deyənlər isə yanılırlar. 4 il bundan öncəki

Rusiyanın iqtisadi vəziyyətini, valyuta ehtiyatlarını, ölkədə xarici sərmayenin həcmi araşdırsaq görərik ki, sanksiyalar Rusiyaya çox böyük zərbələr vurub. Belə ki, bu müddət ərzində ölkədən milyardlarla sərmayə geri çəkilib, valyuta ehtiyatları kritik həddə qədər azalıb. Hesab edirəm ki, son sanksiyalar kifayət qədər sərt idi. Təkcə son sanksiyalarda 1 günün içində 70 milyarddan artıq sərmayə ölkədən çıxıb, bir çox böyük banklar iflas həddinə çatıb, proses hələ də davam edir. Amma bunu etiraf etmək məğlubiyəti etiraf etmə anlamına gəlirdi

üçün hazırda bütün tərəflər informasiya müharibəsi aparır. Yeni Qərb sanksiyaların vurduğu ziyandan daha artığını təbliğ edir, Rusiya da bu sanksiyaların təsirsiz olduğu təbliğatını yayır. Sözsüz ki, soyuq müharibənin əsas qaydalarından biri də müdafiə mövqeyində olmaqdır, özünü zəif göstərməkdir. Bu zəifliyi çıxış edərək Rusiya mütəmadi olaraq Qərbin üstünə gedir, müxtəlif ittihamlar və təhdidlər səsləndirir. Əslində bu günə qədər olan qarşıdurmada iki tərəf var, ABŞ və Rusiya. Qərb sözü isə ümumi olaraq işlənilir və kollektiv şəkildə bir

çox dövlətlərin bu istiqamətdə fəaliyyətdə olduğunu bildirir. Biz bilir ki, bütün sanksiyalar ilk olaraq ABŞ tərəfindən tətbiq olunur, sonradan Avropa İttifaqı dövlətləri bu sanksiyalara qoşulur. Avropa İttifaqı dövlətləri də yekincis deyil. Bir sıra dövlətlər bu sanksiyalara könülsüz olaraq qoşulur və Rusiya ilə yaxşı münasibətlərin olmasında maraqlıdırlar. Onlar üçün başqa ölkələrdə demokratiya vəziyyətin necə olması, Krımın aneksiyası və s. bu kimi hadisələr maraqlı deyil. Maraqlı olan Rusiya ilə ikitərəfli biznes əlaqələri, xeyri kontraktlar, əldə olunan gəlirlərdir. Amma onların iqtisadi vəziyyəti, Avropa İttifaqındakı gücü istədikləri kimi olmağa imkan vermir. Avropa İttifaqında əsas güc sahibi Almaniyadır, sonra isə Fransadır. Ona görə ki, ABŞ rəhbərləri İttifaqda qəbul olunacaq qərarlarla bağlı bu iki dövlətin rəhbərləri ilə görüşürlər. Bu iki dövlət isə Avropa İttifaqının iqtisadi gücü olması ilə bərabər, Avropa Parlamentində əhalinin sayına görə ən çox deputatla təmsil olunurlar və Avropa Birliyi Komissarlarının təyinatında da həlledici rol oynayırlar. Eyni zamanda İttifaqın ümumi xəzinəsinə də ən çox pul ödəyirlər, digər üzvlərə borclar verirlər. Bütün bunlarla bərabər Qərb müəyyən mənada Rusiyadan çəkinir. Xüsusilə Şərqi Avropanın uzun müddət SSRİ nəzarətində olması, imkan olarsa bu nəzarəti bərpa etmək ambisiyaları Qərbi həmişə çəkindirir. Çünki qarşısındakı dünyanın ən güclü nüvə dövlətlərindən biridir. Məhz ona görə ki, bəzi hallarda istəməsələr də, özlərinin iqtisadi maraqlarına zidd olsa da sanksiyaların tətbiqində ABŞ-a dəstək verirlər. ABŞ-ın isə Rusiyaya çoxsaylı dövlətə parçalama fikri yoxdur və bunun indiki dönmədə perspektivsiz olduğunu və cəhdlər olarsa, hamı üçün ağır faciələrlə nəticələncəyini yaxşı bilir. Hesab edirəm ki, onlar üçün ən optimal variant iqtisadi çökmələr və daxili təzyiqlər vasitəsilə Putin rejiminin dəyişdirilməsi, liberallardan ibarət bir hakimiyyətin olmasıdır".

Q Cavansir ABBASLI, "Yeni Məsəvat"

Çeçen və ərəblər Avropada niyə dinc durmurlar...

Elxan Şahinoğlu: "Olanları bir xalqın üstünə yıxmaq olmaz"
Nəzakət Məmmədova: "Terroru törədən ərəb və ya çeçenlər bəzi dövlətlər üçün sadəcə bir vasitədir"

Məlum olduğu kimi, Fransada çeçenlər kütləvi həbs olunmağa başlayıb. Belə ki, bu günlərdə Fransa Əks-Kəşfiyyət İdarəsi ölkədəki çeçen icmasının 6 üzvünü həbs edib. Məlumatla görə, saxlanılan şəxslər ötən il İspaniyada baş verən terror aktında şübhəli bilinirlər.

Ümumiyyətlə, son illərdə ərəblər kimi çeçenlər də Avropaya axın etməyə başlayıb. Hətta bir müddət bundan öncə yüzlərlə çeçen qaçqının Polşa ərazisinə keçmək istədiyi haqda məlumatlar yayılmışdı. Çeçenistan prezidenti Ramzan Kadirov isə çeçen xalqının Avropaya miqrasiya etməsi üçün heç bir səbəb olmadığını demişdi.

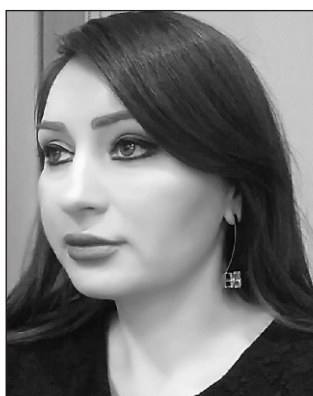
Müşahidələr onu göstərir ki, Avropa ərəbləri sevmədiyi kimi, çeçenlərə də bu cür münasibət bəsləyir, onlardan çəkinir. Səbəb isə bəzi terror aktlarında və ya

müxtəlif insidentlərdə ərəb və çeçenlərin iştirak etməsidir. Bəs çeçen və ərəblər Avropada niyə "dinc dayanmır?" Bu bir kampaniya və yaxud onların millət olaraq xarakterlərindən irəliləyən bir məsələdir?

Mövzu ilə bağlı politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Məsəvat"a danışdı: "Tanıdığım çeçenlər olub ki, onlar yaşadıkları ölkəyə, onun qanunlarına hörmətlə yanaşıblar. Əlbəttə ki, hər bir xalqda olduğu kimi, çeçenlər arasında da cinayətkar ünsürlər ola bilər. Zaman-zaman eşidirik ki,

Avropada hansısa qruplaşmalar cinayət törədir və onlar həbs olunur. Lakin onların hamısını bütün çeçen xalqının üzərinə yazmaq olmaz. Məsələ burasındadır

ki, bəzən bundan çıxış edən bir sıra dövlətlər harada çeçen görürsə, onu cinayətkar kimi qələmə verir, ondan çəkinməyə çalışır. Ərəblərə gəldikdə isə eyni sözləri

ərəblərə də şamil etmək olar. Məlum olduğu kimi, Bakıya da çoxsaylı ərəb turistləri gəlir. Avropada da ərəblər çoxlu saydadır və onların bəziləri kasıb ölkələrdən gələn, müharibələrdən qaçanlardır. Əlbəttə ki, həmin ərəblərin içindən cinayətkarlar, terrorçular da çıxır. Məsələ burasındadır ki, yaşadığı ölkənin qanunlarına hörmət edən ərəblər haqqında danışmaq azdır. Lakin hansısa insident, qalmaqal olanda dərhal bu haqda danışılır, müzakirə edilir, hadisə bir xalqın adına yazılır, bu da düzgün deyil, yanlışdır. Avropada bununla bağlı fobiyalar var. Məhz elə bu fobiyaların ucubundan onlarla bağlı əks-səda olur".

Politoloq Nəzakət Məmmədova da məsələ ilə bağlı öz şərhini bildirdi: "Təəssüf ki, çeçen və ərəb xalqının bəzi nümayəndələrinin adları tez-tez terror və insident olaylarında çəkilir. Məsələn, məlumdur ki, hazırda Fransa ilə ABŞ arasında müəyyən narazılıqlar var. Ola bilsin ki, bu məsələdə ərəb və ya çeçenlərdən istifadə edilmişdir. Məlum məsələdir ki, çeçenlərin və ya ərəblərin Fransa ilə nə iddiası ola bilər? Yalnız ötən əsrin 60-cı illərində ərəblər fransızlar arasında Əlcəzir problemi yaşamışdı. Lakin sonra bu məsələ öz həllini tapdı. Yeni adətən bir ölkənin ərazisində terror olayı baş verəndə məlum olur ki, terror qrupunun arxasında əslində başqa dövlətlər dayanır. Terroru törədən ərəb və ya çeçenlər, sadəcə, onlar üçün bir vasitədir"

Q Xəlilə GƏRAY, "Yeni Məsəvat"

19 manata görə öldürülən taksici sürücüsünün evində ürək sızladan mənzərə

Qəddarlıqla qətlə yetirilən Aydın Şıxəliyev "yetimlər atası" kimi tanınırmış

Sumqayıt şəhəri H.Z.Tağıyev qəsəbəsi ərazisində "Mercedes" markalı avtomobilin sükanı arxasında çoxsaylı bıçaq xəsarətləri nəticəsində öldürülən Aydın Şıxəliyevin mayın 16-da 7 mərasimi keçirilib.

Məclisdə iştirak edən baku.ws-in müxbiri xəbər verir ki, xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilən Aydın Şıxəliyev "yetimlər atası" kimi tanınırmış. Taksici xidməti ilə çörək, pulunu qazanan Aydın Şıxəliyev həmişə qohum-qonşunun köməyinə yetən biri olub.

Qonşular bildirdilər ki, bu kişi "yetimlər atası" olub. Həmişə baxdığı qəddər əl tutub. Kimin evində rəhmətə gedən olanda o, birinci köməyə gedirmiş. Həmin yərə şorçoğalı, çörəyi pulsuz paylaymış. Heç kimdən pul götürməyib. Bu qəddər yaxşı insan olub.

Aydın Şıxəliyevin həyat yoldaşı Firəngiz Şıxəliyeva hadisədən sonra böyük sarsıntı keçirib. O, hələ də həyat yoldaşının ölüyünə inana bilmir.

Qeyd edək ki, bu il mayın 8-də Sumqayıt şəhəri H.Z.Tağıyev qəsəbəsi ərazisində "Mercedes"

mobili Tağıyev qəsəbəsinə sürdürməyi və orada sürücüyə zor tətbiq edərək onun pulunu, mobil telefonunu almaq barədə əvvəlcədən razılığa gəliblər. Bu niyyətə hər 3 şəxs mayın 8-də metronun "20 Yanvar" stansiyasının yaxınlığında Aydın Şıxəliyevin idarə etdiyi "Mercedes" markalı avtomobile əyləşiblər.

Qabaqcadan nəzərdə tutulmuş yerə çatdıqda Şamil Bayramov və Rahin Hüseynov üzərində olan bıçaqlarla Aydın Şıxəliyevə çoxsaylı zərbələr endirərək onu qətlə yetiriblər. Sonra onlar sürücünün cibindən 19 manat və 2 ədəd mobil telefonunu götürərək hadisə yerini tərk ediblər.

markalı avtomobilin sükanı arxasında çoxsaylı bıçaq xəsarətləri nəticəsində naməlum bir şəxsin öldürülməsi barədə şəhər polis idarəsinə məlumat daxil olub. Dərhal polis idarəsi və şəhər prokurorluğu rəhbərliyinin iştirakı ilə hadisə yerinə baxış keçirilib, təxirəsalınmaz istintaq hərəkətləri aparılaraq müvafiq əl-barmaq izləri götürülüb, meyiti tapılan şəxsin "Mercedes" markalı avtomobilin sürücüsü, paytaxt sakini Aydın Şıxəliyev olması müəyyənləşdirilib.

DİN-in Baş Cinayət Axtarış, Kriminalistik Təhqiqatlar idarələri və Sumqayıt Şəhər Polis İdarəsi əməkdaşlarının birgə həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində ağır cinayəti törətməkdə şübhəli bilinən Bakı şəhər sakini Pərviz Məmmədov, Sumqayıt şəhərində yaşayan Rahin Hüseynov və Şəmkir rayon sakini Şamil Bayramov tutulub.

Məlum olub ki, saxlanılan şəxslər Bakı-Sumqayıt istiqamətində hərəkət edən taksilərdən birinə müştəri kimi əyləşərək avto-

səbəb olduqda) maddəsi ilə ittiham elan olunmaqla, cinayət işi baxılması üçün aidiyyəti üzrə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib.

Həmçinin məlumatda qeyd edilir ki, Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində "AtraBank" ASC ilə yanaşı "Bank Standard" QSC, "ZaminBank" ASC, "Bank of Azerbaijan" ASC, "GəncəBank" ASC-nin, həmçinin ləğvətmə prosesində olan digər bankların vəzifəli şəxsləri barəsində, habelə qeyd edilən banklardan külli miqdarda kredit götürərək müxtəlif

üşullarla, o cümlədən mənimləmə və ya digər formada talamaqla həmin kreditləri ödəməyən fiziki və hüquqi şəxslər barəsində istintaq aparılan cinayət işləri üzrə qanunsuz halların tam və hərtərəfli araşdırılmaqla digər təqsirli şəxslərin dairəsinin müəyyənləşdirilərək məsuliyyətə cəlb edilmələri, habelə vurulmuş ziyanın ödənilməsinin təmin edilməsi istiqamətində Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası və Əmanətlərin Sığortalanması Fondu ilə birgə zəruri tədbirlər davam etdirilir.

İlkin MURADOV
Musavat.com

Milyonlar bankdan hansı yollarla çıxarılıb?

"Atrabank" sədrinin məhkəməsində ilginclik faktlar üzə çıxır

"AtraBank"-ın İdarə Heyətinin sabiq sədri Elmixan Nəbiyevin məhkəməsi davam etdirilib. Musavat.com xəbər verir ki, E.Nəbiyevin cinayət işi üzrə məhkəmə iclası Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində baş tutub.

Hakim Fikrət Qəribovun sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə iclasında şahid qismində "Qaradağ Maşınqayırma Zavodu" ASC-nin rəhbəri Asif Bədəlov ifadə verib.

O bildirib ki, 2015-ci ildə "AtraBank"-dan adına 390 min dollardan çox kredit götürülüb.

"Tanışım Əkbər Məmmədovun bank rəhbərliyi ilə münasibətləri yaxşı idi. Onun xahişi ilə bankdan adıma 390 min dollardan çox kredit götürdüm. Sonra krediti zavodun adına sənədləşdirdik" - deyən A.Bədəlov söyləyib ki, pulu bankın kassasından götürüb və Əkbər Məmmədova verib.

Şahidin dediyinə görə, ödənişləri Əkbər Məmmədov özü edirmiş: "Ödənişlərin tam olaraq ödənilməsi barədə dəqiq məlumatım yoxdur".

Daha sonra tikinti materiallarının alqı-satqısı firmasının sahibi Ağamirzə Arazov şahid qismində dindirilib.

A.Arazov deyib ki, 2016-cı ildə iş yoldaşı Rəşad Gərayzadənin xahişi ilə "AtraBank"-dan adına 1 milyon dollar kredit götürüb: "Həmin pulu götürüb, elə kassaya da verdim. Yalnız sənədlərə qol çəkmişəm, 1 milyon dollar isə görməmişəm. Mən həmin zaman Elmixan müəllimlə müqavilə bağladım ki, ödəniş Rəşadın bankda adına olan depozit hesabından çıxılsın. Bildirildi ki, götürülmüş kredit də bankın kapital nizamnaməsinə sərf olunacaq".

Məhkəmədə şahid qismində İnşallah Camalov da ifadə verib.

O, təqsirləndirilən şəxsi tanımadığını deyib. İ.Camalov da digər şahidlərin adını çəkdiyi Əkbər Məmmədovun dostu olduğunu

vurğulayıb: "2016-cı ildə iki dəfəyə adıma 600 min dollara yaxın kredit götürülüb. Pulunu da Əkbər müəllimə verdim. Sonra maraqlandı. Dedi ki, hissə-hissə ödəyirəm".

İş adamı, "Polad" MTK-nin rəhbəri Faiq Bədəlov isə şahid qismində dindirilən zaman bildirib ki, bankdan öz adına Əkbər Məmmədov üçün 255 min dollar kredit götürüb: "Şirkətin adına bankda 1 milyon dollarlıq xətt açılmışdı. Həmin xətlə də bankdan 255 min dollar kredit verildi. Krediti də Əkbər müəllimin özü ödəyirdi".

Hakim isə xatırladı ki, ödəniş məhkəmə iclasında Əkbər Məmmədov özü ifadə verib. O, dindirilən zaman hələ kreditlərlə bağlı ödəniş etmədiyini deyib.

Hakim ifadə verən şəxslərə xəbərdarlıq edib. Söyləyib ki, adlarına götürdükleri kreditləri özləri ödəməlidir, məhkəmə bununla bağlı qərar çıxaracaq.

Məhkəmənin növbəti iclası mayın 23-nə təyin edilib.

E.Nəbiyev özünü təqsirli bilmediyini deyib. O, sərbəst ifadə verən zaman bildirib ki, "AtraBank" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti 23 il fəaliyyət göstərib, heç bir qanun

pozuntu etməyib: "Bank bağlanandan sonra bəzəmdə ittiham irəli sürüldü ki, guya yeyinti etmişəm. Bankın 99.3 faiz səhmdarı mənim. Mən burada necə pul mənimseyə bilərəm axır? Guya mən 802 min manat pul mənimseymişəm. Bu gün bankdan alacağım 92 milyon, verəcəyim isə 16 milyondur. Bəs bu necə olur? Kimin pulunu yemişəm sə gəlsin desin. Bankda 23 il ərzində qazandıqlarımdan kasıba əl tutmuşam, heç mənim şəxsi maşınım belə yoxdur".

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətinin məlumatına görə, "AtraBank" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyətinin sədri olmuş Nəbiyev Elmixan Nəbi oğlunun qanunsuz əməlləri ilə bağlı Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində istintaq aparılıb.

İstintaq zamanı E. Nəbiyevin "AtraBank" ASC-nin İdarə Heyətinin sədri vəzifəsində işləyərək bank sahəsində qüvvədə olan qanunvericiliyin şərtlərini pozmaqla, bankın lisenziyasının ləğv olunmasının qarşısını almaq üçün özünün iştirakı ilə yaradılmış və yaxın münasibətlərdə olduğu ayrı-ayrı şəxslərin adlarına rəsmiləşdirilmiş formal, heç bir fəaliyyəti

olmayan özəl müəssisələrin təşkil etmək yolu ilə faktiki mövcud olmayan maliyyə vəsaitləri üzrə onların adlarına ümumilikdə 8 milyon 405 min manat məbləğində qanunsuz kreditlər rəsmiləşdirərək Mərkəzi Bankın tələb etdiyi formal məcmu nizamnamə kapitalına malik olması görüntüsü yaratmasına, eyni zamanda ayrı-ayrı fiziki şəxslərin adlarına ümumilikdə 809 min manat kredit rəsmiləşdirib mənimləməklə talamasına əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

E.Nəbiyevin qeyd edilən qanunsuz hərəkətlərlə külli miqdarda özge əmlakını mənimləməsinə və ləğv etməyə olan "AtraBank" ASC-nin hüquqlarına və qanuni mənafələrinə, o cümlədən dövlətin bank sisteminin dayanıqlılığını və maliyyə sabitliyinin daha da gücləndirilməsi sahəsində qanunla qorunan mənafələrinə ağır nəticələrə səbəb olan mühüm zərər vurmaqla vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməsinə şübhələr üçün əsaslar olduğundan Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2 (mənimləmə və ya israf etmə külli miqdarda tələddə) və 308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə ağır nəticələrə

«Bakcell» universitet məzunları və tələbələr üçün yay təcrübə proqramı elan edir

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi «Bakcell» böyük məmnuniyyətlə III və IV kurs bakalavr tələbələri, magistrələr və yeni məzunları şirkətin "2018 Yay Təcrübə Proqramı"nda iştirak etməyə dəvət edir.

Tələbə və məzunlar üçün nəzərdə tutulmuş 2 aylıq proqramın əsas məqsədi karyerasında ilk addımlarını atmağa başlayan gəncləri Azərbaycanın ən nüfuzlu və innovativ şirkətlərindən birində iş mühiti ilə tanış etmək, praktiki biliklərlə təmin etmək və onların işə hazırlıq bacarıqlarını inkişaf etdirməkdir.

Seçimdən uğurla keçən namizədlər «Bakcell»-in satış və marketing şöbələrində 2 ay müddətində təcrübə keçmək imkanına malik olacaqlar. Təcrübə müddətində gənclər şirkətin aparıcı mütəxəssisləri arasında seçilmiş təcrübə rəhbərləri vasitəsilə müvafiq bilik və bacarıqlara yiyələnmək şirkətin ümumi strukturunu və iş prinsiplərini öyrənəcək, eyni zamanda karyera planlaşdırılması, biznes etikası, vaxtın səmərəli bölüşü, effektiv kommunikasiya, özünü kəşf etmə, əməyin təhlükəsizliyi və ətraf mühit, sağlamlıq və digər mövzularda praktiki biliklər əldə edəcəklər. Təcrübə proqramı başa çatdıqda bütün iştirakçılar qiymətləndiriləcək və layihədə iştirak etdiklərini təsdiq edən sənədlə təltif olunacaqlar.

«Bakcell» şirkətinin "2018 Yay Təcrübə Proqramı" barədə daha ətraflı məlumatı www.bakcell.com sahifəsində əldə etmək olar. Proqramda iştirak etmək üçün müraciətlər (CV) 31 may 2018-ci il tarixinə qədər internship@bakcell.com ainfo: internship@bakcell.com ünvanı vasitəsilə qəbul olunacaq.

Qeyd edək ki, 2014-cü ildən etibarən «Bakcell» şirkətinin təcrübə proqramlarında 100 nəfərdən çox gənc iştirak edib. Proqramda iştirak zamanı yüksək nəticələr nümayiş etdirən tələbə və məzunlar «Bakcell» şirkəti və digər nüfuzlu şirkətlər tərəfindən işlə təmin edilib. Digər iştirakçılar isə yerli və xarici universitetlərdə təhsillərini davam etdirirlər.

Azərbaycanın ən prestijli işgötürənlərdən biri olan «Bakcell» şirkəti, bütün işçilər və namizədlər üçün eyni şərait yaradır. Şirkət işə qəbul və seçim prosesində şəffaflıq prinsiplərinə riayət edir.

Bayıl yamacında sürüşmə zonasında yaşayan sakinlərin taleyi həll olmamış, qəsəbə ərazisində növbəti sürüşmə hadisəsi baş verib. Nəticədə bu dəfə Bayıl qəsəbəsinin Buxta küçəsinin sakinləri evsiz qalıblar. Belə ki, mayın 15-də saat 20-00 radələrində Səbəyel rayonu, Bayıl yaşayış sahəsi, Buxta küçəsində yeraltı proseslərin təsiri ilə torpaq sürüşməsi baş verib və bu zaman 2 fərdi yaşayış evi tam, 2-si isə qismən dağıntılara məruz qalıb.

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşları olaraq ərazidə olub, sakinlərin vəziyyəti ilə maraqlandıq. Öyrəndik ki, uçan evlər hələ sovet dönməndə yamacda tikilmiş fərdi yaşayış evləridir. Bu evlərin istismar müddətinin başa çatdığı söyləndi. Müşahidə etdik ki, ərazidəki evlər bir-birinə çox yaxın məsafədə tikilib. Bu evlərin hamısı yamacda yerləşir və uçma təhlükəsi yüksəkdir.

Uçan evlər Nizami Rəhimov və Nağı Həsənovun evləridir. Nizami Rəhimovun evinin iki otağı tamamilə uçub. Nağı Həsənovun isə iki mərtəbəli evi uçaraq, yararsız hala düşüb. Biz ərazidə olduğumuz zaman kommunal xidmətlərin əməkdaşları ərazidəki xətlərə baxış keçirib, lazımı tədbirləri görürdülər. Öyrəndik ki, ərazidə çökme hadisəsindən sonra bütün kommunal xidmətlərin verilişi dayandırılıb. Bu hal isə digər sakinlərin narazılığına səbəb olub. Sakinlər bildirdilər ki, əgər sürüşmə baş verirsə, həmin evlərin kommunal xətlərini kəsinlər.

Sakin Sürə Hüseynova aşağıdakıları bildirdi: "Dünən axşam saatlarından etibarən bütün kommunal xətləri kəsdi. Mənim övladım sabah imtahan verməlidir. Bu cür stressin altında necə hazırlaşsın? Səhər icra nümayəndələri əraziyə gəlib, bizə dedilər ki, evlərinizi tərk edin. Burada qalmaq təhlükəlidir. Soruşduq ki, tərk edib hara gedək? Bizə dedilər ki, yığışın gedin məktəbdə qalın. Bu qədər camaat yayın günündə məktəb binasında necə qalsın? Xahiş edirik ki, bizim vəziyyətimizlə bağlı düzgün qərar versinlər".

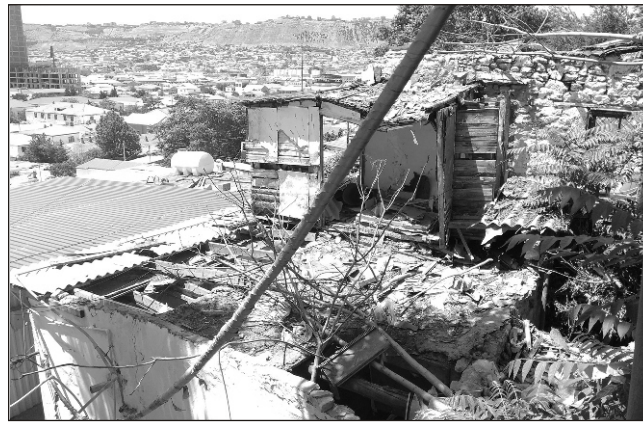
Sakinlər hesab edirlər ki, sürüşmənin səbəbi aşağı məhəllədə yaşayanların köçürülməsidir: "Buranın tamamilə köçürülməsi nəzərdə tutuldu. Abid Şərifovun vaxtında aşağı məhəllə köçürüldü, biz qaldıq burada. İndi də aşağıdakı evləri söküblər, ağırlıq olub yuxarıdakı evlər də uçub. Bizi buraxıblar Allahın ümidinə. Abid Şərifovun yerinə Hacıbala Abutalıbov təyin olunub. Hələ Hacıbala Abutalıbovdan heç bir xəbər yoxdur".

Hacıbala Abutalıbovdan xəbər çıxmısa da Səbəyel rayon icra başçısı Eldar Əzizov əraziyə gəlib, sakinlərlə görüşüb. O bildirdi ki, ərazidə qanunsuz tikili yoxdur: "Burada özbaşına tikili yoxdur, evlərin sənədləri var. İlk ehtimala görə, evlərin resursu bitib. Bir bina bir ildir qəzalı vəziyyətə düşdüüyü üçün Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə sakinləri köçürüldü, onlar kompensasiya alıb".

İcra başçısı qeyd edib ki,

Bayıl yenə sürüşdü, sakinlər təşviş içində

Qəzalı vəziyyətdə olan evlərlə bağlı qərar verilməlidir; rəsmilər deyir ki...

dağılan, təhlükəli ərazidəki evlərlə bağlı Nazirlər Kabineti tərəfindən qiymətləndirmə aparılaraq müvafiq qərar qəbul ediləcək: "Bir il bundan öncə biz yazdıq və Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə vətəndaşlar normal qaydada köçürüldü. Onlar kompensasiya da aldılar. İndi yeni bir problem gündəliyə çıxıb və buna da baxılır. Buradakı ailələrin sayı çoxdur. Ancaq burada bizim hesablamalarımıza görə, təxminən 10-15 ailə yaşayır. Bunu mən yox, mütəxəssislər müəyyən etməlidirlər. Binaların hamısı sovet dövründən tikilib və rəsmi balansdadır. Biz bu məsələni müzakirə etməliyik. İlk fikrimizə görə, evlərin istismar müddəti başa çatdığı üçün uçub".

Ərazidə xeyli sayda ev yararsız vəziyyətdədir. Onlardan bir neçəsində olub, vəziyyətləri ilə maraqlandıq. İsgəndərovlar ailəsində olduğumuz zaman müşahidə etdik ki, onların da evi hər an uça bilər. Evin binalarında olan nemişlik səbəbindən bütün divar kağızları qopub, döşəmə yararsız vəziyyətdədir: "Evi təmir də edə bilmirik. Təmir işini görürük, bir ay sonra divarlar nemişlik çəkdiyi üçün kağızlar, boyalar qopur tökülür. Nemişlik əlindən ailəmizin üzvlərində xəstəliklər yaranıb. Burada yaşamaq çox çətin. Başqa da gedəcək yerimiz yoxdur. Ərazidə kanalizasiya xətləri də sıradan çıxıb. Ona görə torpağın altında sızmalar baş verir. Bütün bu sızmalar, yağış sularının hamısı gəlir, aşağıdakı evlərə dolur. İmkani olan evinin ikinci mərtəbəsini tikib, orada yaşayır. İmkani olmayanlar da nemişlik içərisində qalıb. Bu evlərin əksəriyyətində iri çatlar var və onlar hər an uça bilər. Ona görə də xahiş edirik ki, bizim vəziyyətimizlə maraqlansınlar".

Biz də müşahidə etdik ki, əksər evlərin divarlarında çatlar var. Uçan evlərin yaxınlığında müşahidə etdik ki, ərazidə nətəmizlik də hökm sürür. Sakinlər hər gün evlərinə çox təhlükəli, yarıçuq vəziyyətdə olan pilləkənlərdən düşərək gedirlər. Bu pilləkənlərdən hər gün uşaqlar, yaşlılar, qocalar istifadə etmək məcburiyyətində qalırlar. Sakinlər bildirdilər ki, illərdir burada heç bir təmir işləri aparılmır: "Yollar yararsız, pilləkənlər isə yarıçuq vəziyyətdədir. Hər günümüz təhlükə içindədir".

Mövcud vəziyyətlə bağlı Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyindən də fikir aldıq. Öncə onu qeyd edək ki, nazirliyin əməkdaşları ərazidə işlər aparırlar. Nazirliyin Milli Geoloji Kəşfiyyat Xidmətinin Ge-

oloji Planlama Ekspedisiyasının rəisi Əziz Qaralov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, ərazidə vəziyyət təhlükəlidir: "Buxta küçəsi 9-da hələ sovet dövründə yamac terrasvarı kəsilib və yamacda evlər tikilib. Evlərdən təxminən 200 metr qərbdə - Badamdar istiqamətində müəyyən ekzogen proseslər mü-

şahidə edilirdi. Yamacın terrasvarı kəsilməsi, yamacda evlərin inşa olunması, əraziyə suvarma və çirkab sularının axılması ekzogen prosesin baş verməsinə səbəb olub. Nəticədə bu cür hadisə baş verib".

□ ƏNİ RAİS,
"Yeni Müsavat",
Fotolar müəllifindir

Azərbaycan iqtisadiyyatı 1,2% artıb

Bu ilin yanvar-aprel aylarında ölkənin ümumi daxili məhsulu əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1,2% artaraq 22969,0 mln. manata çatıb.

Dövlət Statistika Komitəsindən "APA-Economics"ə verilən məlumata görə, bu dövrdə tikinti sektoru istisna olmaqla, iqtisadiyyatın bütün sahələrində istehsalın artımı müşahidə edilib. Neqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində əlavə dəyər istehsalı 9,5%, informasiya və rabitə sahələrində 7,8%, turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə sahələrində 7,3%, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində 3,5%, ticarət; neqliyyat vasitələrinin təmiri sahələrində 2,5%, sənayedə 1,1%, digər xidmət sahələrində 0,8% artıb, tikinti isə 10,4% azalıb.

İqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 2,1% artıb, neft sektorunda isə 0,1% azalıb.

ÜDM istehsalının 48,4%-i sənayedə, 9,8%-i ticarət; neqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,7%-i neqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində, 6,9%-i tikinti, 3%-i kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,6%-i turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,6%-i informasiya və rabitə sahələrində, 14,0%-i digər sahələrdə istehsal edilib, məhsula və idxala xalis vergilər isə ÜDM-in 7%-ni təşkil edib.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 2346,0 manata bərabər olub.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 107 (6996) 17 may 2018

Hindistanlı qız həyatının hər günün şəkil çəkdirib

Böyük Britaniyadakı Kent qraflığında yaşayan hindistanlı Suman Bansal həyatının hər gününü fotoaparata yaddaşına həkk edib. Bu ənənənin başlanğıcını qızın atası Muniş edib. O, ailəsi ilə birgə Böyük Britaniyaya köçəndən sonra belə qərara gəlib. Onun sözlərinə görə, bu çəkilişləri Hindistanda qalan valideynləri üçün edibmiş, onlar nəvələrinin hər gününü görsünlər deyər. 16 mayda 21 yaşlı tamam olan qızı isə atasının bu ənənəsini davam etdirir və hər gün şelfi çəkdirir. O, bununla da ailəsinin ənənəsini davam etdirir.

Muniş ilk kadri 1996-cı ildə, qızı dünyaya gələn gün çəkib. Kişi eyni zamanda qızının dünyaya gəlişinə qədərki UZI görüntülərini də saxlayıb. İndiyə qədər ailə arxivində 7600-dən artıq foto yığılıb - hər günə aid bir foto.

2015-ci ilin may ayında məlum oldu ki, amerikalı rəssam Cey Key Keller son 16 il ərzində hər gün öz şəklini çəkib. O, bütün fotolardan ibarət bir videorolik hazırlayıb və bu, 3.5 dəqiqəni əhatə edib. Həmin videorolik sosial şəbəkədə yayımlayan rəssam böyük marağa səbəb olub.

Atasız uşaqlar aqressiv olurlar

Kanadanın McGill Universitetində aparılan araşdırmalar nəticəsində məlum olub ki, atasız böyüyən uşaqlar valideynləri ilə birlikdə böyüyən uşaqlardan daha aqressiv olurlar. Mütəxəssislər atasız olmayan uşaqlarla, ata-anaları ilə birlikdə böyüyən uşaqların beyinlərini müqayisə ediblər. Araşdırmalar bitdikdən sonra məlum olub ki, atasız uşaqların beyinlərində sosial əlaqələri tənzimləyən hissədə pozuqluqlar əmələ gəlir. Yeni valideynlərindən uzaqda qalan uşaqların davranışlarında anormalıq daha tez nəzərə çarpır. Belə uşaqlar valideynləri ilə birlikdə böyüyən uşaqlardan daha aqressiv

olurlar. Mütəxəssislər atasız böyüyən qız uşaqlarının sinir sisteminin daha həssas olduğunu da bildiriblər. Belə uşaqlar böyüdükləri zaman çox aqressiv olurlar və ətrafdakılara zərər verməyə çalışırlar. Xüsusilə qız

uşaqları spirtli içkilərə və narkotik maddələrə daha meyli olurlar.

Məlumat üçün bildirik ki, mütəxəssislər atasız böyüyən uşaqların heç vaxt özlərinə güvənmədiklərini və kökəlməyə meyli olduqlarını deyirlər.

Çox yuxu diabet və depressiya gətirir

Hazırda müasir, işgüzar insanlar arasında yuxusuzluq xəstəliyi geniş yayılıb. Yuxu ilə az qala mübarizə aparan insanların əksinə olaraq çox yatanların dərəcələri daha çoxdur. Belə ki, çox yatmağı sevənlər tez-tez diabet və depressiyaya tutulurlar, həmçinin ürək-damar sistemlərində vaxtaşırı problemlər müşahidə olunur. Az yatmaq da ölümü tezləşdirən xəstəliklərə gətirib çıxarır.

Uorika Universitetinin professoru Franko Kappuçionun nəticəsinə görə, optimal yatmaq müddəti 7-8 saat olmalıdır. Həmçinin Massaçusets Universitetinin professoru Dr. Ceykobsun araşdırmasında da ən uyğun yatmaq müddəti 7 saat kimi göstərilir. Uorvik Universitetinin alimləri 50-64 yaş arası 9000 adam üzərində araşdırma aparıblar. Gün ərzində 8 saatdan az yatan adamlarda yaddaş və diqqət problemləri üzə çıxıb. Gün ərzində 8 saatdan çox yatan adamlarda da analoji problemlər ortaya çıxıb.

F.Kappussio eyni zamanda deyib ki, yalnız doğru miqdarda yuxu yaşlı adamlarda əqli geriləmənin qarşısını ala bilər: "Fiziki və əqli sağlamlıq üçün yuxu olduqca vacibdir". Optimal yuxu ahıl yaşlardakı insanların beyinlərinin funksiyasını normada saxlayır.

QOÇ - Bu təqvimdə ümumi gərginlik sizi müşayiət etsə də, çilgünlü etməsəniz, günü sakit tərzdə başa vuracaqsınız. Nahardan sonra sizi səbəbsiz münaqişələrə cəlb etmək istəyəcəklər - aldanmayın.

BUĞA - Yeni əlaqələr qurmaq istəyirsinizsə, bu təqvimdən maksimum yararlanmağa çalışın. Nüfuzlu adamların köməyindən istifadə edin. Gəlişixoş sözlər işlətməyin. Onsuz da buna heç kim inanmayacaq.

ƏKİZLƏR - Səhər saatlarında həmkarlarınızla, eləcə də yaxın münasibətdə olduğunuz bəzi kəslərlə mübahisələriniz mümkündür. Dünəndən bəri bürcünüzə olan Ay sizdən mülayimlik tələb edir.

XƏRÇƏNG - Olduqca səmərəli bir gün yaşayacaqsınız. Cəريان edən proseslər bütünlüklə zövqünüzə uyğun olacaq. Amma daxili orqanlarınızı da qorunmalısınız. Mümkün qədər ağır fiziki işlərə ara verin.

ŞİR - Astroloji göstəricilər potensial imkanlarınızın genişlənməyini göstərir. Əgər gücünüze inanırsınızsa, boş dayanmağa lüzum yoxdur. Axşam saatlarında rəqiblərinizdən qorunmağa çalışın.

QIZ - Nə qədər güclü olsanız da, təkbaşına hansısa vəzifənin öhdəsindən gələcəyinizi düşünməyin. Çünki bu təqvimdə sizə dəstək verən olmasa, uğurlu olaylardan uzaq düşə bilərsiniz. Bəxtinizdə pul var.

TƏRƏZİ - Göy qübbəsi gün ərzində sizi bir neçə dəfə sınaqdan keçirməyə çalışacaq. Buna hazır olun və hər hansı məişət problemini özünüzdə dərd etməyin. Şəxsi işlərinizdə dönüş yaranmaqdadır.

ƏQRƏB - İxtiyarınızda olan bu təqvim bürcünüz üçün ən perspektivli zamana çevrilecək. Sizə qarşı hiyləgər mövqedə duranlara əl-qol açmağa macal verməyin. Lazimi məqamlarda sərtlik də göstərin.

OXATAN - Ulduzların düzümü maddi çətinliklərinizdən xəbər verir. Çalışın ki, büdcəyinizdə olan vəsaiti boş məsrəflərə xərcləməyəsəniz. Ailə üzvlərinizin problemlərinə laqeyd yanaşmayın.

OĞLAQ - Özünüzdə nə qədər təmkinli apararsanız, işləriniz də bir o qədər uğurlu gedəcək. Hansısa xırdaçılığa görə hisslərinizi kandara çıxarmayın. Axşama yaxın maraqlı hadisələr gözlənilir.

SUTÖKƏN - Böyük dəyişiklər astanasındasınız. Hətta lazımı məqamda düzgün qərar çıxarsanız, ayın sonuna qədər ovqatınız xoş olacaq. Tərəddüd etdiyiniz bütün məsələləri isə təxirə salmalısınız.

BALIQLAR - Adi bir gün yaşayacaqsınız. Hansısa böyük bir iş görcəyiniz və ya qaracağı ilə rastlaşacağınız ağılabatan deyil. Bu gün riskdən, eləcə də yeni sövdələşmələrdən uzaq olmalısınız.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Arvadını çamadanda qaçırmaq istədi, yaxalandı

Fransa vətəndaşı öz həyat yoldaşını Polşaya çamadanda içində qaçırmaq istəyəndə yaxalandı. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, Polşa sərhədciləri ar-arvadı qatardan düşürüblər. Adı açıqlanmayan kişi bildirib ki, Rusiya vətəndaşı olan arvadını çamadanda ölkədən qaçırmaq istəməsinin özəl səbəbi olub. Belə ki, buna səbəb qadına Şengen vizasının verilməməsi olub. Bildirilib ki, sərhədciləri kişinin hədsiz dərəcədə böyük çamadana şübhələndirib. Onlar son vaxtlar bir çox vətəndaşların qeyri-qanuni yollarla ölkəni tərk etməyə cəhd etdiyini, amma ilk dəfədir ki, bu üsuldən istifadə etdiklərini deyiblər. Məlum olub ki, sərhədi keçəndə çamadandan gələn qəfil səs sərhədciləri hərəkatə gətirib. Çamadandan çıxarılan qadın özünü normal hiss etdiyini deyib, amma qəfil bir zərbə onun səsinə çıxarıb yaxalanmasına səbəb olub. Həyat yoldaşını bu yolla ölkədən çıxarmaq istəyən kişinin 3 il müddətinə azadlıqdan məhrum ediləcəyi gözlənilir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.